

ŽELEZAR

JESENICE, 20. FEBRUARJA 1986

ŠTEVILKA 7 • XXXV

PRIMERJALNI IZRAČUNI OSEBNEGA DOHODKA

V javni razpravi o predlogu samoupravnega sporazuma o delitvi osebnega dohodka v januarju 1985 so bile izražene številne zahteve po primerjalnih izračunih osebnega dohodka (OD). Te zahteve so se ponavljale tudi v uvodnih razpravah o sedanjem osnutku. Po razpravi o primerjavah pa še vedno nismo zadovoljni. Rad bi razjasnil nekatere dileme, ki se pojavljajo ob tem.

Nekoliko pozno je že, vendar je prav, da najprej navedem vzroke za kasnitev primerjav:

— Priprava potrebnih podatkov za primerjavo je zahtevala več dela, kot je bilo pričakovano.

— Delo arbitražne komisije se je zavleklo do začetka januarja.

— Zaradi manjših organizacijskih sprememb je bilo treba preko 2000 delavcev razporediti na predvidene delokroge, ki niso povsem istovetni s sedanjo vsebino njihovih delovnih mest. Nekatere TOZD so pri tem dva tedna kasnile s podatki.

— Računalniške obdelave so bile ovirane zaradi prezasedenosti računalnika, ki se vsako leto pojavlja v času pripravljanja zaključnih računov.

Doslej smo lahko obravnavali le primerjavo OD za delovno mesto in delokrog. Primerjali smo lahko celotni OD, na voljo pa je bila tudi primerjava po vseh sestavinah OD. Prvo primerjavo naj bi vsaka delovna skupina dobila za celotno temeljno organizacijo, druga, ki je mnogo bolj obsežna, pa naj bi služila pojasnjevanju vzrokov za razlike v OD. Vzroke naj bi pojasnjevali na vodstvih TOZD in delovnih skupnostih.

Vsebinske tabele kaže, da se v predlaganem sistemu bolj plača povečevati učinkovitost dela, kar je tudi osnovni namen sprememb sistema delitve OD, ker že nekaj časa pogrešamo stimulativen obstoječega sistema.

Izračun OD po novem sistemu po delavcih je v zaključni fazi priprave. Testi kažejo še nekaj pomanjkljivosti.

Delavci bodo izračune za december in januar prejeli naslednji teden. Potrebne so bile namreč velike spremembe v sistemu obračuna, zato je čas testiranja daljši, kot je bil za primerjavo delovno mesto — delokrog. Te primerjave so namreč temeljile na teoretičnih predpostavkah, enakih za vse delokroge v TOZD ali DS, medtem ko bo izračun za delavce vseboval dejanski izračun po konkretnih podatkih za delo in odstot-

nost, učinkovitost delavca in odstotkih za delovno dobo. Prav zaradi teoretičnih predpostavk je primerjava OD v delokrogih za marsikoga nerealna.

Najprej je treba povedati, da v primerjavah ni zajet dejanski OD za december, ampak OD za 184 ur dela, ki bi ga prejel delavec v primeru:

— poprečne učinkovitosti za leto 1985 (55 odstotkov),

— poprečne dnevne premije za TOZD ali DS v obdobju več kot enega leta nazaj,

— poprečne stimulacije za rast produktivnosti in ocene delovnega prispevka za TOZD ali DS,

— 100-odstotnega doseganja cilja poslovanja.

Ko govorimo o višini prikazanega OD v primerjalnih tabelah, ne smemo pozabiti, da je marsikdo v decembru delal tudi preko polnega delovnega časa. Tabele prikazujejo le OD za redno delo, prav tako v primerjavah niso zajete ure za manjkajoče, ki ponekod pomembno bogatijo OD.

Rezultati izračunov kažejo, da so prikazani osebni dohodki za sedanji sistem v večini primerov manjši, kot so bili izplačani v decembru, čeprav je bila vzeta osnovna vrednost kategorij po decembrski višini.

Proizvodni in prodajni rezultati v decembru so bili namreč krepko nad poprečjem leta, zato so bili osebni dohodki po vseh kriterijih učinkoviti v večini TO in DS nadpoprečni, medtem ko smo v primerjavah upoštevali poprečno učinkovitost.

S primerjavo delovno mesto — delokrog smo želeli pokazati, kakšne spremembe prinaša sporazum in predlagano vrednotenje. Ugotovitev pa ne moremo graditi na rezultatih enega meseca, ampak na osnovi rezultatov daljšega obdobja, saj sporazuma ne pripravljamo le za en mesec, ampak za daljše obdobje. Pri uporabi konkretnih podatkov o učinkovitosti po delovnih mestih bi bile medsebojne primerjave nemogoče, nerealne, tako med posameznimi delokrogi kakor tudi med temeljnimi

organizacijami in delovnimi skupnostmi. Spremembe v vrednotenju bi bile zamegljene. To pa ne bi bilo v prid realnim ugotovitvam glede vrednotenja dela, o čemer se je na osnovi primerjav najbolj vneto razpravljalo.

Pri oblikovanju primerjav je bila upoštevana tudi politika delitve OD, ki jo narekujejo spremembe sistema. Nemogoče je, da bi ob spremembah sistema, zlasti če gre za spremembo v vrednotenju, razmerja OD ostala nedotaknjena. Metodologija poudarja večjo zahtevnost dela in težje vplive okolja. Sporazum daje večjo težo časovni razporeditvi dela, poudarja pomen učinkovitosti kot osnove za pridobivanje osebnega dohodka. Tudi povečanje deleža osnovne vpliva, da nastopijo razlike v osebnih dohodkih. Nemajhne so spremembe pri določanju višine nadomestil.

Ob vseh teh spremembah ni sprejemljivo, da bi ob prehodu na nov sistem delitve startali z enako kvoto sredstev osebnega dohodka, kot smo jo izplačali pred tem. Upravičeno bi negodovali tisti, ki bi prejeli manjši OD ob enakih rezultatih. Delegatom delavskega sveta Železarne je bilo zagotovljeno, da noben delavec ob prehodu na nov sistem ne bo prejel manjšega osebnega dohodka, če njegov delovni prispevek ni bil manjši kot pred tem. To je bilo pri primerjalnem izračunu upoštevano.

Pogosta so bila vprašanja, ali bi v primeru prehoda na nov sistem v decembru prejeli takšen OD, kot je bil prikazan? Odgovor je v prejšnjem odstavku. Toda vprašanja še niso izčrpana. Odkod pa bomo dobili sredstva za izplačilo večjih OD?

Če se vprašanje nanaša na prehod v decembru, moramo enostavno odgovoriti, da bi namesto poročila osebnega dohodka oblikovali večjo maso osebnega dohodka za december. In tako raven osebnega dohodka bi zadržali tudi v naslednjih mesecih, dokler ne bi ugotovili ponovnih možnosti povečanja zaradi bolj-ših rezultatov poslovanja, ki so pogosto predvsem posledica delovanja inflacije.

V spremembo sistema delitve OD pa gremo tokrat zlasti z namenom, da bi ob večji vzpodbudnosti OD dosegli tudi dejansko kvaliteto boljše

(Nadaljevanje na 2. strani)

TEMELJNE KANDIDACIJSKE KONFERENCE

Iz poročila volilne komisije in koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice je mogoče razbrati, da so imeli do 14. februarja temeljne kandidacijske konference v 70 odstotkih delovnih organizacij in krajevnih skupnosti.

Priprave na sklic temeljnih kandidacijskih konferenc so se začele takoj po opravljenem evidentiranju in so potekale v okviru dogovorjenih rokov. Nosilci predkandidacijskih postopkov so pripravili predlog možnih kandidatov za funkcije v delegatskem in skupščinskem sistemu, ves čas pa je bilo možno kandidate tudi še dodatno evidentirati. Ena od dilem, o katerih je bilo precej govora v predkandidacijskih postopkih, je bila odločitev za odprte ali zaprte kandidatne liste. Izkazalo se je, da v večini volilnih okolij ni posebnega navdušenja nad odprtimi kandidatskimi listami. Tudi kar zadeva novosti in spremembo organiziranosti, so dane možnosti izkoristili le v treh krajevnih skupnostih, kjer so zmanjšali posebne delegacije ali oblikovali združene. Povsod drugod so, kot kaže, zadovoljni s sedanjo organiziranostjo, četudi bi iz rezultatov strokovnih analiz delovanje delegatskega in skupščinskega sistema morda lahko sklepali nasprotno.

Struktura evidentiranih kandidatov je razmeroma ugodna (35,7 odstotka žensk, 11,6 odstotka mladih, 20,6 odstotka članov ZK, 3,5 odstotka borcev, 17,4 odstotka pripadnikov drugih narodov in narodnosti).

Cisto brez problemov seveda ni šlo. V času, ko so potekali predkan-

dacijski postopki, se je zamenjalo precej predsednikov izvršnih odborov sindikata in predsednikov krajevnih konferenc SZDL. Dodatne probleme pa povzroča tudi vsesplošna politična aktivnost (priprave na kongrese ZSMS, ZSS in ZKS) ravno v času priprav na volitve, saj vseh naštetih zadev najbrž ne bo mogoče izpeljati enako kvaliteto. Poleg tega pa za pripravo temeljnih kandidacijskih konferenc ni bilo ravno veliko časa, pa tudi gradiva s podatki o možnih kandidatih za nosilce vodilnih funkcij v občini so nekoliko kasnila.

Nekaj zmešnjave je povzročilo tudi soglašanje predlaganih kandidatov, čeprav v volilnem pravilniku jasno piše, da za samo evidentiranje soglasje prizadetega ni potrebno, potrebno je šele ob kandidiranju. Nasploh je bilo največ nejasnosti prav okoli administrativnih in tehničnih zadev.

Osnovna pripomba iz krajevnih skupnosti je bila, da je bilo mnogo preveč sestankovanja, dvigovanja rok in podobnega in da bi morali o razpravi o kritični analizi spregovoriti tudi o tem. Čeprav je bilo, kot že rečeno, naknadno evidentiranje možno vse do sklica temeljnih kandidacijskih konferenc, pa tako evidenti-

ranje tik-pred-zdajci še ne uživa pravega zaupanja in je dobrodošel argument za tiste, ki radi govorijo o volilni kuhinji.

Po oceni volilne komisije so temeljne kandidacijske konference vendarle potekale uspešno, kar omogoča tudi uspešno delo občinske kandidacijske konference.

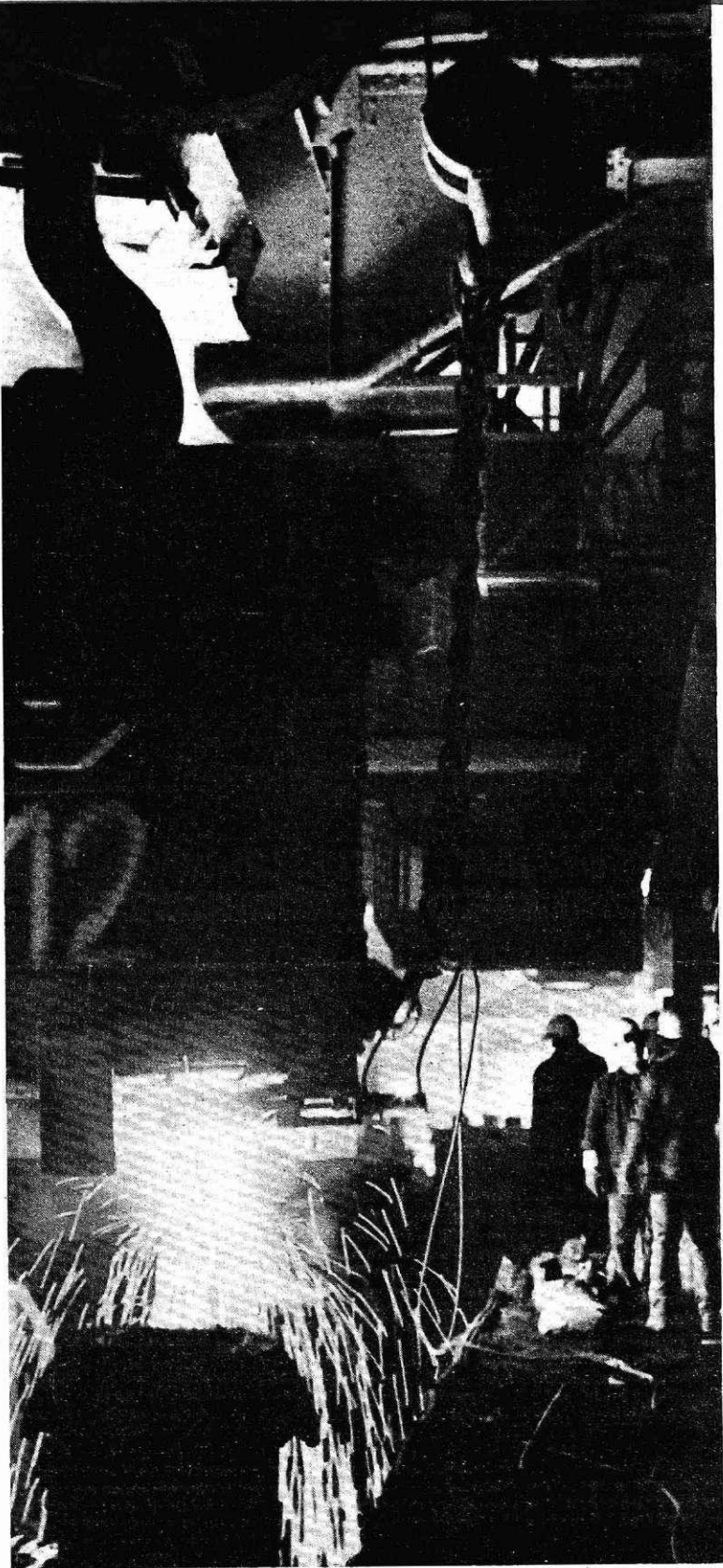
KAM PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI

Približuje se čas, ko se boste učenci osmih razredov osnovnih šol morali odločiti, kam boste šli po končani osnovni šoli in kaj boste postali. Radi bi vam pomagali pri tej odločitvi, zato vam vabimo, da se skupaj s starši ogledate na kadrovskem sektorju Železarne Jesenice (soba 13), kjer vam bomo poskušali svetovati, tako glede štipendije kot tudi poklica, ki vas zanima. Seznanili vas bomo še z drugimi ugodnostmi, ki jih imajo naši štipendisti, kot so npr. posebne nagrade za uspeh, boni za malico, praksa, pripravništvo in podobno. Priporočamo vam tudi, da si ogledate Center srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah, katerega soustanovitelj je Železarna. V Centru vas bodo seznanili z vsemi poklici, za katere izobražujejo, še posebej pa z železarskimi poklici.

Na 7. strani Železarja lahko pogledate, katere štipendije bo Železarna razpisala za šolsko leto 1986/87, v prihodnjih mesecih pa bo večkrat objavljen razpis štipendij z razpisnimi pogoji in navodili. V ilustracijo lahko navedemo še to, da je višina štipendije odvisna od deficitarnosti poklica in učnega uspeha, da se na vsake tri mesece povšujejo in usklajujejo z življenjskimi stroški in da v srednjem usmerjenem izobraževanju (od 1. marca dalje) najnižja štipendija znaša 9.312, najvišja pa 21.418 dinarjev.

Srečno in nasvidenje!

KADROVSKI SEKTOR

Vlivanje z dvanaestko (foto I. Kučina)

35 LET ŽELEZARJA

SLABI REZULTATI PO PRVI POLOVICI MESECA

Po podatkih statistične službe do 17. februarja s 64.354 tonami skupne proizvodnje dosegamo operativni program 93,3-odstotno.

V TOZD Plavž imajo težave z VP 1. Izdelali so 7.142 ton grodlja, kar je 91,9 odstotkov operativnega programa, ki je enak družbenemu planu.

V TOZD Jeklarna so vlili 22.817 ton jekla, kar je 101,3 odstotka družbenega plana in operativnega programa.

Do 17. februarja smo prodali 16.203 ton gotovih izdelkov in storitev. Družbeni plan dosegamo s 87,9 odstotka, nekoliko višji operativni program pa s 87,4 odstotka. Operativni program izpolnjujejo le štiri temeljne organizacije: Valjar-na žice, Profilov, Vratni pod-boji in Elektrode.

SEJA ODBORA ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD

V začetku februarja so se na redni seji sestali člani odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarn. Pri pregledu izvajanja sklepov prejšnje seje so sprejeli nekaj zavezujočih sklepov in dopolnitev:

TOZD Družbena prehrana so za dolžili, da z dopisom opozori nabavni sektor o dopolnitvi pogodb, ki jih sklepa z zunanjimi izvajalci del v Železarni (z urnikom prihoda na malico po 10. uri), in tudi zunanje delovne organizacije — izvajalce del v Železarni. Ta sklep prejšnje seje je ostal NEIZVRŠEN.

Oddelek za družbeni standard je skupaj z IO KOOS Železarn pripravil predlog, da bi delavcem namesto dosedanjih potrdil za nakup mesa izplačali gotovino, dogovorjeno z družbenim dogovorom. Predlog bo odbor obravnaval na prihodnji seji.

Poročilo s kompleksno problematiko TOZD Družbena prehrana, ki ga je pripravila vodja te temeljne organizacije, je bilo objavljeno v glasilu ŽELEZAR. Ker pa v poročilu ni predlogov za rešitev, so člani odbora naložili vodji TOZD, da le-te pripravi za samoupravne aktivnosti. Hkrati so dali nalogo tudi Centru za proučevanje samoupravljanja in informiranja, ki mora na osnovi poročila vodje TOZD Družbena prehrana pripraviti informacijo za obravnavo na delavskih svetih TOZD in delovnih skupnostih (za samoupravne aktivnosti).

Na prejšnji seji so se člani odbora opredelili, da stanovanjski domovi Železarn pokrivajo 40, Železarna pa 60 odstotkov ekonomske cene stanarine. Tokrat so sprejeli nove cene stanarin, ki veljajo od 1. marca 1986 dalje, in sicer:

SAMSKI DOM NOVI BLOK	
dvoposteljna soba	4.410 din
SAMSKI DOM KOROŠKA BELA	
dvoposteljna soba	3.810 din
SAMSKI DOM SAVA	
dvoposteljna soba	3.810 din
enoposteljna soba	4.410 din
SAMSKI DOM PLAVŽ	
dvoposteljna soba	3.810 din
enoposteljna soba	4.410 din

Za delavce, ki so obračunani v Železarni Jesenice, in delavce drugih delovnih organizacij, se višina stanarine povzraha z 420 na 620 dinarjev dnevno. Te cene veljajo prav tako od 1. marca dalje.

Sprejeli so dopolnitve sklepov prejšnje seje, ki se nanašajo na klimatsko zdravljenje in preventivno letovanje, in sicer:

— četrta točka — klimatsko zdravljenje — se glasi:

»Terapijo in prevoz krije delovna organizacija, individualni prispevek regresirane cene bivanja pa je odvisen od že sprejetih kriterijev (dohodek na družinskega člana, invalidnost, leta zaposlitve v DO).«

— četrta točka — preventivno letovanje — se dopolni z naslednjim besedilom:

»Delavci brezplačno koristijo uporabo bazena, medtem ko do terapije niso upravičeni (oz. jo morajo plačati sami).«

Prevoz krije delovna organizacija. Prispevek DO in individualni prispevek pa sta odvisna od že sprejetih kriterijev.

— »DO krije stroške preventivnega letovanja in klimatskega zdravljenja največ v višini 100 odstotkov.«

— Te dopolnitve veljajo od 1. MARCA DALJE.

Na prejšnji seji so odobrili povrnitev štipendije delovnim organizacijam, ki so do sedaj štipendirale tri dijake. Tokrat so sprejeli dopolnitev tega sklepa z obvezo, da se štipendijo povrne pod pogojem uspešne zaključitve letnika (izpolnitev pogojev za vpis v višji letnik).

Obravnavali in sprejeli so poročilo o kadrovskih štipendijah, izobraževanju ob delu in iz dela, strokovnem izpopolnjevanju in usposabljanju delavcev v šolskem letu 1984/85.

Sprejeli so kriterije za odobritev štipendij v šolskem letu 1986/87 in predlog razpisa kadrovskih štipendij za šolsko leto 1986/87, ki ga je kadrovskega sektorja pripravil na osnovi potreb in zahtev TOZD in delovnih skupnosti. Predlog je bil obravnavan tudi na strokovnem kolegiju.

Obravnavali so vlogo za podaljšanje roka zaključka solanja, prošnjo za trimesečno brezobrestno posojilo, odobrili obnovitev štipendije, prestop dijakov iz kovinarske v metalurško usmeritev. Dvema sodelavcema

iz Zunanje trgovine so odobrili povrnitev stroškov tečaja nemščine in prevoznih stroškov. Tri vloge pa so odstopili v reševanje reklamnemu oddelku Železarn.

Odločili so se, naj se v predlog delitve sklada skupne porabe za leto 1986 kot obveznost vključi tudi denarni prispevek za zaključne izlete v višini 10.000 dinarjev na razred za naslednje šole: osmi razredi osnovnih šol v jeseniški občini in osnovna šola Gorje ter zaključni letniki CSUI in Ekonomska šola v Radovljici. Izplačilo oz. podelitev prispevkov bo uredil kadrovskega sektorja v smislu usmerjanja mladine v železarske poklice.

Seznajeni so bili s spremembami samoupravnega sporazuma o štipendiranju, ki jih bodo obravnavali delavski svet temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

Šest društev oz. klubov so vključili v predlog delitve sklada skupne porabe za leto 1986, in sicer z enako višino kot v preteklem letu, povečano za stopnjo rasti sklada, z določeno višino pa še štiri društva oz. klube. Ko bodo formirana sredstva sklada skupne porabe za leto 1986, pa bo odbor obravnaval še vloge Zveze za kegljanje na ledu SRS Jesenice, ŠD Golica-Planina pod Golico, Zavoda za delovno usposabljanje mladine Črna na Koroškem, veteranov Kegljarskega kluba Jesenice in moškega pevskega zbora Društva upokojencev Jesenice. Eno prošnjo so zavrnili, eno pa odstopili v reševanje reklamnemu oddelku Železarn.

Od 1. FEBRUARJA veljajo nove cene za solato in čaj v kantinah Železarn, in sicer:

fižolova solata	90,— din
kislo zelje v solati	60,— din
stročji fižol v solati	80,— din
zelnata solata	60,— din
srbska solata	60,— din
fižolova solata z zeljem	80,— din
krompirjeva solata	80,— din
krompirjeva solata z zeljem	60,— din
čaj	60,— din/za liter.

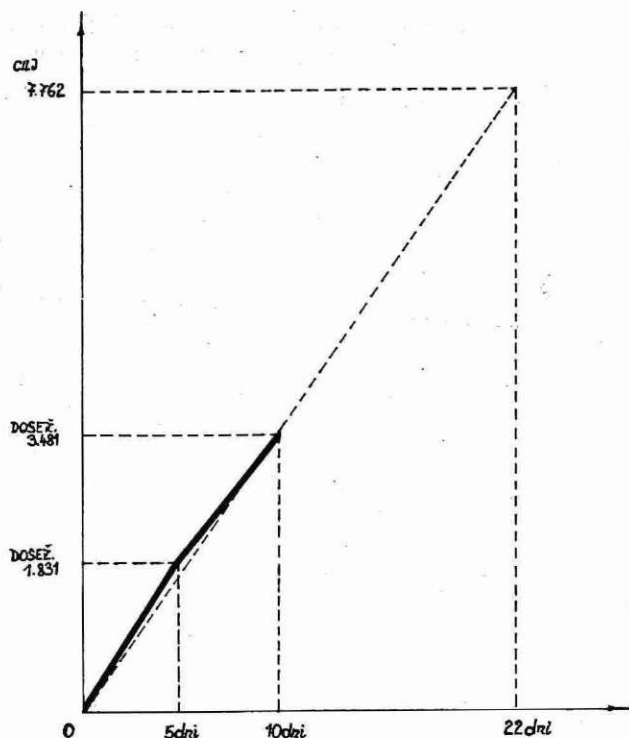
CPSI — D. B.

Tudi vrednostna primerjava z operativnim programom nam je dala podobne rezultate kot količinska. Operativni program vrednosti prodaje so presegle TOZD Valjarna žice in profilov (6%), Valjarna debele pločevine (22%), Žičarna (3%), Vratni podboji (33%), Jeklovleki (2%) ter Elektrode (13%). Ostale TOZD so zaostale tudi za vrednostjo prodaje, ki jo je določal operativni program.

Primerjava letošnjih januarjskih rezultatov z doseženimi v lanskem januarju nam kaže, da so TOZD Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Bela, Žičarna in Elektrode prodali več kot v istem mesecu lani, medtem ko so ostale TOZD za rezultati lanskega januarja zaostale. Tudi struktura prodanih izdelkov je bila v večini TOZD letos boljše kot januarja lani. Izjema so le TOZD Valjarna žice in profilov, Jeklovleki in Elektrode. Primerjava vrednostnih rezultatov pa nam kaže, da je bila ustvarjena realizacija letos za 83 odstotkov večja od realizacije januarja lani. Večina TOZD precej presega realizacijo, doseženo v januarju 1985. Zaostanek izkazuje le TOZD Livarna in Žebljarna. V livarni je bila močno motena proizvodnja zaradi remonta 80-tonskega žerjava v grapi jeklarne. Pomankanje naročil pa je vzrok za izpad proizvodnje in prodaje v TOZD Žebljarna.

Polonca Marjanovič

DOSEGANJE SKUPNEGA CILJA POSLOVANJA V FEBRUARJU

V prvem tednu februarja smo cilj realizacije (za pet dni) dokaj ugodno presegali, in sicer za 3,9 odstotka, tokrat pa na žalost ugotovljamo, da za deset dni dosežemo samo 3481 milijonov dinarjev, kar je komaj 99 odstotkov cilja.

Ali bo zadnjih dvanajst delovnih oziroma odpremnih dni bolj uspešnih? Krepko se bomo morali potruditi, da bomo zaželeni cilj dosegli. Ali bomo tokrat odnehali že pri doseženem cilju? Ne pozabimo, da je to samo pol stimulacije, ki smo jo prejeli v preteklih mesecih!

Oddelek za nagrajevanje

POSOJILLO ZA HITREJŠE IN PRODUKTIVNEJŠE ZAPOSLOVANJE V BOSNI IN HERCEGOVINI

V Bosni in Hercegovini so zaradi velike stopnje nezaposlenosti začeli uresničevati projekt za hitrejšo odpiranje novih delovnih mest, s čimer bodo poskušali problem brezposelnosti do leta 1990 kar se da ublažiti.

Za izvedbo tega programa so potrebna znatna sredstva. V finančni konstrukciji med drugim predvidevajo tudi zbiranje sredstev s posojili (tako imenovano ljudsko posojilo za odpiranje novih delovnih mest).

Posojilo naj bi vplačevali zaposleni v BiH, delavci iz BiH, ki so zaposleni v drugih republikah, in delavci na začasnem delu v tujini.

Usmeritev vodstva in družbenopolitičnih organizacij BiH je bila, da bi se posojilo vplačalo v višini osebnega dohodka vsakega posameznika, in sicer v enkratnem znesku oziroma največ 18 obrokov. Posamezniki pa glede na svoje možnosti lahko vplačajo tudi manjšo ali večjo vsoto v primerjavi s svojimi osebnimi dohodki. Plaćevanje obrokov se bo pričelo 1. aprila. Vplačevanje posojil je možno do vključno 28. februarja 1986. Posojilo bo obrestovano z 10-odstotno obrestno mero in se bo pričelo vračati 1. oktobra 1987.

Posojilo lahko vplačate na vseh tajništvih temeljnih organizacij in delovnih skupnostih služb, kjer imajo ustrezne obrazce.

Z vpisom posojila dokažete svojo zrelost in pripravljenost za uresničevanje razvojnih planov in ciljev dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Eden izmed glavnih in strateških ciljev tega programa pa je prav hitrejšo in produktivnejše zaposlovanje, s tem pa odpravljanje problema nezaposlenosti.

PRODAJA V JANUARJU

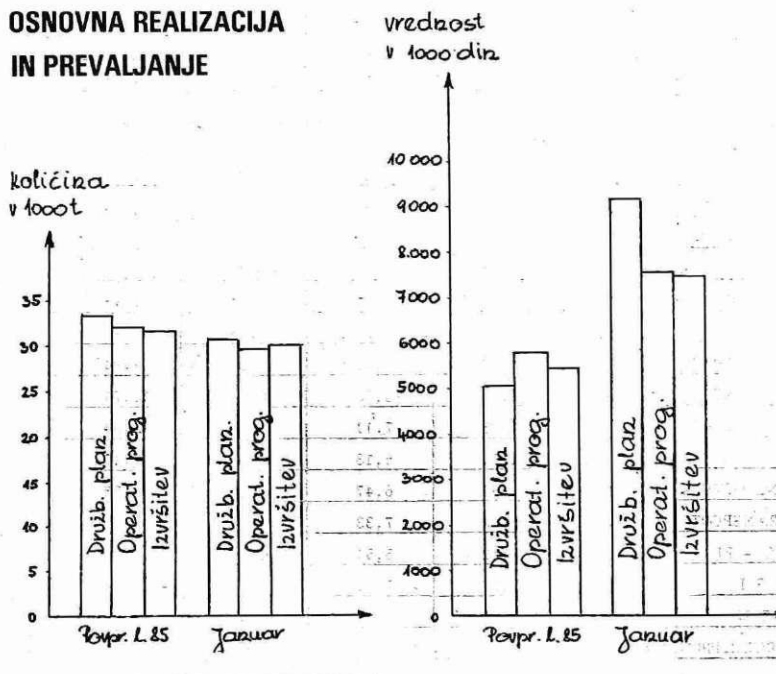
V januarju smo s prodajo in storitvami prevaljanja v skupni količini 30.006 ton ustvarili 7.472 milijona dinarjev realizacije, ki se je povečala z realizacijo storitvenih TOZD, tako da znaša skupna zunanja neto realizacija 7.585 milijonov dinarjev. Rezultati prodaje, doseženi v januarju, so količinsko za 1,6 odstotka boljši, kot je predvideval operativni program, za letnim načrtom pa zaostajamo za 3 odstotke. Količinska prodaja v letošnjem januarju za 7 odstotkov zaostaja za prodajo, ki smo jo dosegli januarja lani. Kar za 10,2 odstotka pa je bila boljša struktura prodanih izdelkov kot v istem mesecu lani.

Osnovna realizacija je zaostala za načrtovano višino v operativnem programu za 1,3 odstotka oziroma 102 milijona dinarjev za planirano pa kar za 18,7 odstotka. Poprečna planska prodajna cena je bila januarja za 21 odstotkov višja od dejanske, zato je boljša primerjava z operativnim vrednostnim programom, ki upošteva dejansko doseganje prodajnih cen.

Gledano po posameznih TOZD, so količinski operativni program presegle TOZD Valjarna žice in profilov za 9 odstotkov, Valjarna debele pločevine za 8 odstotkov, Žičarna za 3

ter Jeklovleki za 9 odstotkov. Ostale TOZD so zaostale za količinsko prodajo v primerjavi z operativnim programom za januar. Največji je bil zaostanek v Livarni, znašal je kar 65 odstotkov. V primerjavi z letnim planom pa je bil poleg Livarne največji zaostanek v TOZD Profilarna in Žebljarna, in sicer kar 35 odstotkov, zaradi pomanjkanja naročil. Za načrtovano količino prodaje je močno zaostala TOZD Vratni podboji, to je kar za 41 odstotka, hkrati pa je bila to tudi edina TOZD, ki je preseгла načrtovano prodajno ceno in realizacijo.

OSNOVNA REALIZACIJA IN PREVALJANJE

Elektro mehaniki pri delu v obnovljeni delavnici (foto T. Kučina)

zadovoljstva ob delu in pripadnosti organizaciji lastnega zadovoljstva ob delu in pripadnosti organizaciji kot pa zaradi možnosti izdatne stimulacije. Nov sistem bo deloval v smeri spodbude, da se sedanjem vzorom pridružijo tisti, ki za nadpovprečni prispevek pričakujejo bolj izdatno materialno spodbudo. To pa naj bi postopno privedlo do boljše skupnega rezultata na ravni temeljnih organizacij in delovne organizacije, kar je pogoj, da bi lahko za osebne dohodke namenili več sredstev. V tem primeru pa ne moremo govoriti o relativnem nazadovanju za določena dela.

Predlagani sistem delitve OD bo lahko zaživel šele potem, ko bomo temeljito dopolnili kriterije ugotavljanja učinkovitosti. Prav tako pomembna naloga pa nas čaka pri oblikovanju bolj prilagodljive organizacije, ki bi dajala možnost večje izkoriščenosti sposobnosti delavcev z bogatenjem in širjenjem dela posameznikov. S tem bi omogočili pridobivanje večjega OD in zmanjšali pomanjkanje delavcev, ki je že nekaj let omejitveni dejavnik razvoja.

Nižje vrednotena dela, ki morda po predlogu vrednotenja skromno napredujejo, pri tem nikakor niso izvzeta — najbrž jih bomo obravnavali pred vsemi.

Rafko Penić

PROIZVODNJA V JANUARJU

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

Neizkoriščena priložnost — tako nekako bi v športnem žargonu rekli za januarsko proizvodnjo. Izredno ugodne vremenske razmere so namreč dovoljevale ob razmeroma zadostni oskrbljenosti z vložkom in legurami bistveno boljše rezultate, kot smo jih sicer dosegli.

V začetku meseca so bile precejšnje težave s pomanjkanjem naročil in izredno počasnim ažuriranjem le-teh v TOZD. Ostalih bistvenih problemov — razen kroničnega pomanjkanja delavcev — pa ni bilo.

Tujega vložka je bilo 1.637 ton za domačo porabo in 1.831 ton za storitve prevalljanja.

Skupna proizvodnja je bila glede na gospodarski načrt dosežena z 99,4 odstotka, glede na operativni program pa z 99,6 odstotka. Prodaja je bila dosežena z 99,4 odstotka glede na gospodarski načrt in s 97,4 odstotka glede na nekoliko višji operativni program. Zaradi boljše strukture proizvodov smo dosegli višjo prodajno ceno od načrtovane in s tem, kljub manjši prodaji, presegli načrtovano realizacijo.

TOZD PLAVŽ

Z gospodarskim načrtom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena le z 92,3 odstotka. Težavam iz lanskega leta — slaba kvaliteta koks-a, preveliki zastoji (šobe, vsipni voz) — se je letos pridružilo še slabo stanje VP 1, kjer je prišlo do tridnevne izpada proizvodnje zaradi varenja plašča na stiku sedlo — jašek.

V posameznih obdobjih je bila tudi kakovost grodja slaba (visok S).

TOZD JEKLARNA

Jeklarna je obratovala dobro in je z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla z 10,7 odstotka. Pohvalno je, da sta obe jeklarni (SM in EL) dosegli planirano proizvodnjo. Slabše pa je bilo izpolnjevanje kvalitete programa, kljub rekordni proizvodnji nerjavnih jekel (40 šarž). V martinarni je nastal izpad programa predvsem zaradi premajhne količine in slabe kakovosti grodja, v elektro jeklarni pa zaradi nesorbitiranega starega železa (oligo elementi). Na napravi za kontinuirno vlivanje gredic je bilo odlihtih 5.793 ton ali 115,8 odstotka glede na gospodarski načrt.

TOZD LIVARNA

Z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo je TOZD dosegla s 103 odstotka. Slabša pa je bila odprema, saj je bilo tujim naročnikom odpremljeno le 14 ton odlihtov oziroma 35,2 odstotka planirane količine.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Remont globinske peči št. 3 (med obratovanjem potisne peči) ter preveliki zastoji na progi kot posledica okvar disklinga in nastavne naprave v zadnjem tednu meseca so tej TOZD preprečili, da bi dosegla načrtovano skupno proizvodnjo, ki je bila tako dosežena le z 98,7 odstotka. Zaradi istih vzrokov se je povečala tudi zaloga surovega jekla pred globinskimi pečmi.

Še slabša je prodaja, ki je bila dosežena le z 78,9 odstotka. Težavam v skupni proizvodnji so se pridružili še podaljšani remont peči custodis v termični obdelavi, pomanjkanje vagonov, izpad vložka za izvoz (kvaliteta), zaradi neurejene dokumentacije pa ni bilo mogoče izvoziti v Avstrijo.

Potisna peč je bila v obratovanju od 14. do 23. januarja. V tej kampanji je bilo poskusno dvodnevno valjanje dinamo in nerjavnih slabov preko ogrodka kvarto, ki je dobro uspelo, saj je bila geometrija travkov bistveno boljše, hkrati pa je bilo dokazano, da je potisna peč sposobna zagotoviti — ogreti potrebni vložek. Eden večjih problemov te TOZD je brušenje blumov, ki nikakor ne more slediti potrebnim količinam, ki so nujne za pripravo programov v Valjarni žice in profilov in v naslednji fazi za zadovoljitev vložka za Jeklovle.

V tem mesecu je bilo obrušeno 1.784 ton blumov ali 59,4 tone na dan. Vzroki izpada so delno v zastojih, delno v slabem stanju brusilnega stroja RAU, predvsem pa v pomanjkanju delavcev.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Prekomerni zastoji, mehanske in elektro narave, ter večje okvare jumpinga in reduktorja so povzročili izpad skupne proizvodnje, ki je bila dosežena le s 97,3 odstotka glede na gospodarski načrt. Težave so bile tudi pri pripravi programov, zaradi premalo brušenih blumov v 3. hali Valjarne bluming-štekla.

Poseben problem je neurejen prevoz žice v Žičarno in Elektrode, kjer dostikrat pride do pomanjkanja določenih kvalitet, ki pa so sicer že izvaljane, a neodpremljene.

Prodaja je bila boljše od skupne proizvodnje in dosežena s 109,4 odstotka.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V januarju je ta valjarna obratovala zelo dobro in z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla s 106 odstotka, prodajo pa s 107,2 odstotka, glede na višji operativni program (na račun storitev prevalljanja).

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Pomanjkanje naročil v začetku meseca, krajši zastoji, slabša kakovost vložka, — vse to je »pripomoglo«, da je valjarna s skrajnimi napori uspelo doseči 100,9 odstotka, izpolnitve planskih obveznosti v skupni proizvodnji. Slabša je prodaja, ki je dosežena z 99 odstotki. Tu gre predvsem za izpad nerjavnih jekel, nasprotno pa je bila proizvodnja dinamo jekel zelo dobra.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Tudi ta TOZD je v januarju obratovala dobro, kljub težavam, ki jih pestijo že dalj časa (delovna sila, okvare, slabša kvaliteta vložka). Skupna proizvodnja je bila glede na gospodarski načrt dosežena s 107,2 odstotka, prodaja sicer le z 88,9 odstotka, vendar izključno na račun storitev prevalljanja, ki jih je bilo primerno več od planiranih.

TOZD ŽIČARNA

Kronično pomanjkanje delavcev in velika odsotnost sta, kljub delu na proste dni, poglavitna krivca, da ta TOZD ne izpolnjuje svojih planskih obveznosti, kot bi jih sicer lahko. V tem mesecu pa se je pridružilo še pomanjkanje vložka žice VAC, kot posledica izpada v jeklarni.

Skupna proizvodnja je bila dosežena s 97,4 odstotka, prodaja pa s 103,3 odstotka.

TOZD PROFILARNA

Glavni problem te TOZD je pomanjkanje naročil. Zaradi tega je bil operativni program precej nižji od gospodarskega načrta. V skupni proizvodnji je bil dosežen z 99,6 odstotka, prodaja pa je bila precej slabša in dosežena s 83,5 odstotka, ker imajo inozemski kupci skladišče kar pri nas.

TOZD VRATNI PODBOJI

Tako kot v zadnjem času na splošno je tudi v prvem mesecu letošnjega leta ta TOZD delala dobro. Skupna proizvodnja je bila glede na močno povišanje operativnega programa dosežena s 111 odstotki, odpremljeno pa je bilo le 47 ton podbojev (42,9 odstotka), ker je ostala količina za izvoz in bo odpremljena v začetku februarja, ko bo prispela ladja.

TOZD JEKLOVLEK

Kljub pomanjkanju naročil za BK linijo v začetku meseca in kasnejšemu delnemu pomanjkanju vložka (premalo obrušeno in izvaljano) je Jeklovleku uspelo izpolniti planske obveze v skupni proizvodnji s 101 odstotkom, še boljše pa pri prodaji s 113,3 odstotka, tudi na račun zmanjšanja medfaznih zalog.

TOZD ELEKTRODE

Tudi ta TOZD je v januarju delala dobro in z gospodarskim načrtom predvideno skupno proizvodnjo dosegla s 110,4 odstotka, prodajo pa s 110,8 odstotka.

TOZD ŽEBLJARNA

Izpad naročil je povzročil, da Žebljarna ni izpolnila z operativnim programom (nižji od gospodarskega načrta) določenih obveznosti niti v skupni proizvodnji (85,1 odstotka), še manj pa pri odpremi (67,9 odstotka).

Miloš Piščanec

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 24. FEBRUARJA DO 2. MARCA

24. februarja, Jakob MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1, tel. št. 81-117.

25. februarja, Leon MESARIČ, vodja TOZD Žebljarna, Jesenice, Titova 3, tel. št. 81-216.

26. februarja, Srečo MEŽNAR, vodja TOZD Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107/a, tel. št. 89-040.

27. februarja, Vladimir OBLAK, vodja TOZD Stroj. delav., Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 81-727.

28. februarja, Jože OSVALD, vodja TOZD Livarna, Rateče 21, tel. št. 88-012.

1. marca, Janko PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, tel. št. 81-904.

2. marca, Janez POLJŠAK, vodja sploš. sektorja, Jesenice, Hrušica 12. Dežurstvo je vsak dan od 14. ure do 6. ure naslednjega dne in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah, praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni obvezen opraviti en obhod po Železarni, svojega zapažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku PO.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 24. 2.	MARJAN TRONTELJ	ZDENKO CUND
TOREK — 25. 2.	KLAVDIJ MLEKUŽ	JOŽE CEJ
SREDA — 26. 2.	KAREL KOBLAR	ALOJZ LEBAR
ČETRTEK — 27. 2.	IGOR LOGAR	JANKO CERKOVNIK
PETEK — 28. 2.	DUŠAN BAK	BERTI KRAPEŽ
SOBOTA — 1. 3.	FRANC ARNEŽ	MILAN RAVNIK
NEDELJA — 2. 3.	MARKO SUŠNIK	BRANE CEPIČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 3551, vezni telefon je: 2317.

Ob rednih delovnih dneh dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure, nočni pa od 18. do 06. ure.

Ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih dela: dnevni dežurni od 06. do 18. ure, nočni pa od 18. do 06. ure.

Predaja poslov se izvede na vodstvu TOZD Vzdrževanje oziroma v sobi dežurnega vzdrževanja.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 24. februarja do 1. marca bodo delale naslednje obratne ambulante: DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj-Odar in III. obratna ambulanta — dr. Bernarda Benedik.

POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce: od 13.30 do 14.30.

V soboto, 1. marca, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej in III. zobna ambulanta — mag. dr. Bela Gazafi.

Za borce: od 7. do 8. ure.

Za Vatrostalno: od 9.30 do 10.30.

POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

V soboto, 1. marca, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.

DEŽURNI V VATROSTALNI

22. in 23. februarja, Rudi KLUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska pot 9, tel. v službi 83-916.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dežurni dosegljiv na domu.

PREGLED ODSOTNOSTI V JANUARJU

	bolovanje %	redni let. dopust %	ostala odsotnost %	skupna odsotnost %
PLAVŽ	4,95	6,61	0,59	12,15
JEKLARNA	4,87	7,08	0,73	12,68
LIVARNA	4,32	9,82	0,27	14,41
VALJARNA BLUM.ŠT.	4,92	9,64	0,99	15,55
VALJARNA ŽICE	3,59	11,51	0,95	16,05
VALJ. DEBELE PLOČ.	2,92	7,21	0,48	10,61
HL. VALJARNA BELA	4,96	5,58	1,36	11,90
HL. VALJARNA JES.	5,54	8,26	0,88	14,68
ŽIČARNA	3,97	9,68	0,98	14,63
PROFILARNA	4,28	8,17	0,60	13,05
VRATNI PODBOJI	11,21	3,35	0,24	14,80
JEKLOVLEK	7,55	8,45	1,17	17,17
ELEKTRODE	7,72	4,22	0,05	11,99
ŽEBLJARNA	9,82	9,90	0,22	19,94
STROJNE DELAV.	5,67	10,50	0,54	16,71
REMONTNE DELAV.	4,23	7,11	1,00	12,34
VZDRŽEVANJE	4,79	6,13	0,55	11,47
ENERGETIKA	2,83	6,47	0,28	9,58
TRANSPORT	5,62	7,33	0,43	13,38
KO — FI	8,12	5,54	0,43	14,09
K S I	6,77	7,91	1,00	15,68
E T N	2,93	5,24	0,57	8,74
DRUŽB. PREHRANA	8,23	10,63	0,32	19,18
ŽELEZARNA	5,21	7,36	0,68	13,25

DOSLEDNO IZVAJANJE PRAVILNIKA O VARSTVU IN VREDNOTENJU IZUMOV IN TEHNIČNIH IZBOLJŠAV TER DRUGIH OBLIK INVENTIVNEGA USTVARJANJA

Pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov in tehničnih izboljšav ter drugih oblik inventivnega ustvarjanja v sedmem poglavju določa postopek za uveljavljanje predloga tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej.

Predlogi se skladno z 22. in 32. členom pravilnika pripravljajo v naslednjih oblikah:

a) kot že realizirane izboljšave oz. koristni predlogi, za katere je dalo soglasje vodstvo TOZD uporabnika, registrirane v TOZD ali delovni skupnosti (najkasneje v roku enega leta po uvedbi).

b) kot nerealizirane izboljšave, predlogi, ideje, ki so toliko obdelane, da je realizacija mogoča brez dodatnih tehničnih ali organizacijskih obdelav;

c) kot ideje lahko tudi ustno. V tem primeru je komisija za inovacije v TOZD — DS dolžna idejo zapisati in poslati OZIL-u.

Ce želimo dosledno ugoštevati člene pravilnika o inovacijah, bi morali vse predloge, ki so bili realizirani brez soglasja vodstva TOZD, zavrniti, to pa na prvi pogled pomeni, da bomo zaviralno nastopili proti inovacijam, po drugi strani pa le postopoma skladno s pravilnikom.

Karkoli pogledamo stvari, vidimo, da nas pravilnik zavezuje, da predloge, ki niso v skladu z 21. in 32. členom, zavrnemo.

Ocenjeno problematiko smo obravnavali na sestankih VO DIATI ter Komisije za inovacije in novatorstvo pri IO konferenca OO sindikata ŽJ ter sprejeli naslednje sklepe:

1. Pri postopku za uveljavljanje predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej moramo dosledno upoštevati kriterije, ki jih določa pravilnik.

2. Glede na to, da so realizirane izboljšave, ki dajejo pozitivne rezultate, a vodstvo TOZD uporabnika zanje ni dalo soglasja, predlagamo, da novatorji take predloge vseeno prijavijo, najkasneje do 1. aprila 1986, vendar ti predlogi ne smejo biti starejši od enega leta.

3. Po 1. aprilu 1986 bomo vse predloge, ki niso prijavljeni skladno s členi pravilnika, zavrnili.

Vodja oddelka: Ivanka Petrič

DEŽURSTVO V PROSTORIH DIATI

V Železarni Jesenice in v drugih delovnih organizacijah v občini Jesenice poteka več akcij za pospeševanje in organiziranje množične inventivne dejavnosti. V ta prizadevanja se aktivno vključuje tudi Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice. Ena od oblik delovanja je tudi dežurstvo v prostorih DIATI (v delavskem domu Pri Jelenu — prvo nadstropje).

Namen dežurstva je poleg vpisovanja članov, pobiranja članarine, dajanja pojasnil o delovanju društva in pravilnikov, ki urejajo inovacijsko dejavnost, tudi sprejemanje pritožb članov in pobud za boljše delo društva in hitrejšo uveljavljanje množične inovacijske dejavnosti.

Člani upravnega odbora bodo dežurni vsakih 14 dni, in sicer: 20. februarja, 6. marca, 20. marca, 3. aprila in 17. aprila, vedno od 14. do 16. ure.

Novatorji, pričakujemo vas!

Upravni odbor DIATI Jesenice

ODBORI ZA GOSPODARSTVO

TOZD VALJARNA BLUMING STEKEL

Odbor za gospodarstvo v TOZD Valjarna bluming-štel je na 8. seji 29. januarja potrdil operativni plan za februar. Operativni plan je enak družbenemu, bo pa, kot ugotavlja odbor, prihajalo do notranjih prerazporeditev glede na potrebe v posameznih TOZD in prejeta naročila.

Predstavniku OPP so v zvezi z njegovim opozorilom, da v TOZD Jeklovlek prihaja do pomanjkanja vložka, ker ne dobe dovolj obrušene materiala iz njihove TOZD, pojasnili, da je odbor za delovna razmerja že daljša časa opozarjal na kritično pomanjkanje delavcev v adjustaži bluminga oziroma, da utesnjenosti piti do stanja, ko bo zaradi pomanjkanja delavcev treba ustavljati posamezne agregate. »To se sedaj dogaja«, ugotavlja odbor, »saj dnevno stojijo stroji zaradi pomanjkanja brusilcev, posledica tega pa je pomanjkanje vložka v Jeklovleku.«

Pripombo so imeli tudi k (preveliki) planirani količini luženega materiala v adjustaži štelka na Javorniku. Lužilnica namreč zaradi popravila strehe nekaj časa ne bo obratovala. Adjustaža štelka na Javorniku je v mesecu januarju zaostala za planom za 500 ton zaradi pomanjkanja delavcev in podaljšane remonta peči custodis in ravnalnega stroja demag. Zaradi slabih rezultatov je morala pločevina tudi v ponovno obdelavo. Redno proizvodnjo, pa so bremenile tudi storitve.

Odbor je med drugim soglašal s pogodbenim delom za razrez šestmestskih ruskih slabov za valjarno debele pločevine (cena 300 dinarjev za razrezan kos), pa tudi s pogodbenim delom za popravilo avtomatskih klešč. Popravilo je opravila TOZD Strojne delavnice, brez dokumentacije, vendar kvalitetno in v zakonitem roku.

Ko so razpravljali o proizvodnji v decembru, je bilo med drugim rečeno, da se pogosto dogaja, da kakovost vložka ne ustreza TOZD Hladna valjarna Bela, in da zato vložek preusmerijo v TOZD Hladna valjarna Jesenice. Ta ga obračuna le po ceni črne pločevine, čeprav je pločevina lužena. Problem je v tem, da za Hladno valjarno Jesenice ni odprte ustrezne šifre. Delegati so sklenili, da se za HVJ odpre nova šifra: »polizdelek lužena«.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Odbor za gospodarstvo v TOZD Hladna valjarna Jesenice je na 8. seji, 29. januarja, med drugim pregledal, kako so izvajali stabilizacijski program v lanskem letu. Proizvedli so skupno 24.455 ton, kar pomeni, da so plan izpolnili s 97,82 odstotka. Izplen je bil 89,89-odstoten in je višji

od planiranega. Manj, kot so planirali, so porabili tudi žveplene kisline in električne energije. Zaradi velikih elektrookvar na siemagu in nekvalitetnega vložka je bila poraba valjev večja. Pri jeklih in pri dinamo trakovih so zaostali za planirano količino. Tudi storilnost je bila nižja od planirane.

V februarju nameravajo izdelati 2000 ton ali 91 ton na dan. Remont siemaga, ki so ga sprva nameravali opraviti v februarju, so prestavili na marec.

Obravnavali so tudi reklamacije. V letu 1985 so prejeli 145 reklamacij, od tega 107 opravičenih, 23 neopravičenih in 15 opozorilnih. Odstotek reklamiranega materiala glede na prodano vrednost znaša 5,45 odstotka. Reklamacij je bilo več kot v letu 1984, vzrok pa je v ostrejših razmerah na tržišču, podražitvah, delni zastarelosti strojev in nekvalitetnem vložku.

Kegljaškemu klubu na ledu je odbor podaril 400 kilogramov odpadnih HVT, SK Svinjska glava 100 kilogramov, Gasilskemu društvu Hrušica pa 30 kilogramov odpadnih HVT. Osnovni organizaciji sindikata v njihovi temeljni organizaciji pa je namenil »kot pomoč pri organizaciji rekreativnih prireditev« tona odpadnih HVT.

Za odpadne plastične sodove je določil novo ceno, in sicer 300 dinarjev za sod. Določil je tudi novo dnevno odškodnino za izposojanje ročnega orodja. To bo po novem 100 dinarjev na dan.

TOZD ŽIČARNA

Odbor za gospodarstvo v TOZD Žičarna se je na 9. seji 31. januarja, med drugim seznanil tudi s proizvodnimi rezultati v lanskem letu. Lani so planirali, da bodo naredili 45.000 ton vlečene žice, dejansko pa so jo izdelali le 43.167 ton (97,01 odstotka glede na plan). Vzroke za to vidijo predvsem v pomanjkanju delavcev, ki je bilo kritično zlasti v polletnih mesecih, pomanjkanju naročil v januarju in decembru, januarskih nizkih temperaturah, manjšem odvzemu s strani Željarne v januarju in decembru in tehnoloških težavah v lužilnici in žarilnici (težave z zaščitnim plinom).

Lani je Žičarna prejela skupaj 96 reklamacij. Upravičenih je bilo 61, kar pomeni 3,42 odstotka vrednosti glede na prodano vrednost. Največ reklamacij so prejeli zaradi neodgovarjajočih mehanskih vrednosti (55,8 %), napak predelave (11,3 %), neustrezne površine (12,9 %) in kvaliteten zamenjav (10,4 %). Za zmanjšanje števila reklamacij so izvedli vrsto aktivnosti, vendar pa vse še niso dale rezultatov. Tako na primer žarjenje VAC žice. Težave imajo tudi z izločanjem nekvalitetnih plastičnih kolotov iz prodaje.

Gasilskemu društvu Hrušica je odbor podaril dvakrat po 25 kilogramov odpadne pocinkane žice, enako količino pa tudi Smučarskemu klubu Svinjska glava. Osnovni organizaciji sindikata v TOZD Hladna valjarna Jesenice je podaril 30 kilogramov odpadne pocinkane žice. Ugodil pa je tudi Alpskemu smučarskemu klubu Kranjska gora, ki je prosil za pocinkanje košare in gornjega nosilca za smuč.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Odbor za gospodarstvo v TOZD Strojne delavnice je na 3. seji 31. januarja predlagal, naj delavski svet njihove temeljne organizacije potrdi elaborat o popisu sredstev in njihovih virov z odpisi neizterljivih terjatev, ki jih navajamo v izveščku iz sklepov odbora samoupravne delavske kontrole iste TOZD.

Seznanil se je tudi s številom opravljenih nadur v novembru (988) in decembru (833) ter s številom koriščenih prostih ur v istih dveh mesecih (53 in 91).

Obravnavali je tudi prošnje za male storitve (žal med sklepi le-te niso navedene) in v zvezi z njimi sklenil, da je pri izračunu opravljenega dela za malo storitev potrebno, da se izdelek točno normira (sklep 6.4.1.), ter da se z letošnjim 1. februarjem povečajo cene ročne in strojne obdelave za male storitve na 20 odstotkov prodajne cene (sklep 6.4.2.).

Četrtemu letniku Srednješolskega centra Iskra (elektrosmer) v Kranju je podaril orodje v vrednosti 2000 dinarjev. CPSI — Božidar Lakota

Železarski globus

JAPONSKA

V prvem polletju letošnjega leta so japonske železarne izvozile 16,75 mil. ton surovega jekla oziroma železarskih izdelkov, kar je za 8,1 % več kot v istem obdobju lani. Iz spodnje tabele je razvidnih prvih deset držav, največjih uvoznikov japonskih železarskih izdelkov. V prvi koloni je izvoz januar—junij 1985 v mil. ton in v drugi sprememba v odstotkih glede na prvo polletje 1984.

država	januar— junij 1985 mil. ton	spre- memba %
LR Kitajska	5,70	+53,2
ZDA	2,70	-11,8
Sovjetska zveza	1,20	+32,8
Južna Koreja	0,93	-16,7
Hong Kong	0,78	+25,9
Tajska	0,73	+12,8
Saudska Arabija	0,61	+ 2,2
Taivan	0,50	- 9,2
Malezija	0,38	+ 8,9
Singapur	0,35	-27,3

V TOZD ŽIČARNA se je več SDS sestalo na štirih zborih delavcev. Obravnavali so zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za januar. Kasneje pa so se sestale še posamezne SDS in ponovno obravnavale obe zadevi, ki ju bomo sprejemali na referendumu (sporazum oziroma samo metodologijo). Na zborih so med drugim obravnavali tudi proizvodno problematiko v letu 1985. Motnje sta povzročala predvsem velika odsotnost in pomanjkanje delavcev med letom, pa tudi pomanjkanje pravega vložka ter slabo žarjenje in luženje žice. Na sestanku SDS votličarna pa je bilo pod razno zastavljeno naslednje vprašanje: »Delovni invalidi sprašujejo, če jim po novi metodi izplačila OD še ostane izplačana razlika na novem delovnem mestu.«

Iz TOZD PROFILARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, profilarna 1 in 2 ter predelava profilarne. Na skupnem sestanku SDS vodstva TOZD, profilarna 1 in 2 predelava profilarne (29. januarja) je bilo pod razno predlagano, da bi 1. februarja zaradi kroničnega pomanjkanja vložka vsi delavci koristili dopust. Delavci se s tem predlogom niso strinjali. Predlagali so, naj bi raje delali katero od naslednjih sobot. Člani SDS profilarna 1 pa so pod razno zahtevali, da se na rossi 1 nabavijo debelejši in kvalitetnejše žage. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, zakaj delavci niso upravičeni do delovnih srajc in nogavic.

Delavci v TOZD VRATNI PODOBOJI so se sestali dvakrat na skupnem zboru. Obravnavali so zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za januar.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, hladna predelava 1, 2 in 3, adjustaža 1 in 2 ter brusilnica 1 in 3. SDS hladna predelava 3 pod razno vprašuje, zakaj so garderobe tako slabo ogrevane in kdaj se bo (ogrevanje) »premaknilo na bolje«. Zanima jih tudi, kaj je z ogrevanjem proizvodne hale, kjer so kaloriferji sicer montirani, delajo pa ne. Moti jih tudi slabo čiščenje moških garderob. Hrati pa opozarjajo, da bi bilo treba v primeru, če čistilka zbolí, poiskati ustrezno zamenjavo. Omenimo naj še, da smo iz te TOZD dobili tudi zbir: pripomb z zborov delavcev in mnenje družbenopolitičnih organizacij, kjer se med drugim omenja, da se delavci sprašujejo, zakaj se ne izvajajo sklepi delavskega sveta Železarne, kjer je bilo sklenjeno, da bo izdelana trimesečna primerjava OD po starem in novem izračunu. Omenjeno je tudi, da »Železarni kroži krilatica, da bodo nižje vrednoteni pridobili 3000, višje pa 50.000 dinarjev«. Zbir teh pripomb in mnenj, ki so ga podpisali predstavniki vodstva TOZD in družbenopolitičnih organizacij, se zaključijo takole: »Glede na situacijo v temeljni organizaciji menimo, da predlog o združitvi referenduma in skupščinskih volitev na isti dan ni umesten. Menimo, da v taki klimi, kot je sedaj, samoupravni sporazum na referendumu ne moremo sprejemati.«

Jeklarna 2 — temelji za trafo postajo 1/4—7. 2. 1986 (foto I. Kučina)

ODBORI SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

TOZD JEKLARNA

Predsednik IO OO sindikata v TOZD Jeklarna, Bogomir Ličof, je 20. januarja sklical prvi sestanek odbora samoupravne delavske kontrole v tej temeljni organizaciji. Na sestanku so za predsednika izvolili Safo Imamočiča, za podpredsednika pa Dušana Sučura.

Odbor se je seznanil tudi z ugotovitvami službe družbenega knjigovodstva Kranj glede zaključnega računa za leto 1984 in sprejel predlagano vknjižbo.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Odbor samoupravne delavske kontrole v TOZD Strojne delavnice je na svoji 4. redni seji, 31. januarja potrdil elaborat o popisu sredstev in njihovih virov z odpisi neizterljivih terjatev Hokejskega kluba Jesenice v vrednosti 297.969 dinarjev (refundacija OD za Ivana Ščapa) ter odpis GRS Rateče v vrednosti 20.983 dinarjev (refundacija OD za Francija Koširja) in GRS Kranjska gora v vrednosti 31.438 dinarjev (refundacija OD za Vasja Jerovška). V okviru te točke je sprejel tudi sklep, da naj se do prihodnje se-

je odbora naredi spisek vseh pisalnih in računskih strojev v TOZD.

Seznanil se je tudi s poročilom o izvajanju ukrepov za odpravo motenj v poslovanju in sklenil, da se bo v prihodnje v zvezi s to točko obravnavalo samo poročilo o poteku gradnje druge faze strojnih delavnic.

Odbor soglašal tudi s sklepi 3. seje odbora za gospodarstvo (od 6.4. do 6.4.2) glede malih storitev.

TOZD ENERGETIKA

Odbor samoupravne delavske kontrole v TOZD Energetika je na 2. seji 15. januarja sklenil, da je treba na sestankih SDS zbrati vse pripombe v zvezi s sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev OD ter jih kasneje obravnavati na treh zborih, organiziranih po dneh. Dalje: za te zore naj vsaka SDS določi zastopnika za razpravo, zbori bodo do 28. januarja, vsak delavec pa naj ima pravico, da se zbora udeleži.

Seznanil se je tudi z akcijskim programom in ukrepi za september, oktober, november in december in z inventuro, ki je bila opravljena v skladišču 17 (material R-3 in orodje).

Iz TOZD ELEKTRODE smo prejeli zapisnike SDS rezalnice 1 in 2 in oplaševalnice 1 in 2. Obe SDS sta na skupnem sestanku 23. januarja postavili naslednje vprašanje: »Kdaj bo vodstvo TOZD priskrbelo več ljudi v oddelku elektonskih mas?« Glede ogrevanja pa ugotavljata, da sicer še ni dokončno urejeno, da pa dela potekajo.

Iz TOZD ŽELJARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, željarna 2 in 3, zavijalnice ter orodjarna. SDS vodstvo TOZD je, za razliko od drugih SDS v Železarni, ki so do marčnih volitev pristopile bolj informativno, do tega vprašanja zavzela bolj problemsko stališče. Takole pravijo: »Na volitvah morata biti za vsako funkcijo vsaj dva kandidata. Izrečene so pripombe, da je bilo evidentiranje za družbene funkcije v obični v ozkih krogih in ne iz okolij, kjer kandidati delajo. Na volilnih listih mora biti več kandidatov, kot jih volimo. Za vse odgovorne funkcije morata biti po dva kandidata, da bodo občani lahko izbirali. Če ne bo tako, bo ogrožena demokracija, ker se volilec vsiljuje samo enega kandidata. Mnenje je, da bo veliko neveljavnih volilnih listov, če ne bo možno izbirati kandidatov. Skrajni čas je, da prekinemo z nedemokratsko prakso in damo delavcem možnost odločanja vsaj na volitvah, ker o dohodku, ki ga ustvarjajo, tako že nič več ne odločajo, ker ga jim pobirajo davki in zakoni, ki so tudi protisamoupravni in v nasprotju z ustavo in interesi delavca.« SDS željarna 3 vprašuje, kdaj bodo urejene kopalnice.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS priprava dela, materialna služba, težka obdelava 1 in 2, strugarna 1 in 2, orodjarna, obrat konstrukcij 1 in 2, strugarna valjev Javornik in Bela, ključavničarji strojev ter kovačnica in kalilnica. SDS orodjarna pod razno predlaga, naj bi se do 15. februarja uredili izpiti usmerjenega izobraževanja. Hkrati pa vprašuje, »kako je z nagrajevanjem inštruktorjev usmerjenega izobraževanja«. Problem je v tem, da so učenci lahko pripravniki od šest do dvanajst mesecev ali pa še dalj, inštruktorji pa delajo v svoji individualni normi. S tem, ko so na voljo učencem, so na škodi pri doseganju določenih odstotkov norme. Pripominjajo tudi, da v proizvodnji urejamo nove učne delavnice, hkrati pa so prostori in kadri na CSUI neizkoriščeni. SDS obrat konstrukcij 1 in 2 se v zvezi z volitvami sklicuje na nekakšno »splošno mnenje, da so delegacije nesmiselne«. Posebej omenjajo delegacijo za ZSD. In argument za to trditve: »Kajti niti ena pripomba se ne upošteva, kar je dokaz, da so le formalnost.« Pod razno pa postavljata sledeče vprašanje: »Zakaj je nabavljenih toliko osebnih avtomobilov (golf), odkod so vzeta sredstva in ali je to skladno s trenutno poslovno politiko?« SDS kovačnica — kalilnica znova opozarja, da »pomanjkanje dela v kovačnici še vedno ostaja odprto vprašanje«.

(nadaljevanje prihodnjic)
Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

PREGLED SESTANKOV SDS

Iz TOZD JEKLARNA smo naknadno prejeli še zapisnika SDS elektropeči 1 in 4. Na sestankih so delavci povedali predvsem svoje pripombe glede točkovanja del in nalog. SDS elektropeči 1 zahteva, da se jim dodeli dva delavca in uredi normativ. Razlog je zmanjšanje ur za manjkajoče. Opozarjajo pa tudi, da se eden izmed njihovih nekdanjih delavcev, ki je invalid, še vedno vodi kar na njihovo izmeno, čeprav dela v drugi temeljni organizaciji.

Iz TOZD LIVARNA smo naknadno prejeli še zapisnike SDS jeklolivarna 1 in 2 ter čistilnica odlitkov. Obravnavale so zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za januar.

Iz TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE smo naknadno prejeli zapisnik SDS žarilnica 2. V zvezi s proizvodno problematiko v letu 1985 pravijo, da bi moral biti v poročilu poleg drugega omenjen tudi problem, ki se je pojavil v žarilnici konec novembra, po čiščenju vodov zaščitnega plina. Glede te problematike je SDS zahtevala odgovor že na prejšnjem sestanku, zvedeli pa so samo to, »da stvar še ni zaključena«. Posredno pa jim je prišlo na uho, da so imeli zaradi teh problemov, ki se pojavili po čiščenju plinovodov, v TOZD Žičarna za okrog 130 ton, v TOZD HVJ pa za okrog 140 ton zunanjih reklamacij. Vprašujejo se, »kdo bo kril te stroške?« SDS je kritična tudi do odgovora, ki ga je dobila od vodje TOZD. Takole so zapisali: »Citat odgovora vodje TOZD: — odsesavanje še vedno ni rešeno iz vzroka, da nismo uspeli nabaviti potrebnih priključkov. Za te stalno urgiramo, vendar roka na žalost ni možno postaviti.« In komentar SDS: »SDS meni, da je to odgovor, ki po vsej stvari, da nič ne pove. Kdo smo tisti MI, ki nismo uspeli nabaviti potrebnih priključkov, in pri kom je bilo urgirano?« Ob vsem tem se SDS vprašuje, »če je smiselno obravnavati sklepe prejšnjega sestanka, če lahko zagotovijo, da se sklepi, na katere SDS nima vpliva, izvajajo, problemi, ki jih navaja (predvsem problemi vzdrževanja), pa ostajajo taki, kot so.« Odgovori, ki jih dobijo, so po oceni SDS »večinoma le formalni«. Pod razno je zahtevala, naj se predlog točkovanja del in nalog v njihovi temeljni organizaciji dostavi vsem SDS. Opozorila je tudi na slabo kvaliteto zaščitnih sredstev in enega izmed sodelavcev predlagala za enkratno denarno nagrado (»zaradi vestnega in odgovornega dela«).

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

ZBOR MLADIH PLANINCEV PD JAVORNIK-KOROŠKA BELA

V soboto, 15. februarja, smo se mladi planinci zbrali v dvorani Julke in Albina Pibernik, da pregledamo in se pogovorimo o delu našega oddelka v lanskem letu. Najprej je načelnica pozdravila vse navzoče, od cicibanov, pionirjev, mladincev, staršev do članov UO društva. Nato je tovariš Podlipnik, podpredsednik društva, v nekaj besedah obrazložil pomen planinstva in nas pohvalil, da se tako množično udeležujemo izletov in pohodov.

Mladinka je prebrala poročilo o delu oddelka, ki ga navajam:

»V mladinskem oddelku se je v letu 1985 aktivno udeleževalo izletov, pohodov, tabora in tekmovanj 18 mladincev, 103 pionirjev in 21 cicibanov, to je skupno 142. Razdeljeni smo bili v pet skupin: cicibani, mlajši pionirji od prvega do drugega razreda, posebej tretji in četrti razred, starejši pionirji in mladinci. V osnovni šoli delujejo tri planinske skupine, ki jih

obiskuje nad 80 pionirjev. Nekatere planinske ure smo popestrili z diaprojektivi. Obravnavali smo snov iz priročnika »Planinska šola«, in sicer spoznavanje gorstev, lik planinca, nevarnosti v gorah, gorsko izrazoslovje, organizacijo planinstva, opremo, osnovo orientacije in vadili praktično s kompasom na terenu. Šest mladink in pionir so že opravili vse izpite in dobili priznanje za opravljeno planinsko šolo.

Skupno smo organizirali 24 enodnevnih izletov in pohodov ter dva dvodnevna. Tako smo obiskali Dražgoše, Stol, Vrše, Pristavo, Skalnico, Španov vrh, Katarino, gozdno učno pot, Planico, Blegoš, Štampetov most, Šmarno goru, Golico, Drago, Srednji vrh, kurirsko pot na Belško planino, Dobro, Triglav, Tromejo, kurirski postojanki G-19 in G-38, Jerebi-kovec, Jošt, Trstelj, Mencingerjevo kočjo, planino Polog, Mojstrovko. O vseh teh izletih vodimo kroniko s kratkim opisom poti in ponavadi tudi s fotografijo.

Tri mladinke so se priključile PD Bled, ki je v maju organiziralo zimski tabor v koči pod Bogatinom. S smučmi so se spuščali z Gradišča, Lepe Komne in Lanževice. Sami pa smo organizirali konec junija enotedenski tabor v Ankaranu, kjer smo z izleti na Tinjan, Osp, Vremščico in v Škocjanske jame obdelali zadnji del poti slovenske planinske transverzale.

Znanje, pridobljeno v planinski šoli s kompasom in karto po neznanim terenu, smo preverili na treh orientacijskih tekmovanjih, in sicer so v Dobravljah pri Ajdovščini osvojile pionirke drugo mesto, pionirji šesto, v Radovljici pionirke tretje in četrti, pionirji enajsto, na Poljanah pa mešana ekipa drugo mesto.

V oktobru smo organizirali sejem rabljene planinske opreme, na katerem smo izmenjali nekaj planinskih čevljev in vetrovke.

Sledila je podelitev našitkov in znakov cicibana v akciji Ciciban planinec, ki so jih prejeli štiri cicibani. V akciji Pionir planinec pa je bilo podeljenih 31 bronastih znakov, sedem srebrnih in dva zlata. Med mladimi planinci izberemo vsako leto tudi najaktivnejšo planinko in planinca, med katerimi sta bila za leto 1985 izbrana mladinka Mateja Rupar in pionir Aleš Lavtižar.

Planinsko društvo je na naši šoli razpisalo nagradne spise s planinsko tematiko. Posebna komisija je izbrala najboljša spisa učenk Vesne Urh in Eve Torkar, obe iz 8. a razreda, pa še pesem z naslovom »Triglav« učenca Marka Ruparja iz 6. c razreda.

Za zaključek zbora nam je tovariš Pogačnik pokazal diapozitive iz življenja v naravi. S predavanjem smo bili zelo zadovoljni, za kar se tovarišu Pogačniku še enkrat zahvaljujemo.

Mateja Rupar
mladinski odsek
PD Javornik-Koroška Bela

PROSLAVILI SMO KULTURNI PRAZNIK

Slovenski kulturni praznik — spomin na moža, ki je s svojo pesmijo segel v srce vseh Slovencev. Počastimo tudi vse tiste moške in žene, ki so ustvarjali in še ustvarjajo ter bogatijo našo kulturo.

Letos, bolj kot kdajkoli, govorimo o začetkih naše književnosti, saj bomo počastili spomin na prvega pisca Primoža Trubarja. Mineva namreč 400 let od njegove smrti. V ta namen je v Kranju pripravljena prilagojena razstava o njegovem življenju in delu. Profesor Franc Drolc pa je pripravil učno uro. Tej učni uri smo prisostvovali učenci sedmih in osmih razredov osnovne šole Karavanskih kurirjev s Koroške Bele. V sproščenem pogovoru smo obnovili svoje znanje o protestantskih piscih, videli smoprvilo slovenski knjigi Katekizem in Abecednik, Bohoričovo slovnico in Dalmatinovo Biblijo, veliko debelo knjigo, za katero pravijo, da je bila za tiste čase — kot prevod — res pomembno delo.

V Kranju smo obiskali še muzej v Prešernovi hiši in Prešernov gaj, kjer smo se poklonili spominu na dva velika pesnika, Franceta Prešerna in Simona Jenka.

Naši sošolci iz petih in šestih razredov so ta dan šli v Radovljico, kjer so obiskali Linhartovo rojstno hišo, Čebelarški muzej in likovno galerijo v Šivčevi hiši.

Najmlajši, tisti od prvega do četrtega razreda, pa so ostali v šoli, kjer jih je obiskala ilustratorka Jelka Reichman. Pripovedovala jim je o sebi in svojem delu. Povedala je, da je prva leta hodila prav v našo šolo. Zvedeli so, da ima rada živali, igrače in majhne otroke. Vse to seveda tudi rada riše. Učenci so jo zvedavo spraševali, ona pa je odgovarjala. Nazadnje je narisala še leva in žirafa ter se vsem podpisala v knjige, ki jih je ona ilustrirala.

V imenu vseh učencev naše šole lahko trdim, da je bil ta kulturni dan bogat in nam bo vsem ostal v lepem spominu.

Iztok Štampelj, novinarski
krožek
OŠ Karavanskih kurirjev
NOB
Koroška Bela

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

Na vremenski karti imamo torej vrisane izobare s cikloni in antikloni ter fronte. Vremenoslovec vriše še področja s padavinami, omeji področja, kjer zračni pritisk pada oziroma raste in morda še poudari nekatere značilne pojave (nevihte, plohe, meglo). Takšna karta je nizijska. Na višinskih kartah pa so vrisana področja pritiska — linije vežejo točke, kjer je s karto označen zračni pritisk na enaki višini — in črte, ki vežejo točke z enako temperaturo. Te karte rišejo v manjših centrih vremenoslovci. V večjih centrih, kjer rišejo tovrstne karte za polovico hemisfere hkrati, pa to delo opravljajo že računalniki.

Vreme ob morju

O vremenu ob morju nam še največ pove veter. Ob lepem vremenu piha veter z morja. Vsi Primorci in Dalmatinci mu pravijo maestral. Maestral je gnal vse do začetka tega stoletja tovrstne jadralnice, ki so plule ob obali. Danes pa napenja jadra turističnih jadrnic. Za plovbo na veter ima zelo ugodno smer, saj piha skoraj ob vsej obali, razen v kanalih. Je dnevni veter, piha zaradi temperaturne razlike med močno segretim kopnim in hladnejšim morjem.

Pihati prične med 9. in 10. uro ter piha do sončnega zahoda. Jakost od prvih rahlih sapic narašča do 14. ure, ko doseže največ 3 do 5 Bf (stopenj po Beaufortovi skali), nato pa zopet pojenjuje do sončnega zahoda. To enoto bomo še večkrat slišali, zato si oglejmo hitrosti, ki ustrezajo posameznim stopnjam:

Stopnja po Beaufortu	Morje	Jakost v km/h
0	Gladina morja je gladka	0—1
1	Morje je ponekod nakodrano z valčki visokimi komaj nekaj cm	1—5
2	Morska površina je vsa nakodrana z majhnimi valovi, višine do 10 cm	6—11
3	Na morju so okoli 10 cm visoki valovi, rahlo penasti	12—19
4	Valovi dosežejo višino do 0,5 m in se penijo na večjem delu morske gladine	20—28
5	Valovi so visoki do 1 m in se penijo na vsej morski gladini	29—38
6	Valovi so višji od 1 m, vrhovi se lomijo, veter ponekod že odnaša morsko peno	39—49
7	Valovi se lomijo, veter raznaša morsko peno v obliki dima na večjem delu morske površine	50—61
8	Valovi so zelo težki in visoki. Vsa morska gladina je v dimu	62—74
9	Jakost vetra nad 8 Bf se težko oceni, ker se videz morske gladine opazno ne spreminja več	75—88
10		88—102

Gradnja Jeklarne 2 (foto I. Kučina)

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec, Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Senti Jakobu in Rožu vabijo na

VIII. ZIMSKI POHOD »ARIHOVA PEČ«

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo februarja 1945, ki bo v nedeljo, 2. marca, s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Černnici (Hodnina) nad Senti Jakobom v Rožu.

1. a) smučarski tek — 3,5 km (1 krog): otroci do 10 let (letniki 1976 in mlajši), dekleta do 16 let (1970—1975), ženske do 30 let (1956—1969), ženske nad 30 let (letniki 1955 in starejše);

b) smučarski tek — 7 km (2 kroga): fantje do 16 let (1975 — 1970), moški do 30 let (1969 — 1956), moški nad 30 let (1955 in starejši), tekmovalna ženska in moška skupina.

2. Pohod za pešce od Polanca preko nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke Koča nad Arihovo pečjo (1084 m) in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovske kočje do Polanca.

POGOJI ZA UDELEŽENCE

Na VIII. zimskem pohodu Arihova peč lahko sodelujejo vsi. Udeleženci pohoda (pešci) morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati proge, ki je za pohod označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščič — Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se preko Resmanove lovske kočje (kontrolni žig) vrnejo po označeni poti do cilja pri Polancu, najkasneje do 15. ure. Množični start za tekače bo ob 10,30, na cilj pa je treba priteči najkasneje do 12. ure. Pred startom bo kratka spominska svečanost v spomin padlim partizanom pod Arihovo pečjo.

PRIJAVA IN STARTNINA

Udeleženci VIII. zimskega pohoda Arihova peč naj se prijavijo do 26. februarja na OK ZSMS Jesenice, Titova 86, vsak dan od 7. do 15. ure.

Vsak udeleženec pohoda ali tekmovanja v smučarskem teku ob vpisu prispeva 1.400 dinarjev akontacije (700 dinarjev znaša startnina za pohod in tek, 700 dinarjev pa delno kritje stroškov avtobusa).

ODHOD AVTOBUSA BO V NEDELJO, 2. MARCA, ob 7. uri izpred Zdravstvenega doma Jesenice.

Pohodniki in tekači bodo na startu prejeli kontrolni kartonček in značko, tekači pa še dodatno startno številko. Po pohodu je treba na cilj oddati kontrolni kartonček. Vsak udeleženec pa bo dobil diplomu in kolajno za udeležbo, najboljši v teku pa spominsko plaketo Slovenskega vestnika.

ZIMSKI POHOD »ARIHOVA PEČ« bo ob vsakem vremenu, če pa bo snega premalo, bodo odpadli smučarski teki.

DOVOZ IN PARKIRNI PROSTOR

Iz Senti Jakob v Rožu vodi proti Področici preko vasi Leše, Svatne in Hodnina asfaltirana cesta na Černnico, ki bo označena s kazipoti »Arihova peč«. Na voljo bodo parkirišča.

ZLATA ZNAČKA: Kdor se bo zimskega pohoda »Arihova peč« udeležil petič, bo dobil posebno zlato značko. Petkratno udeležbo mora dokazati s petimi zbranimi kartončki.

Naša vprašanja

Več samoupravnih delovnih skupin je na svojih sestankih že postavilo vprašanje o ločenem izplačevanju poračunov, regresov in jubilejnih nagrad. Od vodje oddelka za nagrajevanje Rafka Peniča smo dobili naslednjo obrazložitev:

»Pri izplačevanju poračunov, jubilejnih nagrad in regresov se držimo načela racionalnosti. Z združevanjem izplačila teh prejemkov z rednimi mesečnimi akontacijami osebnega dohodka se izognemo številnim stroškom, na katere najbrž ne pomislimo, ko zahtevamo ločeno izplačevanje.

Posebno izplačilo, pa naj gre za osebni dohodek ali sredstva sklada skupne porabe, je namreč povezano z dodatnim delom ljudi, računalnika in porabo materiala.

1. Ločeno izplačilo poračuna, regresa ali jubilejnih nagrad zahteva najmanj 400 ur dodatnega dela, ki se kaže:

- pri pripravi programov za samostojen obračun omenjenih prejemkov,
- v dvakratnem zajemanju (vnašanju) nekaterih podatkov,
- v dvakratni kontroli pravilnosti obračuna,
- v dvakratnem kuvertiranju,
- v dvakratnem razdeljevanju izplačil,
- v dvakratnem angažiranju varnostne službe,
- v dodatni porabi časa za pravo analizo,
- v dodatnem prilagajanju računalniških programov zaradi zagotovitve pravilnosti letnih in tromesečnih poprečij, ki so osnova nadomestila za bolezensko odsotnost, dopuste itd.

Dodatno delo ljudi v zvezi z ločenim poračunom predstavlja okrog 350.000 dinarjev bruto osebnega dohodka. Ali ni bolje, da v razmerah, ko primanjkuje delavcev, ta čas nadomestimo za proizvodnjo?

2. Angažiranje računalnika

Obračun poračuna zahteva enako angažiranje računalnika kot redni obračun osebnega dohodka. Angažiranje vhodnih (vnašanje podatkov) in izhodnih enot (tiskanje) nas ob vsakem obračunu stane 50.488 dinarjev, porabljen čas osrednjega dela računalnika pa nas stane 114.389 dinarjev. Ob tem samo še opomba, da se pogosto srečujemo s prezasedenostjo računalnika, zato moramo obdelave kar se da racionalizirati, da vsem koristnikom računalnika omogočimo čim hitrejši dostop do podatkov.

3. Porabljen material
Ločen obračun poračuna zahteva za vsakega delavca list osebnega dohodka, obračun prispevkov in plačilno kuverto. Stroške materiala predstavljata tudi papir za tabele in nabava obrazcev. Skupaj znašajo omejenjeni stroški 281.144 dinarjev.

Stroški posebnega obračuna poračuna, regresa ali jubilejnih nagrad znašajo torej skoraj 800.000 dinarjev. Če letno izplačamo poračun štirikrat in po enkrat jubilejne nagrade in regrese, bi si z ločenim izplačevanjem povečali stroške poslovanja za 4,8 milijonov dinarjev. Ali ni bolj smotno, da na primer to vsoto namenimo za kreditiranje stanovanjske gradnje? Ugodili bi lahko štirim prosilcem več in jim tako morda omogočili, da eno leto prej rešijo svoj stanovanjski problem in s tem skrajšajo še vedno zelo dolgo listo prosilcev za družbeno stanovanje.

Poračune na osnovi zaključnega računa izplačujemo po preteku poslovnega leta. Sočasno obračunavamo takega poračuna in osebnega dohodka tekočega meseca povzročajo motnje v obračunu, dodatne obdelave, zato običajno takšen poračun obračunamo in izplačamo ločeno od osebnega dohodka za tekoči mesec. Tako načrtujemo tudi za poračun za leto 1985.

Za poračune med letom bomo vedno poskušali delavcem izčrpano pojasniti, na kakšni osnovi je poračun izračunan in kolikšen je njihov znesek poračuna. Na hrbtni strani izplačilnega lista osebnega dohodka je natančno označeno, katera šifra pomeni regres za dopust, katera jubilejne nagrade. Potrebno je samo od skupnega zneska izplačila odšteti regres ali znesek jubilejne nagrade, in ostane osebni dohodek tekočega meseca. To računsko operacijo pa najbrž obvlada velika večina delavcev, le nekaj dobre volje je treba.

»KOLIKO ČASA BOMO ŠE PROSILI?«

V Janku Fonu se je spet oglasil samoupravljalški ponos. Zbolelo ga je, da morajo v današnjem samoupravnem sistemu delavci za določene stvari prositi, namesto da bi jih zahtevali (Železar, 13. 2. 1986). Do te ugotovitve je prišel pri prebiranju pregleda sestankov SDS. Ob tem tudi podvomim, če se CPSI dosledno drži teksta oziroma zapisnikov SDS.

V primerih, ki jih navaja — o tem smo se prepirali — so SDS res »prosilci«. Toda, naj SDS »prosi« ali »zahteva«, v obeh primerih gre bolj za zunanjo formo vprašanja: za vprašanje taktosti, uglasjenosti, vljudnosti, mogoče tudi za stopnjo zaostitve odnosa do nekega vprašanja ali do informiranja nasploh. Bistveno pa je to, kar pravi Fon na koncu svojega članka, da »s tem, ko posameznim SDS sploh ne odgovarjamo na njihova vprašanja, ali jih celo ignoriramo, ustvarjamo pri delavcih malodušje«. In to je tisto, kar je res boleče.

Tudi to je moč zapaziti iz zapisnikov SDS. Naj navedem nekaj primerov: »Ker na zastavljeno vprašanje na sestanku 13. maja še ni dobila odgovora, smatra, da nima smisla več postavljati vprašanj!« (SDS strugar na 2, zapisnik z dne 6. avgusta) »Na splošno na nobeno točko dnevnega reda ni bilo skoraj nobene razprave, ker člani SDS pravijo, da se ne splača kaj dosti govoriti, če na naše pripombe in vprašanja ni odgovorov.« (SDS adj. Blažič 3, Pregled SDS, Železar 26. 12. 1985) »Pod točko razno se vrača (SDS) žarilnica 4, HVB) k istemu vprašanju, češ »ker ni (dostikrat) odgovorov na vprašanje SDS, se SDS sprašuje, ali je sploh še vredno imeti sešestanek SDS« (Pregled, Železar 21. 11. 1985).

Takšnih in podobnih opomb SDS bi lahko poiskali še precej. Povedale bi nam, kakšno je stanje na področju povratnega informiranja. Bralci Železarnja se najbrž spominjajo, da smo lani večkrat analizirali povratno informiranje. Z objavo smo skušali opozorjati na širino tega problema, v skladu s sklepi odbora za informiranje iz leta 1984. Bistvenih premikov pa očitno nismo dosegli. Zato smo se proti koncu lanskega leta odločili, da bomo tistim skupinam, kjer se — kot v gornjih primerih — nezačuden pojavlja v bolj zaostreni obliki, kjer tako rekoč že vpliva na opravljanje samoupravnih aktivnosti, namenili posebno pozornost. Odločili smo se, da bomo vsak tak primer posebej obdelali in ugotovitve objavili v Železarnju. To seveda pomeni, da bi morali stopiti do vodje SDS, ki je postavila določeno vprašanje, in do vseh tistih, ki so bili dolžni poskrbeti za odgovor, pa tega ni, sicer, kakor tudi do tistih, ki so dolžni bedeti nad izvajanjem določil samoupravnih aktov v zvezi z informiranjem (in seveda tudi ukrepanji). Ta (neizvršena) naloga je še vedno pred nami. Po naših izkušnjah bi le s takšno prakso, ko imenuješ konkretne osebe, ki neke odgovorjene naloge ni izpolnila (pri čemer gre lahko tudi za opravičljive razloge), stvari lahko izboljšali, če že ne bistveno premaknili.

Izhodišče za pogovor z vsemi akterji, ki sodelujejo pri povratnem informiranju (v primeru, če to ne funkcionira), so naši samoupravni akti. V njih so ne le dokaj natančno, temveč tudi dokaj strogo opredeljeni tako postopek kot tudi pravice, dolžnosti in obveznosti odgovornih delavcev, strokovnih služb in organov v zvezi s pobudami, predlogi, vprašanji in zahtevami posameznih delavcev ali SDS (roki, vsebina, odgovornost, pristojnost, sankcije). Vendar pa te razmejitve marsikomu niso povsem jasne in se zato vse prevečkrat obračajo s svojimi kritičnimi zahtevami glede povratnega informiranja, včasih celo z nestrpnostjo, na napačen naslov. Prav je torej, da to vprašanje nekoliko osvežimo.

Odgovornost za povratno informiranje ter razmejitve odgovornosti med vodji TOZD (delovnih skupnosti), strokovnimi službami, CPSI, pristojnost določenih organov v pri-

meru, ko posameznik (!) ali SDS ne dobi odgovora, roki in sankcije so na primer opredeljeni v členih 23 do vključno 33 statuta delovne skupnosti KSI (zaporedje členov je v statutih posameznih TOZD ali delovnih skupnosti različno) in v členih 14, 29, 45, 47, 56 in 57 Pravilnika o informiranju.

V teh členih je formalnopravno legalizirana pravica vsakega delavca, da »postavlja vprašanje« in dobi pravočasen in utemeljen odgovor. Ta pravica se ne nanaša samo na poslovanje oddelka, v katerem dela, TOZD, Železarne, SOZD, temveč za obsega tudi pravico do odgovora na vprašanja o delu družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesih skupnosti.

Strokovni delavec ali pristojni organ, v čigar področje sodi zahteva ali vprašanje posameznega delavca (!) ali SDS, je dolžan odgovoriti v predpisanih rokih. Če gre za osebne dohodke, v roku 24-ih ur, ne ostale zahteve ali vprašanja pa v štirinajstih dneh (samoupravni organi pa na prvi naslednji seji). Tako po statutu! Pravilnik pa še posebej določa, da je odgovor v zvezi z dohodkovnimi odnosi treba dati v roku sedmih dni. Če se pokaže potreba po drugačnih rešitvah, je odgovorni delavec ali pristojni organ dolžan takoj sprožiti postopek za rešitev tega problema.

V statutu je izrecno zapisano, da mora te zahtevke ali vprašanja pisno (!) posredovati odgovornim delavcem ali samoupravnim organom vodja TOZD (delovne skupnosti) in z odgovorom seznaniti vodjo SDS.

Le v primeru, če se vprašanje nanaša na širšo asociacijo oziroma širši interes delavcev, je odgovor dolžan posredovati — v posredni ali neposredni obliki (te so določene v pravilniku) — CPSI oziroma odsek za informiranje, in to za vso delovno organizacijo. Toda tudi v tem primeru mora informacijo pripraviti ustrezna služba v Železarni ali drug organ. Vendar pa tudi v tem primeru obstaja časovna omejitev: »CPSI je dolžan odgovor, ki se nanaša na širši interes delavcev, posredovati v najkrajšem možnem času, vendar najkasneje v štirinajstih dneh« (29. člen Pravilnika).

V pravilniku so opredeljene še nekatere druge obveznosti CPSI, v zvezi s sestanki SDS ter pobudami in interesi delavcev in drugih subjektov, pri katerih pa niti roki niti odgovornost niso posebej opredeljeni. CPSI mora po Pravilniku strokovnim službam pripravljati redne sistematizirane informacije s sestankov SDS, sej samoupravnih organov, delegacij, konferenc delegacij (14. člen). Zajeti pa mora tudi vse pobude in interese vseh delavcev in drugih subjektov, jih posredovati v obdelavo ustreznim strokovnim službam in poskrbeti, da se glede na njihov pomen v ožji ali širši bazi o njih izrečejo delavci. Zagotoviti mora, da pobude in interesi najdejo pot na mesta samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja.

O tem, ali naj delavec oziroma samoupravna delovna skupina dobi odgovor ali pa ne, ne more biti nobene razprave. Odgovor mora dobiti, pa naj bo zadovoljiv ali ne. V postopku je zato predvideno, da ima delavec (!) ali SDS, če ni zadovoljna z odgovorom, pravico zahtevati, da delavski svet o sporni zadevi dokončno odloča. To je dolžan storiti na prvi naslednji seji. Če delavski svet ne more sprejeti ustrezne dokončne rešitve, zahteva posredovanje in ustrezno rešitev od ustreznega samoupravnega organa železarnje in IO OO sindikata. Če tudi tu ni uspeha, pa preko delegacije TOZD (delovne skupnosti) v občinski skupščini.

V statutu je v okviru tega postopka predvidena in legalizirana prekinitev dela: »SDS, ki je izkoristila vse možnosti, da bi dobila odgovor na postavljene zahteve oziroma vprašanja v zvezi s poslovanjem in delom, pa odgovora ni dobila, se lahko takoj sestane in zahteva sodelovanje izvršnega odbora sindikata«, vendar pa mora v vsakem primeru poskrbeti, da ne bi prišlo do škode na družbenih sredstvih.

Za blokiranje informacijskih tokov so predvidene tudi sankcije. Vodja TOZD (delovne skupnosti) in odgovorni delavec, ki po lastni krivdi nista poskrbela za pravočasen odgovor, odgovarjata za hujšo kršitev delovne obveznosti. V primeru da tega pravočasno ne stori samoupravni organ — iz subjektivnih vzrokov — od-

govarjajo člani za neizpolnjevanje samoupravnih funkcij. V tem primeru je možno odpoklicati posamezne člane tega organa ali razrešiti celoten organ.

Sicer pa se kot hujša kršitev delovnih dolžnosti v zvezi z obveščanjem smatra »neizvrševanje določil tega pravilnika« (56. člen). V istem členu je naštetih tudi nekaj bolj natančno opredeljenih hujših kršitev delovnih dolžnosti. Na primer: hujša kršitev delovne dolžnosti je tudi »kakršnokoli izkrivljanje informacij, ki se zaradi lažjega razumevanja ali ekonomizacije informacij oblikujejo za nadaljnjo uporabo na centru ali v kateri službi in sektorju oziroma delovni skupnosti«.

Ne bo odveč, če v zvezi s tem poudarimo, da ni le »dolžnost in obveznost delavca v sistemu samoupravnega informiranja, da se seznani s posredovanimi informacijami«, temveč tudi, »da obvesti ustrezno službo ali ustreznega delavca ali pristojni samoupravni organ o problemu ali pojavu, katerega rešitev bi lahko bistveno vplivala na posamezno odločitev, razplet dogodkov ali poslovanje TOZD, delovne skupnosti in Železarnje«.

Izvajanje vseh teh določil bi morali kontrolirati sindikat, delavski svet Železarnje, odbor za informiranje in odbor samoupravne delavske kontrole.

Sindikat mora v zvezi s povratnim obveščanjem dajati mnenja v zvezi z zahtevkom za varstvo pravic delavcev, sodelovati pri obveščanju, predlagati odpoklic, dajati pobudo za pričetek disciplinskega postopka. Te pristojnosti opravlja preko SDS (člen 159 in 160 statuta delovne skupnosti KSI). Tudi v sporazumu o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice (člen 217) piše, da mora sindikat »spremljati sistem obveščanja, ugotavljati pomanjkljivosti in te odpravljati«.

V pristojnosti delavskega sveta Železarnje je, da določa politiko informiranja (člen 50), odbora za informiranje pa, da trimesečno preverja izvajanje programa dela in koriščenje dohodka CPSI, spremlja uresničevanje tega pravilnika in predlaga ukrepe za izpolnjevanje ter obravnava letno poročilo o izvajanju programa dela CPSI (člen 51).

Tudi odbor samoupravne delavske kontrole je dolžan preverjati izvajanje pravilnika ter nadzorovati obveščanje delavcev o vprašanjih, ki so njihove neodtujljive pravice in ki so pomembna za odločanje, kako se izvaja načelo javnosti dela ter kako se zagotavljajo pravice do resničnega, pravočasnega, razumljivega ter popolnega informiranja (člen 52).

Formalno je bilo torej storjeno pravzaprav vse, da delavec ne bi bilo treba prositi za določeno pojasnilo (v smislu odnosa med sužnjem ali hlapcem in njegovim gospodarjem), razen iz vljudnosti, zaradi oblike in olike. Če pa ta mehanizem ne funkcionira tako kot bi moral, bi morali vzroke za to iskati drugje, ne v formalno vzpostavljenem sistemu. Mogoče jih je ena od vzrokov tudi v tem, ker nekateri odgovorni delavci, kot sem imel na lastna ušesa možnost slišati, menijo, da je treba delavcem informacije dozirati, tako kot »ne boš svoj hčerki, ki je šele začela odrasčati, že kar takoj vsega razkril o seksu«. Ali pa zato, ker nekdo meni, »da je treba samoupravljalca razbremeniti razpravljanja o zadevah, na katere se ne spozna, ga ne zanimajo in nanje nima vpliva« (glej Železar z dne 12. december 1985).

Glavni vzrok pa je, kljub vsemu, najbrž v tem, da nismo dovolj vztrajni in dosledni pri uporabi možnosti, ki nam jih nudi sistem, in da s tem nekatere tako vse bolj utrjujemo v prepričanju, da se bomo enkrat že naveličali spraševati. Kajti kot pravi pregovor: ta pameten odneha. »Žal pa imaš take norce, ki se ne zaletavajo samo z glavo v zid, ampak celo z glavo v vogal«, kot mi je lansko poletje ob ugotavljanju mojih zdravstvenih sposobnosti za delo v martnarni pojasnil eden od zdravnikov v obratni ambulanti železarnje Jesenice. No, iti z glavo skozi vogal je nekoliko težko, a to vseeno ne more biti razlog, da bi obupali in se vdajali malodušju.

Božidar Lakota

PROSITI ALI ZAHTEVATI — TO JE ZDAJ VPRAŠANJE

V 6. številki Železarnja je bil objavljen članek »Koliko časa bomo še prosili?«, ki ga je napisal Janko Fon. Ker vem, da je dobronameren, me še toliko bolj moti nekaj čudnih pojmovanj v tem članku.

Če pisec prispevka »Koliko časa bomo še prosili?« Janko Fon tako rad prebira zapiske iz zapisnikov sestankov SDS, bi se moral potruditi in jih natančno prebrati. Na primer SDS EP 4 ne prosi, da se cela skupina izenači s postavkami topilcev na EP, za kar bi še dolgo morala prositi, pa tudi zahteva ne bi nič pomagala. Skupina hoče, naj se urne postavke ponovčarjev in žerjavovodij livnih žerjavov izenačijo s postavkami topilcev. Prav tako je zgrešil nekaj delovnih skupin, ki zahtevajo in ne prosijo. Verjetno jih ne omenja zaradi tega, ker ga najbolj moti izraz »PROSITI«. Kot večkratni pisec člankov v Železarnju bi Fon moral malo bolj pomisliti in vedeti, da zapisnike SDS pišejo vodje delovnih skupin. Besedi »prosi« ali »zahteva« sta samo različni obliki izražanja piscev zapisnikov. V istem pregledu sestankov SDS v 5. številki Železarnja se pojavljajo tudi izrazi: »SDS pričakuje ugodno rešitev obravnavanih vprašanj«, ali »smatra za pravilno,« ali »hoče, naj se odgovori«. Beseda »prosim« je tudi vljudnostni izraz, ki dokazuje kulturno obnašanje. Ali naj potem termina »prosim« ali »hvala« črtamo iz besedišča delavcev? Z radi tega ne bodo nič bolj borbeni. Bistveno v zapisnikih SDS ni to, kako je vprašanje ali prošnja ali zahteva za odgovor zastavljeno, ampak je važnejše, da je na vprašanje odgovorjeno, najvažnejše pa je, da je zahteva ali prošnja ali pripomba ali ideja ali predlog delavcev uresničen.

Na vprašanja, ki so bila zastavljena na delovnih skupinah v Jeklarni, so delavci vedno dobili odgovore, seveda, če so bile zahteve ali prošnje za odgovore objektivne in zanimive vsaj za več ljudi. Na vprašanja, ki so bila pomembna za posameznega delavca, pa so bili odgovori dani že na sestanku delovne skupine. Odgovoril je vodja SDS ali vodja oddelka, ki se pogosto udeležijo sestankov SDS. Na objektivne zahteve ali prošnje dobijo delavci odgovore na naslednjem

sestanku SDS, če pa reševanje vprašanj ali problemom traja dalj časa, potem na enem naslednjih sestankov SDS. Vse zapisnike pregledata vodja TOZD in predsednik IO OO Jeklarne. Ko so vsi zapisniki pregledani in vprašanja izpisana, se formirajo še odgovori ali rešitve. Največkrat so vprašanja naslovljena na obratovodstvo, zato nanje pismo odgovori vodja TOZD; pa je narava vprašanja drugačna, odgovor napiše kdo drug. Fon bi se moral vsaj prepričati, če so navedene SDS dobile odgovore ali, kar je bolj bistveno, če so bile prošnje ali zahteve delavcev uresničene, ne pa, da že v naprej javno dvomi o tem.

Pisec članka pravilno ugotavlja, da delavci s svojim delom ustvarjajo med drugim tudi denar za svoje osebne dohodke. Naj poudarim, da s svojim delom ustvarjajo boljše ali slabše osebne dohodke, zato je brez pomena, če bodo za boljše nagrajevanje prosili ali ga zahtevali. Tudi v kapitalizmu delavec ni boljše plačo kar dobil, tudi če jo je zahteval, ampak je moral zanjo še kako trdo delati.

Ne morem razumeti, kako si Fon, ki je verjetno sam član sindikalne organizacije, predstavlja sindikat. Ali misli, da je to neka ustanova zunaj interesov delavcev, ki jim nasprotuje pri njihovih težnjah ali pa je do njih ravnodušna? Vedeti je treba, da smo sindikat vsi delavci, predstavniki sindikata so samo izvoljeni osebe, ki brez delavcev ne predstavljajo nič, ne morejo delati drugače, kot zahtevajo delavci. Kaj misli Fon s pasivnostjo sindikata? Ali pasivnost predsednika izvršnega odbora sindikata ali pasivnost vseh delavcev, ki so člani sindikalne organizacije? Če je vsa sindikalna organizacija ali izvršni odbor pasiven, je pasiven tudi predstavnik sindikata, ker brez sodelovanja delavcev ne more delovati. Prav tako predstavnik sindikata ne more biti revolucionaren, če niso delavci v sindikalni organizaciji revolucionarni. Fon spet primerja sindikat v kapitalizmu z

današnjimi sindikalnimi organizacijami. Mislim, da ni treba razlagati zgodovine delavskega gibanja, da bi vedeli, proti komu se je boril sindikat v kapitalizmu in kakšne so naloge sindikalne organizacije v samoupravnem socializmu. Pojmov delavec in sindikat ne moremo ločevati, ker enega brez drugega ni.

Precej skromno izgleda, če se Fon veseli samo odgovorov na vprašanje, ki bodo objavljena v Železarnju. Bolje bi bilo, da bi se veselil uresničenja zahtevkov ali prošenj, ki jih postavljajo delavci.

Strinjam se s Fonom, da se z ignoriranjem vprašanj delovnih skupin ustvarja malodušje med delavci. Vzrok za neuspeh na referendumu, na kar Fon namiguje, pa nekaj po naključju neodgovorjenih vprašanj ne bi smelo biti.

Bogomir Ličof

INOVACIJSKA DEJAVNOST V JANUARJU

V januarju so odbori za gospodarstvo na sedmih sejah obravnavali tri najst predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 5.980.281,00 dinarjev, zato je triindvajset novatorjev prejelo 558.304,00 dinarjev posebnih nadomestil ali 9,3 odstotka od ugotovljenih koristi.

TOZD PLAVŽ

Avtorjema Juriju Jeriču in Alešu Robiču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za zamenjavo el. magnetne zavore s hidravlično zavoro ELDRO na posebnem dvigalu visoke peči. Avtorja sta s predelavo dosegla veliko večjo zanesljivost obratovanja, delovanje zavore je mirno in mehko, s tem pa so odpravljena tudi nihanja dvigala.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Avtorjema Marjanu Ermanu in Janezu Smoleju je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predelavo sank glave brusilnega stroja RAU v adjustaži bluminga. Avtorja izboljšave sta predelala ušesa sank in omogočila znatno hitrejšo menjavo glave, ker je že pripravljena kompletna rezervna glava.

Avtorjem Igorju Mežku, Andreju Jakopiču in Bernardi Beravs je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predelavo discing rampe v TOZD Valjarne bluming štekel. S tem so dosegli, da je tudi v primeru deformacije rampe odbrigan celoten presek traku, omogočili so enostaven pristop k šobam ter enostavno čiščenje, zamenjavo ali popravilo šob.

Avtorjem Filipu Marinšku, Branku Omeju in Francu Podlipniku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za navijanje vročih TVT na hladnem navijalcu štekla. S to predelavo traku odpade faza hlajenja z vodo, celotna dolžina traku je ravna, manjša je valovitost in sklednost, kolobarje pa je mogoče naviti ravno in tesno.

Avtorju Marku Ivančiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo betonskega jaska in predstavitev zračnega rezervoarja na škarijah v adjustaži štekla na Javorniku. Z izvedeno izboljšavo se je skrajšal čas menjave noža, delo je znatno lažje in odpadla je ovira, ki jo je povzročal zračni rezervoar.

Avtorjema Andreju Jakopiču in Aleksandru Mandeljcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izdelavo betonskega jaska in predstavitev zračnega rezervoarja na škarijah v adjustaži štekla na Javorniku. Z izvedeno izboljšavo se je skrajšal čas menjave noža, delo je znatno lažje in odpadla je ovira, ki jo je povzročal zračni rezervoar.

breno enkratno posebno nadomestilo za zaščito tečajev izstopnih vrat potisne peči RUST. Avtorja sta tečaje zaščitila pred direktnim vplivom visokih temperatur in izstopajočih dimnih plinov z zaščito iz nerjavne pločevine. Zaščita se je pokazala kot zelo koristna, saj v enem letu niso bili potrebni posegi na vratih. S to izboljšavo so se izboljšale delovne razmere vzdrževalcev, saj poseg vzdrževalcev v nevarno območje peči ni več potreben.

Avtorju Venceslavu Abramcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za izboljšavo konstrukcije pritiskača na škarijah slab. Prijavitelj izboljšave je med remontom na notranji del pritiskača vgradil rebra in s tem odpravil vse nevarnosti, ki so se pojavljale pred tem.

Avtorjem Marjanu Sodja, Milanu Kilarju in Janezu Kristanu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za nov način pritrditve plošč na pečeh vročega navijalca na šteklju. Avtorji so drugače pritrdili plošče na plašč peči, ostala pa je tudi povezava med ploščami in zviri. Poleg tega so tudi na drugačen način zaščitili odprtine za dimnik. Pasovi plošč sedaj potekajo tudi skozi to odprtino, kar se je pokazalo kot zelo dobra rešitev.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Avtorjema Jožetu Zidarju in Jožetu Mirtiču je bilo odobreno posebno nadomestilo za idejni predlog izdelave konzolnega premičnega elektromagnetnega žerjava 40 KN za službo 4000-tonskega ravnalnika. Predvidene koristi: sprostitve magnetnih žerjavov za 30 odstotkov, večja storilnost 4000-tonskega ravnalnika, manjši stroški vzdrževanja, večja varnost v manipulacijskem prostoru žerjave.

TOZD HV JESENICE

Avtorjema Francu Makšetu in Janezu Kunstlju je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za zmanjšanje porabe olja pri medfazni zaščiti TVT. Avtorja sta na steni banje izrezala odprtino, skoznjico s pomočjo zraka in dvigom nivoja odstranila umazanijo. Uporabnost emulzije je tako precej daljša oz. zmanjšala se je specifična poraba olja.

TOZD ŽIČARNA

Avtorju Milošu Gašperinu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo pogona ventilatorja na žičarskem stroju vaughn crossley 7/8. Avtor predloga je pogon vetrila predelal tako, da motor preko jermenskega pogona vrtil vetrilo, ki je vlečeno na osi z dvema ležajema. Zagonski moment prenašajo jermena in ne več direktno motor, kar okvaro motorja zmanjšuje na minimum.

Avtorju Miroslavu Zupanu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo tesnenja žičarskih strojev vaughn 5/6, 6/7 in 7/8. Po vgradnji semeringa ter predelavi prirobnice in osi polzev, lahko puše v primeru izrabljenosti tudi zamenjajo.

TOZD ŽEBLJARNA

Avtorjema Leonu Mesariču in Davidu Mikuli je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za nov način embalaranja žičnikov, namenjenih za izvoz. S spremenjenim načinom embalaranja sta avtorja dosegla zmanjšano porabo škotel iz pletenice lepene, odpadla je uporaba embalažnega HVT in sponk, sestava kartonov, okovanje paketa ter en prevoz z vilicarjem.

TOZD TRANSPORT

Avtorju Horstu Kovaču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo plošče za demontažo in montažo avtoplaščev priklole TSN 30 s pomočjo hidravlične snemalne naprave. S tem je avtor omogočil demontažo in montažo avtoplaščev dimenzije 825 x 15, delo poteka znatno hitreje, platišča koles niso podvržena poškodbam, delo je lažje, možnost za nezgode in poškodbe pa je zmanjšana.

ŠTIPENDIJE, KI JIH ZA ŠOLSKO LETO 1986/87 RAZPISUJE ŽELEZARNA JESENICE

Šola — usmeritev	Stop. zaht.	Število razp. št.
SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE		
Metalurška usmeritev:		
4-letni program	V	25
3-letni program (livar, modelni mizar, talilec, valjavec)	IV	50
Kovinsko predelovalna usmeritev:		
3- in 4-letni program	IV, V	80
SKR (2-letni) program metalurška ali kovinsko predelovalna usmer.:	II	40
Elektro tehniška usmeritev:		
4-letni program	V	4
— elektronika 1. letnik	V	4
4-letni program	V	4
— elektro energetik 1. letnik	IV	20
3-letni program	IV	4
Gradbena usmeritev:		
3-letni program	IV	4
— klepar	2	
— tesar	2	
Kemijska usmeritev:		
4-letni program — kemijski tehnik	V	3
3-letni program — kemijski laborant	IV	1
Naravoslovno-matematična usmeritev (CSUI Jesenice):		
4-letni program — 1. letnik	V	4
Gostinsko turistična usmeritev:		
3-letni program	IV	4
— kuhar	2	
— natakar	2	
VISOKE ŠOLE		
dipl. ing. metalurgije	VII	15
dipl. ing. strojništva	VII	9
dipl. ing. elektro tehnike	VII	8
dipl. ing. matematike	VII	2
dipl. ing. računalništva	VII	2
dipl. ekonomist	VII	17
dipl. org. proizv. tehn. usm.	VII	2
dipl. ing. kemije	VII	2
— kemija	1	
— kem. tehnolog	1	

OBVESTILO

Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice nam je sporočila, da bo do 7. marca 1986 vpisovala v oddelke osnovne šole za odrasle, ki so organizirani pod pedagoškim vodstvom osnovne šole Prežihov Voranc.

Izobraževanje v osnovni šoli za odrasle je prilagojeno odraslim, kar se izraža v vsebinski zasnovi učnih načrtov, vsebini, metodi dela in številu učnih ur.

Delavcem, ki nimajo dokončane osnovne šole, priporočamo, da leto dokončajo. Prijavijo se lahko neposredno na Delavsko univerzo Jesenice ali prek kadrovskega sektorja Železarne, kjer lahko dobijo tudi informacije o učnem načrtu in organizaciji pouka.

Kadrovskega sektorja

OBVESTILO

Delavci naše delovne organizacije, ki prejema družbeno denarno pomoč za otroke (otroški dodatek), morajo do vključno 28. februarja obnoviti pravico do navedene družbene pomoči v letu 1986. Zaradi omenjenega postopka naj se upravičenci oziroma imetniki te družbene pomoči zglasijo do konca februarja pri pristojni personalni delavki oziroma tajnici. Prejeli in izpolnili bodo posebni obrazec, ki ga bodo potem dostavili na odsek za socialno varstvo in zavarovanje (kadrovskega sektorja).

Odsek za socialno varstvo in zavarovanje

PUŠČAVSKI PESEK PRI NAS?

V zvezi s splošnim precej obsežnim onesnaženjem snežnih padavin s prašnimi usedlinami v jeseniški dolini 31. januarja, dolgujemo predvsem krajanom ob Železarni, ki nas v glavnem takoj opozorijo na vsak očiten vpliv Železarne na bivalno okolje, naslednje kratko pojasnilo.

Ugotovili smo, da se prašne usedline, ki so navedene dne znatno rumeno obarvale sneg v bližnji in daljni okolici, niso pojavile zaradi prekomernih emisij iz Železarne ali objekta regeneracije kisline v hladni valjarni Bela, pač pa so povsem drugotnega izvora. Pojav je zaznaven tudi zunaj naših občinskih meja, tako na primer v Radovljici in celo v Bohinju. Odvzetih je bilo več vzorcev snega na raznih mestih v več slojih. Primerjave po prvih analitskih

podatkih kažejo na alkalno naravo rumenega prahu in ne kislo, kar bi pričakovali, če bi prah izviral iz objekta regeneracije kisline. Nadaljnje primerjalne analize še potekajo.

Na Hidrometeorološkem zavodu SRS v Ljubljani so nam pojasnili, da so pojave prašnih usedlin že večkrat ugotovili, zlasti v predelih Notranjske in Dolenjske in da očitno izvirajo iz puščavskih predelov Afrike. Morebitne posebnosti o prahu, ki se je pojavil pri nas, bodo po preiskavi prašnih usedlin, ki jih za Jesenice sicer vzorčujejo v Podmežakliji, sporočili v Železarno v periodičnem poročilu o dnevnih onesnaženostih zraka na Jesenicah.

Dragica Bezljaj
odsek za ekologijo

PRVA SEJA NOVOIZVOLJENEGA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA JESENICE

V torek, 11. februarja, se je na prvi seji sestalo novoizvoljeno predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jesenice. Predsednik Marjan Drolc je, poleg gradiva za sejo družbenopolitičnega zbora Skupščine občine, predlagal v razpravo še nekaj mnenj in pobud o vsebini in metodah dela predsedstva in njegovih organov v tej mandatni dobi.

Največ pozornosti so člani predsedstva namenili osrednjima točkama dnevnega reda seje družbenopolitičnega zbora, in sicer predlogu družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1986—1990 in predlogu resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1986—1990 v letu 1986. Predsednik je člane seznanil tudi z amandmaji, ki jih bo na predlog družbenega plana predložil na sejah zborov izvršni svet skupščine občine, h katerim niso imeli pripomb.

O obeh predlogih, ki sta bila že dalj časa v javni razpravi, so menili, da je v njih prisotnega še precej volutarizma, to je izražene volje posameznikov, določenih služb ali okolij, in premalo znanstveno-analitičnega pristopa. So tudi posamezne neusklajenosti med planom občine in posameznimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, pa tudi razhajajoči podatki, čeprav Skupščina občine po ustavi mora skrbeti za čimbolj usklajen razvoj.

Se posebej pa so poudarili vprašanje odgovornosti skupščine, izvršnega sveta in upravnih organov pri izvajanju družbenega plana in letnih resolucij. Poleg določanja politike in sprejemanja aktov bi skupščina morala uresničevati tudi ostale ustavne funkcije, kot je določanje politike izvajanja predpisov in aktov, ki jih sprejema, opravljanje učinkovite politike nadzora nad delom izvršnih in upravnih organov, uresničevanje družbenega nadzora nad delom organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti. Skupščina bi morala dajati pobude in imeti odgovornejšo vlogo pri izbiri in imenovanju družbenih funkcij.

Glede načrtovane infrastrukture v Gornjesavski dolini so menili, da ne bi smeli razvijati samo infrastrukture, pomembna za zimsko turistično

ponudbo, temveč tudi za letno, kot so pokriti bazeni, igrišča in ne nazadnje večnamenska dvorana, s katero bi bilo mogoče tudi povečati turistično ponudbo. Za vse to bi morali združevati sredstva vsi investitorji gostinsko-turističnih zmogljivosti na tem območju.

Mnenja so tudi bili, da v občini nimamo realne projekcije razvoja solstva in natančno opredeljene populacije predšolskih in šolskih otrok. Nasploh se pri načrtih družbenih dejavnosti srečujemo bolj s seznamom želja, ne pa z realnimi potrebami, ki jih tudi materialno lahko pokriva.

Na seji so za prvo občinsko kandidacijsko konferenco imenovali osem delegatov. V zvezi s pripravami na volitve pa so imeli tudi več kritičnih pripomb, še zlasti v zvezi s predlogom možnih kandidatov za najodgovornejše funkcije v občini, ki se vedno ni popoln. Menili so, da je precej odpovedala tudi kadrovska politika v občini, pri čemer se kaj radi opravičujemo z demokratičnim postopkom oziroma predlogi iz baze,

kajti mnogokje so evidentiranje možnih kandidatov opravili zelo formalistično, v posameznih primerih pa tudi brez odgovornosti. Omenjali so celo primer, ko je možnega kandidata za odgovorno funkcijo v občini predlagal poslovodni organ, ne da bi se o tem izrekel sindikat, ki po ustavi izvaja kandidacijski postopek.

Predsedstvo je soglašalo, da si v kandidatsko listo za možnega kandidata za predsednika izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice sprejme Tomaž Kršmanec, diplomirani ekonomist z Jesenice.

Spregovorili so tudi o izpopolnjevanju vsebine in metod dela predsedstva in njegovih organov, pri čemer so poudarili, da mora vsak član predsedstva pokrivati določeno področje dejavnosti. Za eno prihodnjih sej bodo pripravili tudi predlog za nekatere spremembe v delovanju svetov in odborov pri občinskem svetu zveze sindikatov.

Imenovali so tudi desetčlanski organizacijski odbor za izvedbo občinskega tekmovanja kovinarjev, ki ga bo vodil Srečko Mlinarič, ki so ga potrdili tudi za predsednika regijskega organizacijskega odbora tekmovanja, ker letos to odgovornost opravlja predsednik iz jeseniške občine. Ob sklepu seje pa so obravnavali več vlog in jih v glavnem pozitivno rešili.

TOZD Elektrode — kontrola elektrod (foto I. Kučina)

TURSKA CESTA SILI SKOZI KARAVANKE

Društvo inženirjev in tehnikov Jesenice je v dvorani Kazine organiziralo nadvse zanimivo predavanje o gradnji predora pod Karavankami. Dvorana je bila pretesna za vse tiste, ki so se predavanja udeležili in poslušali nadvse tehtno predstavitev gradbenega inženirja Marusiga iz Ljubljane, predstavnika republiške skupnosti za ceste.

ZGODOVINA PREDORA — DOGOVORI IN POGODBE

Že domala pred dvajsetimi leti so strokovnjaki resni začeli razmišljati o gradnji predora in leta 1967 izdelali prvo študijo z 22 različicami gradnje — od Rateč do Jezerskega. Študija je dala osnovne podatke, kje naj bo predor. Tedaj so Avstrijci na študije gledali z dvomi, saj so bili prepričani, da predor ni potreben. Ko pa se je začela približevati Turška avtocesta in ko je postajalo vedno bolj očitno, da prinaša denar, če se bo nadaljevala proti Bližnjemu vzhodu, so se začela medsebojna pogajanja in dogovori med Jugoslavijo in Avstrijo.

Po tehničnih analizah in po dokončni lokaciji predora na Hrušici sta obe strani 1974 ustanovili meddržavno komisijo. Leta 1977 sta podpisali meddržavno pogodbo, ki je bila za Jugoslavijo dokaj neugodna: Jugoslavija naj bi najela kredit tudi za gradnjo na avstrijski strani. Leta 1980 pa so pogodbo tako spremenili, da vsaka stran gradi svoj del predora na svoje stroške.

Prva pripravljala dela so se začela leta 1979, prvi del gradnje pa je bil leta 1982 prekinjen zaradi pomanjkanja denarja na obeh straneh.

GNÉČA NA GORENJSKI AVTOCESTI

Karavanski gorski masiv je kar precejšnja pregrada za motorni cestni promet, saj sta prelaza Podkoren in Jezersko težko prevozna, še posebej pozimi. Poti so dolge in predolge, pravo nasprotje Turški avtocesti, ki od Salzburga do Beljaka nima vzpona večjega kot od štiri odstotke. Turška cesta je torej izrazito nižinska cesta, ki bi se mukoma in z velikimi težavami vklopila na naše gorske prelaze.

Po drugi strani gradnjo predora zahteva precejšen promet na naših cestah. Zanimivo je, da gre po naših

cestah (od Naklega do Ljubljane) 18.000 motornih vozil dnevno, in je zato na cesti kar precejšnja gneča. Če vemo, da domači in tuji vozniki plačajo 160 dinarjev cestnine, je za služek na avtocesti 50 starih milijard dinarjev, cestnina pa se stalno povečuje. Upravitelj ceste računa, da bodo letos v blagajno dobili okoli 100 starih milijard dinarjev.

V naslednjih letih se bo promet znatno povečal, če bo zgrajen karavanski predor, kajti pot Hambrug—Istanbul bo postala znatno krajša, kar je odločilnega pomena za tranzitni promet.

NEVARNI HRIBINSKI PRITISKI

Predor bo dolg 7,9 kilometrov, od tega bo polovica na naši strani. »Bazni« objekt bo ležal 655 metrov nad morjem, prečni profil bo znašal 90 kvadratnih metrov. Vozišče bo široko 7,5 metra, betonsko bo, kajti asfaltno terja več vzdrževanja. Dovoljena hitrost v predoru bo 80 kilometrov na uro, kar velja za vse predore.

V predoru bo prečni sistem zračenja, z vpihovanjem in izpihavanjem svežega in izrabljenega zraka. Na stropu bo 42 večjih ventilatorjev in 70 manjših. Moč manjšega ventilatorja bo 470 KW, večjega pa 3150 KW. V predoru bodo odstavne niše za pokvarjene avtomobile in obračalne niše, če bo treba vozila obrniti. V njem bodo kamere, alarmne in druge naprave za varnost, tudi voda za gašenje. Razsvetljava bo točkovna, kar pomeni, da ne bo taka kot v ljubeljskem predoru, kjer je linijska. Avstrijci so v svojih predorih zmanjšali jakost razsvetljave, saj je bila poraba predraga.

Predor je mednarodni objekt, »komanda« pa mora biti le ena, zato ga bo mesec dni upravljala jugoslovanska, drugi mesec pa avstrijska stran. Naši graditelji se najbolj bojijo geološke sestave terena, saj v osrednjem delu pričakujejo lapor, skrilavce, metan in vodo ter velike hribinske pritisk. Načrtujejo šest vrst zid-

nih oblog, obvezno pa bo moral biti pri delu tudi inženir rudarstva s petletno prakso, ker tako zahtevajo strogi predpisi.

»Električni« del projekta je izdelala švicarska firma, geološki projekt firme iz Salzburga, gradbeni del firme iz Münchna, naprave za krmiljenje v predoru pa je načrtovala Iskra.

AVSTRIJCI ZAHTEVAJO OTVORITEV LETA 1991

Ko je bila razpisana licitacija za gradnjo, se je prijavilo sedem tujih firm in dvanajst domačih. Ponudbe so bile zanimive, saj je bila najvišja cena še enkrat večja od najnižje. Na koncu so izbrali firmi Pollensky & Zöllner in Slovenija ceste, ki sta bili najcenejši. Glavni izvajalec je tako domače podjetje, saj prevzema 70 odstotkov del. Delavci tuje firme bodo opravljali najbolj značilna dela, dala bo strokovnjake, pa tudi opremo, ki je pri nas ni. Avstrijci pravijo, da svoje strani predora ne bodo mogli zgraditi do leta 1990, in bodo najbrž zahtevali, da se rok izgradnje za leto dni podaljša.

Tri leta bodo predor samo vrtali, računajo, da bodo dnevno izkopali pet do šest metrov. Izkopani material bodo vozili na plato pred predorom, nikakor pa se ne more vedeti, koliko ga bodo sploh lahko koristno uporabili. Gradnja predora pač ni gradnja neke trgovine...

Zahodno predorsko cev bodo delali podnevi in ponoči, pri tem pa bo med delavci veljal strog varstveni režim. Marsikaj bodo morali urejati sproti, vsekakor pa bodo delavci takoj odpušteni, če bodo le za hip ravnali proti varnostnim ukrepom.

STO STARIH MILIJARD ZA KILOMETR CESTE

Jeseničane kajpak najbolj zanima, kdaj in kako se bo — če se sploh bo — gradila obvozna avtocesta mimo Jesenic, kajti že sedaj so Jesenice silno ozko prometno grlo.

Republiška skupnost za ceste resno načrtuje gradnjo ceste mimo Jesenic, pod Mežaklo, od predora do Lipc. Tam naj bi šel most preko Sa-

ve, kar bi bila zasilna rešitev, cesto pa bi gradili postopoma. Ni znano, kako naj bi se cesta gradila, nikakor pa ne pride v poštev predlog, da bi 400.000 kubičnih metrov materiala iz predora vozili na traso avtoceste.

Zaradi suhe blagajne našega cestnega gospodarstva se cesta šele načrtuje in zna se zgoditi, da bodo morali začasno promet usmeriti skozi Jesenice. Zdaj bodo obnovili železniški nadvoz pri TVD Partizna, skozi Jesenice pa gre okoli 7.000 vozil. Republiška skupnost meni, da so na Slovenskem še bolj obremenjene ceste, kot je jeseniška, saj, denimo, po obalni cesti teče vsak dan reka 21.000 vozil, in tudi Šempeter v Savinjski dolini, veliko naselje, se mora sprijazniti s 6.500 vozili dnevno.

Gradnja predora na Hrušici se bo intenzivno začela čez tri mesece, zdaj teče še lokacijski postopek. Predračunska vrednost gradnje je bila 10 milijard dinarjev, po cenah lanskega leta 14 milijard novih dinarjev. Pričakovana inflacija bo predor podražila na 35 milijard dinarjev, prvo fazo, tako da bo kasneje veljal 60 milijard dinarjev. Polovica je tujih kreditov, ki jih lahko črpamo takoj, ko je posamezna gradbena situacija potrjena. Med lastnimi sredstvi je vir bencinski dinar, tuje posojilo pa bomo začeli odplačevati šele po petih letih. Izračunali so, da bo predor ekonomsko upravičen, saj naj bi danes znašala predornina 900 dinarjev na osebo vozilo in 1.800 dinarjev za tovornjak. Z višino predornine so se nasploh silno ukvarjali, saj so izdelali kar 136 različic pobiranja, pri vseh pa je bilo jasno, da se bo predor sam začel vzdrževati po desetih letih obratovanja.

D. Sedej

GASILCI NA HRUŠICI KRITIČNO SPREGOVORILI O NEAKTIVNOSTI

Gasilci na Hrušici so bili nekdanji znani daleč naokoli. Predvsem po zavzetem delu, odličnih rezultatih na tekmovanjih in tudi po družabnem življenju. In kako je danes? Tiste zavzetosti ni več čuti, gasilski dom, kjer je bilo včasih toliko živahnosti, več ali manj sameva, ob vsem tem pa je najbolj zaskrbljivo dejstvo, da gasilci danes niti svojih nalog na področju požarne varnosti ne opravljajo več popolnoma.

Zapisane besede so seveda huda kritika dela društva, vendar so to dejstva, ki so jih večkrat poudarili na letošnjem občnem zboru. Že več let se pojavljajo enaki problemi, s katerimi se soočajo. Med drugim je premajhno zanimanje za izobraževanje in pridobivanje ustreznega znanja, ki ga mora za vestno in dosledno opravljanje odgovornih nalog pri požarih in elementarnih nesrečah obvladati vsak gasilec. Ob tem gre seveda še za širši obseg odgovornosti članov gasilskega društva. Poleg odločnosti in poguma pri reševanju ob požarih mora biti gasilec širše razgledan in obvladati še marsikatero druge veščine. Tako je tudi dolžnost vseh članov gasilskega društva na Hrušici, da skrbijo za požarno varnost v celotni krajevni skupnosti, preventivne akcije, pa tudi za sodelovanje z enotami civilne zaštite, ki je na Hrušici očitno preslabo organizirano.

Ob vseh teh problemih je spodbudno, da ob teh problemih nenehno precejšnjo pozornost mladim

kadrom, ki kažejo dosti zanimanja za delo pri društvu. Seveda jih bo potrebno naprej pravilno usmerjati in poskrbeti, da si bodo pridobili ustrezno znanje.

Na občnem zboru so se odločno zavzeli, da nov upravni odbor društva končno poskrbi za bolj razgibano dejavnost. Med drugim se bodo člani prizadevali, da usposobijo čimveč kadra, ponovno se bodo desetine članov udeleževale tekmovanj, marsikaj pa morajo tudi postoriti v gasilskem domu, kjer naj bi bilo v prihodnje spet bolj živahno.

Na občnem zboru so za častnega predsednika društva izvolili Valentina Kejžarja, za novega predsednika Alojza Mrviča, za poveljnika pa Mira Dolžana. Podelili so tudi več priznanj za dolgoletno delo v gasilski organizaciji. Prejeli so jih: za 40-letno delo Franc Klinar in Zdravko Kavaljar, za 30-letno delo Rafael Ortar, za 20-letno Boris Dolžan, Miro Posušin, Milan Rupar, Darko Habjan in za 10-letno Irena Smolej.

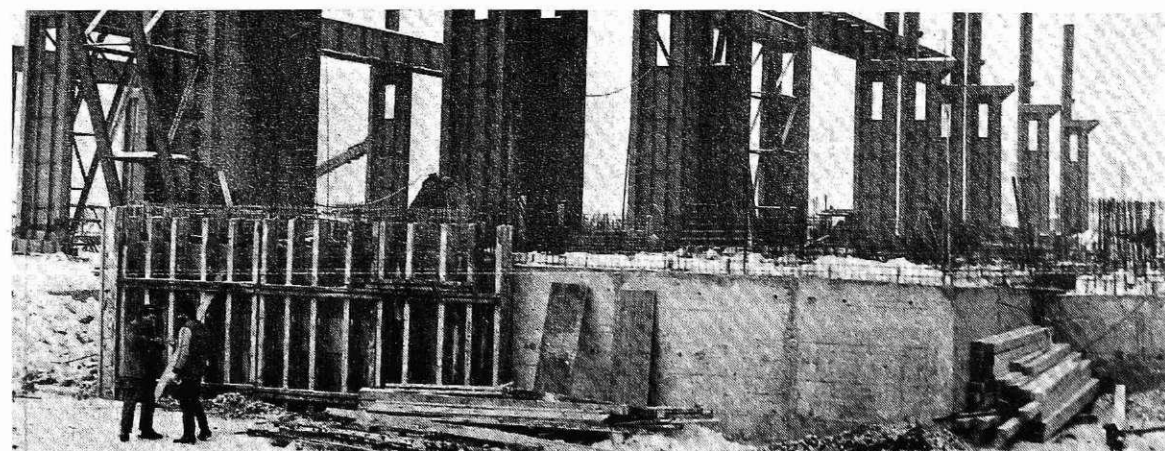
J. R.

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI!

V skladu z določili Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list SRS, št. 7/74) so na sedežih vseh krajevnih skupnosti že razgrnjeni spiski volilnih upravičencev, to je delovnih ljudi in občanov, ki bodo 18. marca volili svoje delegacije v zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti ter glasovali o izvolitvi delegatov v družbenopolitični zbor občinske skupščine. Namen razgrnitve je v tem, da lahko delovni ljudje in občani pregledajo te spiske in zahtevajo popravke. Ta možnost je do konca meseca februarja, in sicer v času uradnih ur.

VOLILNA KOMISIJA OBČINE JESENICE

J. Rabič

Z gradbišča Jeklarne 2 (foto I. Kučina)

OD 21. DO 23. FEBRUARJA SPOMINSKI POHOD NA STOL

Konec tega tedna bo tradicionalni, tokrat že 21. zimski spominski pohod na Stol. Za organizacijo in izvedbo tudi tokrat skrbijo člani odbora, ki deluje pri koordinacijskem odboru planinskih društev jeseniške občine in občinskem odboru ZZB NOV Jesenice.

Danes je pohod množična planinska in družbenopolitična manifestacija, pa tudi sestavni del bogate rekreacijske dejavnosti v Sloveniji.

Letos mineva že 24 let od pomembne odločitve članov Alpinističnega odseka Jesenice, da organizirajo zimski spominski pohod na Stol v počastitev 20-letnice bitke Jeseniške čete 20. februarja leta 1942 na pobočjih Stola. Prvi pohod je bil 25. februarja leta 1962, poleg članov alpinističnega odseka pa so se ga udeležili še planinci in nekateri preživeli borci februarke bitke. Takrat je bilo 52 udeležencev in malokdo je verjel, da bo pohod že čez nekaj let postal tako priljubljen, tako rekoč osrednja zimska spominska prireditev na Gorenjskem. V strnjanih kolonah se na tisoče planincev vzpenja na vrh 2238 metrov visokega Stola ali po spodnjih planinah, če je vreme slabo.

Z udeležbo na pohodu najbolj dostojno počastijo junaško borbo Jeseniške čete, ki se je leta 1942 v težkih vremenskih razmerah, snegu in vetru, spopadla s številčno močnejšim okupatorjem. Jeseniška četa je takrat štela 38 borcev, vodil pa jo je Polde Stražišar. V borbi je padel partizan Jože Koder. Malo je dogodkov v naši revolucionarni preteklosti, ki so še danes, po več kot štirih desetletjih tako živo prisotni v naši zavesti. To je vsekakor zasluga tisočev pohodnikov, ki se v februarjem soncu, ali pa tudi vetru, snegu in mrazu spopadejo s strmimi pobočji Karavank. Dosedanjih 20 pohodov se je udeležilo že več kot 47 tisoč ljudi. To je velika družina navdušenih ljubiteljev gora, ki v zasneženi gazi utrjuje medsebojno prijateljstvo in bratske vezi, in kar je še posebno pomembno: prenašajo svetle tradicije naše NOB na mlajše rodove. Pohodniki so iz vseh krajev Slovenije, drugih republik in zamejstva.

Za letošnji pohod se organizatorji že nekaj časa prizadevno pripravljajo.

jo. Namesto da bi več časa namenili organizacijskim zadevam, predvsem odpravljanju slabosti in napak iz prejšnjih let, so se ukvarjali predvsem z zbiranjem potrebnih finančnih sredstev. Poleg stalnih pokroviteljev ČGP Delo iz Ljubljane in Ljubljanske banke je letos pokroviteljstvo prevzel tudi Republiški odbor ZZB NOV Slovenije. S finančnimi sredstvi bodo pomagali tudi Telesnokulturna skupnost Jesenice, Železarna Jesenice, in skupščina občine Radovljice. Vsakoletne zagate za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev ter nenehno prosjačenje po delovnih in drugih organizacijah, vse to zmanjšuje delovno vnemo članov organizacijskega odbora, ki v izvedbo vložijo veliko prostovoljnih ur. Verjetno bo v prihodnje nujno treba razmišljati o ustreznem samopopravnem sporazumu, s katerim bo dolgoročno rešen problem financiranja pohoda.

In sedaj nekaj besed o programu letošnjega pohoda. V petek, 21. februarja, bo najprej pohod šolske mladine po poteh Cankarjevega bataljona. Ob 11. uri bo pred Valvazorjevim domom spominska proslava, mladim pa bo spregovoril udeleženec februarke bitke Franc Konobelj-Slovenko. Za krajši kulturni program bodo poskrbeli recitatorji Osnovne šole Prežihov Voranc z Jesenic, prebrali pa bodo najboljši spis o bitki na Stolu oziroma spominskih pohodih. Spis bodo izbrali na podlagi natečaja, ki so ga organizatorji letos razpisali že drugič. V soboto in nedeljo bo pohod ostalih udeležencev. Gorski reševalci in alpinisti bodo danes, 20. februarja, temeljito pregledali pobočja Karavank in se zatem odločili za najbolj varno pot. Povedati je treba, da so bile v začetku tedna zelo slabe vremenske razmere, saj je zapadlo veliko snega na ledeno podlago. Podrobna obvestila o razmerah na Stolu in smereh pohoda bodo objavljena danes in jutri v programu radia Triglav, radia Ljubljana in dnevnih časopisih. Pri tem je treba zapisati, da se je disciplina pohodni-

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHNIKOV JESENICE

V petek, 14. februarja, je bil v prostorih Kazine na Jesenicah občni zbor Zdrženja šoferjev in avtomehnikov Jesenice.

Občni zbor je otvoril predsednik Franc Pogačnik. Navzočim je predstavil izvajalce kratkega kulturnega programa, v katerem je bil prikazan film o lanskoletnem odkritju spominskega obeležja padlim borcem jeseniške čete s področja krajevne skupnosti Mirka Roglja-Petka ter film o Vlaku bratstva in enotnosti, s katerim so nekdanji jeseniški pregnanci v Srbijo obiskali svoje nekdanje gostitelje v pobratenem Valjevu, videli pa smo tudi sprejem gostov iz pobratenege Valjeva na Jesenicah. Učenci OŠ Prežihov Voranc so izvedli recital z glasbenimi vložki, moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice, pod vodstvom zborovodkinje Mire Mesarič, pa je udeležence občnega zbora počastil s Prešernovo Zdravljico in tremi ljudskimi pesmi.

Po kulturnem programu je bilo izvoljeno delovno predsedstvo občnega zbora, predsednik Franc Pogačnik pa je poročal o delu združenja v preteklem letu, v katerem se je izteklo srednjeročno obdobje 1981-1985. Poudaril je, da so vse naloge v celoti uresničili. Celo več, izkazalo se je, da klasična organiziranost zaostaja za organizacijskimi in drugimi možnostmi združenja. Najrazličnejše okoliščine in razgibanost življenja pa porajajo potrebo po novih odnosih. Življenje terja vedno več sodelovanja, strokovne usposobljenosti članov združenja in spoštovanja medsebojnih odnosov. Posodabljanje vseh teh in drugih prvin pa bo urejeno s predloženim novim samoupravnim sporazumom in novim srednjeročnim načrtom združenja za čas od 1986 do 1990. Zelo dobro je bilo sodelovanje z združenji v Sloveniji in ostalih republikah. Doma je združenje uspešno sodelovalo s krajevnimi skupnostmi. Udeležili so se tradicionalnih praznovanj krajevnih skupnosti Podmežakla in Mirka Roglja-Petka. Finančno so podprli odkritje spominskega obeležja padlim borcem s področja KS Mirka Roglja-Petka. Z vlakom bratstva in enotnosti so obiskali pobrateno združenje v Valjevu, sodelovali so na republiški proslavi združenja, udeležili so se republiškega tekmovanja šoferjev in avtomehnikov v Žireh in republiškega tekmovanja v Celju. Komisija za šolstvo je uspešno sodelovala pri usposabljanju kandidatov za vse kategorije voznikov. Veliko pozornosti so namenili usposabljanju kandidatov za poklicne voznike. Sodelovanje s srednjimi kovinarskimi in cestno-prometno šolo v Škofji Loki je stalno in uspešno. Pri prometni vzgoji pomagajo osnovni šoli Tone Čufar in Prežihov Voranc. Vozniki avtobusov posvečajo posebno pozornost prevozu učencev, zavzeto skrbijo za njihovo varno vožnjo v šolo in nazaj domov. V zvezi z usposabljanjem voz-

nikov sodelujejo tudi z občinskim odborom Rdečega križa Jesenice in z zdravniški obratne ambulante Železarne Jesenice. Pri delu pa jim je v veliko oporo in pomoč sodelovanje s Sekretariatom za notranje zadeve občine Jesenice in postaje milice na Jesenicah. Gospodarske razmere združenja so zadovoljive. S prodajo avtobusnih prevozov so dosegli ugodne finančne rezultate. Dobro finančno poslovanje je omogočilo nakup novih osnovnih sredstev, vozil.

Po poročilu o finančnem poslovanju se je razvila razprava. Vsi, ki so se vključili vanjo, so poudarjali, da je združenje v preteklem obdobju opravilo veliko uspešnega dela v organiziranosti, finančnem poslovanju in strokovnem izobraževanju voznikov. Bine Kobentar pa je pripomnil, da združenje še vedno ni uspešno pritegniti v članstvo vseh poklicnih šoferjev in avtomehnikov, kot so to storili v drugih združenjih.

V razpravi so sodelovali in obenem pozdravljali občni zbor tudi predstavniki raznih forumov in organizacij. Predsednik predsedstva združenja šoferjev in avtomehnikov SR Slovenije Franc Rebec je zelo ugodno ocenil delo jeseniškega združenja, posebno je pohvalil prizadevnost predsednika Franca Pogačnika. Predsednik Rebec je zelo obširno obravnaval težko delo in slabe razmere, v katerih vozniki opravljajo svoje profesionalno delo. Povedal je, da pripravljajo nove predpise, ki predvidevajo veliko novosti o delovnih razmerjih, dolžnostih in pravicah voznikov, obveznostih za večjo varnost voznikov in drugih udeležencev v prometu, veliki odgovornosti voznikov v mednarodnem prometu, obvezni dodatni vzgoji voznikov na mednarodnih progah. Posebno pa je opozoril združenje, kaj vse je potrebno v tem letu storiti za dokazovanje in ohranjanje pravic do beneficirane delovne dobe, ker obstaja nevarnost, da bodo te pravice 31. decembra profesionalni vozniki izgubili. Pohvalil o dobrem sodelovanju se je pridružil tudi sekretar ZŠAM SR Slovenije Zvone Kržišnik. Občni zbor so pozdravili še: pomočnik komandirja prometne milice za gorensko regijo Aleksander Trček, odgovorna inšpektorja za promet republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije Ivan Demšar in Jože Šolar, predstavnik garnizona JLA Kranj VP 1098 major Vukadin Potežica, namestnik komandirja postaje milice Jesenice Anton Hribar, ki je obširno orisal prometni utrip na Jesenicah in pozitivno ocenil delo ZŠAM Jesenice, ter predstavnik SPV Jesenice Slavko Brliš.

Vsi so se najlepše izrazili o uspešnem sodelovanju z njihovimi organizacijami, s posebnim poudarkom na uspešnem strokovnem usposabljanju

nju kandidatov voznikov, in o organizacijskem delu združenja.

Ravnateljici osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc, Mili Ilenič in Albina Sršen, pa sta se v imenu šol in staršev zahvalili voznikom avtobusov, ki prevažajo učence v šolo in domov, za vestno opravljanje poklica, varnost učencev pri vstopih in izstopih, posebno pa še za razumevanje in toleranco pri možni nekontrolirani živosti učencev v avtobusih. Pozdravom občnemu zboru se je pridružil še najbližji sodelavec ZŠAM Jesenice, njihov član, sekretar KS Mirka Roglja-Petka, Viktor Volčini. Občnega zbora se je udeležila tudi sodnica za prekrške Bernarda Federle.

Po razpravi o poročilih o delu in finančnem poslovanju združenja se je pričela razprava o predlogih novega srednjeročnega načrta združenja za obdobje 1986-1990 in samoupravnem sporazumu, medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih ter svobodni menjavi dela med Združenjem šoferjev in avtomehnikov Jesenice in Delovno skupnostjo združenja šoferjev in avtomehnikov Jesenice. Po obrazložitvi Alojza Katnika in plodni razpravi so udeleženci oba dokumenta soglasno sprejeli.

Nadzorni odbor je predlagal razrešnico za izvršni odbor in vse ostale organe združenja. Ker srednjeročni načrt in samoupravni sporazum predvidevata vse naloge za nadaljnje delo združenja, posebni sklepi niso bili potrebni. Na osnovi predloga kandidacijske komisije so izvolili nov izvršni in nadzorni odbor. Za predsednika ZŠAM Jesenice je bil soglasno izvoljen Franc Pogačnik, ostale funkcije izvoljenih članov pa bodo določili na prvem sestanku izvršnega odbora.

V imenu vseh gostov je novoizvoljenemu izvršnemu odboru čestital ter zaželel uspešno delo in sodelovanje z vsemi forumi in združenji predsednik ZŠAM SR Slovenije Franc Rebec. Ob zaključku občnega zbora je predsednik Franc Pogačnik izročil značke, plakete in priznanja članom združenja in organizacijam. Značke ZŠAM za 10 let članstva so prejeli: Franc Grčević, Peter Lakota, Darko Jenkole in Alojz Katnik; za 15 let Franc Markizeti; za 20 let Alojz Cizelj, Marjan Olip in Janez Tarman; za 25 let Jože Gračnar, Alojz Janc, Stane Klakočar, Gabrijel Kobal in Tomislav Polka; za 30 let Alojz Čebašek, Jože Kambič, Slavko Legat, Mihael Lojčec in Franc Pogačnik. Zlate značke so prejeli Ivan Borštnik, Jožica Brelih, Anton Cetinski, Jože Dakslofer, Branko Dražič, Luka Fabjančič, Franc Gasser, Tomislav Gerbec, Branko Istenič, Marjan Katnik, Rado Kočever, Romana Kranjčič, Irena Lesjak-Kelvišar, Polde Pogačnik, Vinko Rotar, Tomo Surjan in Mirko Zupan; srebrne značke pa Matevž Bregant, Alojz Čebašek, Marija Jan, Alojz Janc, Zdravko Košir, Rudi Lah, Marija Markizeti, Martin Možina, Anton Noč, Benedikta Pogačnik, Tomislav Polka, Stanislav Rode, Janez Tarman, Pavel Trček, Tanja Vavpotič, Franc Vidovič in Zvone Zelenjak. Plakete tovarštva I. stopnje so prejeli: Pavel Bertonec, Sašo Kranjc in Miroslav Lojčec, plakete II. stopnje pa Ivan Gogala, Jože Jenkole, Bogdan Lavtžar, Ivanka Lorenčič, Anton Ris, Ludvik Sedej, Filip Stegnar, Jože Šibal, Franc Trampuš, Leon Vidic in Mihael Vilman. Plakete s srebrnim vencem so prejeli Leopold Jamnik, Franc Kunšič in Franc Markizeti, priznanja pa Integral Jesenice, KS Podmežaklja, KS Mirka Roglja-Petka, Občinska izpitna komisija in Osnovna šola Tone Čufar Jesenice.

Franjo Ropret

RAZPRAVA O GRADIVU DRUŽBENE DEJAVNOSTI KOT DEJAVNIK GOSPODARSKE STABILIZACIJE

Občinski komite Zveze komunistov Slovenije Jesenice je v četrtek, 13. februarja, povabil predstavnike družbenih dejavnosti jeseniške občine na razpravo o delovnem gradivu predsedstva centralnega komiteja ZKS pod naslovom »Družbene dejavnosti kot dejavnik gospodarske stabilizacije«, ki je bila vsebina razprave na ponedeljkovi, 19. seji CK ZKS. Nekaj uvodnih misli v razpravo sta podala sekretar občinskega komiteja ZKS Branko Iskra in vodja skupnih strokovnih služb SIS Rina Klinar.

V osnovi je razprava potrdila, da se v jeseniški občini družbene dejavnosti srečujejo z enakimi težavami in problemi, kot jih navaja gradivo predsedstva CK ZKS. Tudi v jeseniški občini ugotavljajo, da zaskrbuje padec deleža sredstev za družbene dejavnosti v skupnem družbenem proizvodu in še vedno prisotno mišljenje, da so te dejavnosti le poraba, ne pa kot celovite družbene reprodukcije. Sicer, so ugotovili, je dolgoročni program gospodarske stabilizacije predvideval za nekaj časa omejevanje sredstev za družbene dejavnosti, vendar pa hkrati poudaril, da moramo ta čas čimbolj skrajšati, ker sicer bo omejevanje lahko imelo dolgoročne negativne posledice.

Svobodno menjavo dela med delavci v materialni proizvodnji in delavci v družbenih dejavnostih je v zadnjih letih močno okrnilo resolucijsko omejevanje sredstev in indeksiranje sredstev za posamezne programe. Popolnoma je bila odsotna tudi kakršnakoli merljivost prispevka posameznih dejavnosti oziroma programov k ustvarjanju nove vrednosti v materialni proizvodnji. Prav gotovo pa se nekateri programi, zlasti raziskovalnega dela, izobraževanja in zdravstva taki, da so njihovi učinki in vplivi neposredno merljivi. Ob tem je bila poudarjena tudi nujnost diferenciranega vrednotenja posameznih programov.

Ugotovili so, da je bil v občini predvsem v osnovnošolskem izobraževanju dosežen visok standard. Odpirali smo nove zmogljivosti, po vključitvi učencev v celodnevno izobraževanje smo v slovenskem vrhu, dosegli smo normativ 32 učencev v razredu, 70 odstotkov učencev ima pouk v eni izmeni, uveljavili smo 100-odstotno amortizacijo, razvili svetovalno in knjižničarsko dejavnost, ceneno prehrano učencev in drugo. Seveda pa se ob vsem tem postavlja vprašanje kvalitete in rezultatov dela, kajti poglobljene analize bi nam pokazale tudi marsikaj negativnega. Osebnih dohodki zaposlenih v vzgoji in izobraževanju zaostajajo za osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu in to povzroča nezadovoljstvo med prosvetnimi delavci, kar pa negativno vpliva na uresničevanje programov.

Ker so v vzgoji in izobraževanju v glavnem amortizirali zbirali za novogradnje, se srečujejo tudi že z zastarelostjo in odsluženostjo opreme. Še vedno v občini primanjkuje šolskega prostora, vendar pa so bili izraženi pomisleki na realno planiranje osnovnošolske populacije, s čimer se poskuša problem prostora še povečati. Tudi v zvezi z načrtovanimi novogradnjami je bil izražen pomislek, namreč, da je to le seznam želja, ki nima ustrezne materialne podlage. V zvezi s podaljšanjem samoprispevka občanov za gradnjo šolskega prostora je bila izražena pripomba, da velik del tako združenih sredstev okrne inflacija in bi se morali dogovoriti za neposredno menjavo dela oziroma združevanje sredstev organizacij združenega dela in tako tudi skrajšati čas gradnje.

V zvezi s tem je bila še posebno poudarjena gradnja prizidka k Centru srednjega usmerjenega izobraževanja, ker sedanja lokacijska razbitost učilnic ne vpliva najboljše na kvaliteto izvrševanje programov. Omenjeni so bili tudi poskusi še nadaljnega omejevanja programov v jesniškem Centru srednjega usmerjenega izobraževanja, kar seveda oddaljuje možnosti usmerjenega izobraževanja učencem iz občine in bližnje okolice.

V zvezi z vzgojo in izobraževanjem, o čemer je bilo tudi največ besed, je bilo izraženo kritično mnenje, da so včasih 70 odstotkov energije v šolah namenjeni vzgojno-programskim vprašanjem in le 30 odstotkov ostalemu delu, danes pa je obratno. Zato bi se dejansko morali bolj pogovarjati o vprašanjih merljivosti dela, kajti vprašanje je, če bi z višjimi osebnimi dohodki tudi bolj učili. Glede doseženega standarda je bilo rečeno, da to bolj velja za materialne možnosti. V zadnjih letih se namreč čuti upadanje celodnevnega izobraževanja, kajti danes bi lahko govorili le bolj o razširjenih programih osnovnih šol. V občini bi tako lahko govorili o edini celodnevni osnovni šoli v Zirovnici in še tam je program modificiran.

Tudi v zdravstvu je bilo zadnja leta sprejetih in uveljavljenih več varčevalnih ukrepov, ki seveda ne morejo trajati v nedogled, kajti predvsem zaostajanje za obnavljanjem opreme in modernizacijo opreme ima lahko dolgoročne negativne posledice, saj bomo preveč zaostali za razvojem v svetu.

Poleg tega, da bomo morali povečati udeležbo družbenih dejavnosti v skupnem družbenem proizvodu občine, ki je zadnja leta stalno upadal, bo tudi v jeseniški občini potrebno uresničevati bolj selektivni pristop pri vrednotenju posameznih programov oziroma dejavnosti. Kajti ne moremo se znebiti občutka, da posamezne interesne dejavnosti prenapenjajo svoje programe in probleme. Veliko problemov namreč izhaja tudi iz nenačrtnega razvoja v preteklosti in favoriziranja le nekaterih dejavnosti, čeprav si brez skladnega in usklajenega razvoja ne moremo zamisliti napredka. Pri tem je bila še posebej poudarjena naloga občinskih skupščin za usklajen razvoj občine.

V skladu z ustavo in zakonom o združenem delu bomo morali z enotno idejnopolično akcijo in delovanjem uveljavljati enak družbenoekonomski položaj delavcev v materialni proizvodnji in delavcev v družbenih dejavnostih. Vzporedno s tem pa tudi zahtevati dosledno uresničevanje dogovorjenega obsega in kvalitete programov družbenih dejavnosti.

Za sklep morda le to, da bi bilo za bolj usklajen razvoj in spoznavanje problematike z vseh področij družbenih dejavnosti koristno in pametno, da bi se predstavniki družbenih dejavnosti večkrat sestajali na podobnih sestankih.

PUSTOVANJE V DOMU ...

Čar pustnega veselja smo doživeli tudi v Domu upokojencev dr. Francega Berglja. Seveda je bilo v pripravi potrebno vložiti precej truda. Oskrbovanci so morali okrasiti jedilnico, ki se ob prireditvah spremeni v zabavišni prostor. Največ časa pa je bilo treba nameniti za pripravo kostumov pustnih šem. Nekaj smo si jih sposodili, kar precej pa smo jih še sami naredili. Pustovanje smo pripravili na pustni ponedeljek. Tudi naš »posvojeni trio«, ki ga sestavljajo Karla Bogataj, Stane Gorišek in Lojz Tomažič, ni manjkal na prireditvi. S svojimi poskočnimi vižami in vedno veselimi, nasmejanimi obrazi so veliko prispevali k dobremu razpoloženju, prav tako pa tudi delavci doma, ki so ostali na pustnem rajanju in zabavali oskrbovance.

Največje veselje pa smo pripravili oskrbovancem z bogatim srečelom. Da pa nam je tako lepo uspelo, se ob tej priložnosti najlepše zahvaljujemo vsem, ki so velikodušno prispevali darila (cvetličarna Zvonček, Emona Market, Fužinar, Dom oprema Murka, Merkur, Državna založba, Parfumerija, Lesno galanterijski obrat Višnar, Slovenijašport, Tobak, Caffè Čedo, Tomaž Lazar iz Izole, Ljubljanska banka, Tehnični biro, Gradis, Marko Berce iz Kroke, trgovina in bife Pri Čufarju ter trgovina na Bokalovi).

Zahvaliti pa se moramo tudi prijaznim gojenkam zdravstvene šole Špeli in Valeriji, ki sta prostovoljno prispevali na pomoč pri našem pustovanju.

Seveda pa se moramo ponovno zahvaliti za pomoč tudi delavcem gledališča Tone Čufar, ki nam s svojo pomočjo vedno stojijo ob strani.

Kot vsaka prijetna stvar se je tudi naše pustovanje moralo končati, vendar pa nas pustno veselje ni zapustilo niti drugi dan, ko so nam otroci in tovarišice VVO Center pripravili pravi pustni sprevod po domu. Obiskali so tudi nepokretne oskrbovance in prav ti so bili še posebej veseli.

Ob koncu bi se še enkrat radi vsem skupaj zahvalili za pomoč, tudi tistim, ki se ob drugih priložnostih spomnijo na naše oskrbovance in se

zavedajo, da so tudi oni v svojih aktivnih letih veliki naši družbi. Mislimo, da bi se tudi velike DO v naši občini lahko spomnile, da je med našimi oskrbovanci tudi nekaj njihovih upokojencev, vsaj takrat, kadar jih prosijo za pomoč.

Delavci in oskrbovanci doma upokojencev

OBVESTILO VSEM ČLANOM DRUŠTVA INVALIDOV JESENICE

V šesti številki Železarja smo že objavili, da je Društvo invalidov Jesenice organizator zimskega rekreativno-sportnega tekmovanja invalidov Slovenije, ki bo v nedeljo, 2. marca:

- smučarski tek, oziroma srečanje rekreativcev, ob 10. uri pri hotelu Kompas v Kranjski gori,
- sankarske tekme (navadne sani) pri Savskih jamah, ob 10.30.

Proge ne bodo zahtevne. Tekmovalke in tekmovalci bodo razdeljeni po starostnih skupinah. Tekmaške smuči si lahko izposodijo pri Turističnem društvu v Kranjski gori.

Prijave sprejemajo do 25. februarja v pisarni društva ali pri poverjenikih KS. Zaposleni v Železarni pa se lahko prijavijo po telefonu št. 29-15 (Mlinarič) ali 24-43 (Ober). Želimo si čim večjo udeležbo.

Članice društva obveščamo, da bo za dan žena 8. marca srečanje v Kazini na Jesenicah, s pričetkom ob 17. uri. Želimo, da se srečanja udeležijo tudi zaposlene članice društva, da se bodo med seboj bolj spoznale. Prijave sprejemajo v pisarni društva, poverjenikih KS ali v Železarni. Ob prijavi je treba vplačati 800 dinarjev za gostinske storitve.

Za zdraviliški oddih v termalnih toplicah Lipa v Lendavi je še na voljo nekaj mest. Cena desetdnevnega polnega penziona je 25.168 dinarjev (brez prevoza). Oddih se začne 15. marca. Društvo omogoča, da ceno plačate v treh obrokih (zadnji obrok aprila). Odbor društva

OBČINSKA PIONIRSKA FOTO RAZSTAVA 1986

Foto klub Andrej Prešeren Jesenice in Šolsko kulturno društvo OŠ Tone Čufar Jesenice organizirata občinsko pionirsko foto razstavo za leto 1986, na osnovni šoli Tone Čufar na Jesenicah.

Pogoji za sodelovanje:

- Razstave se lahko udeležijo pionirji, člani in nečlani foto krožkov osnovnih šol jeseniške občine, ki so mlajši od 16 let.
- Tema razstave je svobodna.
- Posameznik lahko predloži osem fotografij, vsi člani krožka pa skupaj do 80.
- Fotografije morajo biti velike 18 x 24 cm in ne smejo biti nalepljene na karton.
- Na hrbtni strani vsake fotografije naj bodo podatki: ime avtorja, naslov fotografije in ime šole.
- Fotografije, ki so že bile razstavljene na občinski pionirski foto razstavi lani v Kranjski gori, bodo zavrnjene.
- Fotografije za razstavo bo odbral profesor Roman Savinšek, ki bo tudi razvrstil krožke in podelil priznanja za posamezne fotografije in kolekcije (tri fotografije).

Dobro razvijte fotografije pošljite na naslov Šolsko kulturno društvo OŠ Tone Čufar Jesenice do 28. februarja, s pripisom »za foto razstavo«.

Razstavo bodo odprli v četrtek, 6. marca, ob šolski prireditvi za praznik žena.

všek se v tem primeru — če je vse zares tako, kot smo tule zapisali — poigrava s čustvi, ki bi morala pripeljati do linčanja.

V pogovoru, ki ga dejansko ni moglo zvesto posneti, toliko tega je bilo v namigih in miselnih prebliskih, kar se je reklo in kar se je zraven mislilo, je bilo bežno, kakor če bi hotel filmsko sliko projicirati na oblček cigaretnega dima. Opis pa bi se lahko vlekel dolge ure — ali pa še daljše strani, — torej v tem pogovoru se nista dotikala dekletovih ramen in las in ušesnih mečic, molčala sta o prihodnji usodi teh naravnih lepote, dotikala sta se samo tistega najbolj bolečega. Svetlanine vulve pri čemer jima niti na misel ni prišlo, da bi za ta z mitsko težo obremenjeni lokus uporabila kakšno bolj priljudno, kakšno bolj muckasto ali pesniško ime, ime, kakršna so sicer v navadi med mladimi in starejšimi moškimi.

Ko je Julijan slišal, kako Jelovšek izgovarja besedo vulva — pravzaprav je rekel »vhod v vulvo«, mu kakšna mucka ne bi več šla z jezika; čeprav bi morda uporabil prav ta izraz, če bi bil on tisti, ki bi odprl to vprašanje.

Ta pogovor bi bilo treba (ob priliki) ustrezno osvetliti. Mogoče je bil od začetka do kraja prepojen z mit-skimi prvinami; mogoče sta Julijan in tovariš Jelovšek nezavedno posnemala nekakšno pogansko obredje v čast boginji devištva?

* Izbira tega prilastka: ne le, da je za Julijana »boleče« misliti na ta Svetlanin organ; občutek ima, da je Svetlana polna bolešnega strahu pred tem, da bi se je kdo tam dotaknil. O tem, da bi se je tam dotaknil »zamorec«?

DVOJE IZZIVOV za prihodnja prizadevanja:

1. Boleča drugačnost, kaj je to? Mogoče previdevanje, da tisti drugi (nevarni in vabeči) ne pozna temeljnih čustev, recimo usmiljenja, in da se bo zato ob dotiku z njim izničila nekakšna duša, ki jo čuvaš v sebi? Ob tem se brez pravega pojasnila vsiljuje stavek Veselo se uči živeti.

2. Julijan naj bi se že enkrat, in to kar v naslednjem dnevnem zapisu, poskusil orientirati v času. Da bi končno enkrat ugotovil, kateri dan je danes, ponedeljek ali petek. Da bi se tudi spomnil, kje vse je bil te dni, s kom vse je govoril; in da se ne bi kaj odločilnega kar pozabil?

19. 6. 1978

Vestno si pišem datume vrh vsakega dnevnikega zapisa, vseeno pa se ves čas zgubljam v času. (Je to zato, ker se želim zgubiti?) Ko da ho-dim po velikanski planoti, tla pod nogami pa pokriva tanka plast megle. No, ne tako tanka, vseeno sega kakšnih deset metrov visoko. Zgoraj — nekeje zgoraj — je ves čas sonce, čutim svetlobne žarke, tudi toplota čutim na obrazu, približno se mi sanja, s katere plati me obseva. Za orientacijo pa je to premalo.

Ista stvar je s koledarjem. Vsak dan lahko po nekaj minut buljim vanj in si skušam vbiti v glavo podatke, čez nekaj trenutkov pa spet postanem negotov: je danes zares ponedeljek, osemnajstega? Hočem reči, ponedeljek, devetnajstega junija? To je seveda zato, ker moram v romanu ves čas lagati o teh »bistvenih momentih«. Seveda si ne smem privoščiti bistvenih lapsusov, da bi recimo v to leto postavil sončni mrk, ki ga ni bilo (bil pa je recimo v naslednjem). Kar je v tem romanu najbolj resnično, so moja izmikanja resničnosti. Dan, mesec, leto?

Leto, seveda je to tisto leto, ki se je začelo, kot je pri letih v navadi, enkrat pozimi ...

Na kuhinjski mizi imam listek, na katerem je zapisano, kdaj moram prihodnjič na siht. Po tem se vidi, da imam določene težave sam s seboj (in s časom). Prej, vseh zadnjih deset let sem se torej orientiral po Jasnici, kot se bitja nasploh orientirajo po Soncu, po Mesecu, po magnetnih silnicah? Tale zadnji odstavek je, vidim, nekakšen sonet, vsaj po vsebini. S takimi primerjavami je trafil Prešeren svojo Primčevko.

Ves čas mi je za petami isto vprašanje: kje živim, v literaturi ali v zaresnem svetu? Odgovor na to vprašanje nosim pred sabo kot nekakšno vabo, ki me žene naprej.

Le zakaj mislim, da se kakršenkoli odgovor lahko skriva v očeh nekega, ki bi bil tu tik mene, in ki bi — — — Prejšnji stavek-odstavek sem pustil namenoma odprt.

Ne vem, kaj se mi je davi sanjalo. Usledila sanj pa povzroča, da se mi

mota po glavi čudna misel. Tu naj bi se zdajci prikazala ženska, zaresno, ne mitološko bitje, ženska, ki me bo s svojo prisotnostjo postavila na trdna tla. »To si ti,« mi bo govoril njen resni pogled, »ti, Jule Podbevšek.«

Če je v resnici ne bo — in vsekakor je ne bo, saj vendar ne mislim hliniti nepristevnosti? — če ne pride, si bo pač treba izmisliti v enem naslednjih poglavij njen prihod. Izbi-ram lahko torej med 1. izmišljenjem in 2., vero, da se bo zgodilo tisto, kar mi namigujejo pozabljene sanje. Torej na podlagi nekakšne skrite srčne želje, za katero pa ne vem, ali sem jo sploh prav razumel.

Nameste da bi bil, kot smo se ja-sno in glasno dogovorili, pisal o dejanskih dogodkih, o fizisu, spet zapadam v medlo filozofiranje. Spet dva koraka nazaj, as comrade Lenin use to say: dva šaga nazad. To, kar se mi je v resnici primerilo, ves ta čudež barv, vonjev in otipov — vse to mi ostane za kakšno novo »poskusno poglavje«!

Pa saj smo že od vsega začetka to-žili, da bojo težave.

Se ena taka ljubkost: katero žen-sko pa pričakujejo moje srčne želje, ali moja lastnino (tj. Jasno), — ali pa morda Stalinovo hčer, punco, katere bistvo je v tem, da je tuja? Tuja, s tem nisem mislil ženska mojega bližnjega (ki jo je pozeleti greh), čeprav se mi zdi, da bo tudi ta vidik zdaj zdaj postal aktualen. Tuja, to za zdaj pomeni zares tuja: tista, ki si jo želiš prav zato, ker se bojiš njene tu-josti (kot se je nemara Prešeren bal Primčevkine): tega, da te bo zapletla z drugačnimi ljudmi, kot si jih vajen imeti ob sebi. Z ljudmi, ki nosijo na ramah pasje glave?

Ta podoba je prigomazela na pa-pir naravnost iz pozabljenih sanj.

Vendar resno dvomim, da se mi je sanjalo prav o psoglavcih. Če so bili tam v sanjah kakšni psoglavci, so bi-li to »psoglavci v senci«. Kaj to pome-ni? Psoglavci, ki jih ni videti, veš pa, da se skrivajo nekeje tam zadaj. Če spiš z žensko Svetlaninega kova, si se s tem že priglasiš za kandidata? Ne, nisem pozabil na dejstvo, da mi v resnici nikoli ne bo dala, vse to je le scenarij za neuresničene možno-sti. V tem scenariju pa jo vidim čepe-čo ob grmu, za katerim se skriva eden izmed psoglavcev, in prav ti ji-ma boš ustavil to *give them a lift*.

Jasna pa je seveda nasprotje vse-ga tega: Jasna štopa sama, brez spremljevalca, ki bi se zvito prežeč skrival za grmom. Oziroma, če bi se kdo tam skrival, bi bil to jaz, Julijan Podbevšek ...

MOŠKIM se nasploh cedijo sline po punchah iz vladajočega razreda; edino Kafka je to kolikor toliko na-ravnost povedal.

KOMENTARJI k Julijanovim sprenevedanjem v zvezi z »njegovimi« ženskami: Kako to, da Julijan v tem dnevnem zapisu (19. 6.) pozablja na Matejo in na druge žen-ske? Zakaj omenja samo dve, Jasno in Svetlano? Ugibanje o teh tema-čnih zadevah je seveda brez haska. Tega še sam Julijan ne ve, zato se v to ne bomo spuščali. Lahko pa ugotovi-mo, da sta zanj ta hip (mogoče pa tudi nasploh) samo dve ženski, ki ju lahko okvalificiramo kot ženski po-sebnega pomena: Jasna in Svetlana.

Potemtakem nikakor ni treba ta-koj reči, da je Julijan »pozabil« na Matejo in na vse druge, če je v tej zvezi (kot žensko, ki naj bi prišla) ni omenil. Očitno pa je, da je pozabil na nekaj drugega.

Pozabil je, — ko govori o psoglav-cih — da je bila nekoč tudi Jasna de-kle — ne, punca! — v katere senci se je skrivalo pravilčno psoglavsko plemo. Zadnji stavek v zadevnem dnevnem zapisu (»da Jasna štopa sama ...«) je torej spodrsrlaj. Ob tem bi se moral veselo namuzniti vsakdo, ki je kdaj brskal po Julijano-vih starih dnevnikih. Za Jasno, tisto prvotno Jasno, nikakor ne bi mogli reči, da je to punca, ki »štopa brez skritega spremljevalca«. Zdaj govo-rimo o času, ko je bilo njuno divje razmerje še *in statu nascendi*. Sta-rejši Julijanovi zenski so polni na-migov na Jasnine prejšnje moške — če seveda znamo brati med vrstica-mi. V njih večkrat omenja — včasih v povsem nejasnih zvezah — »krš-čansko usmiljenje«; ki naj bi »baje sililo tankočutna dekleta, da dajejo kolena narazen, kadar se jim pribli-ža kakšen z levjo grivo«.

Ta skrivnostna mesta bi bilo moč povezati z drugimi, ki sama zase tu-di bolj malo povedo. Julijan v svojih starejših zapiskih včasih omenja »petje«.

Pravi, recimo, da je Jasna spet »pela«. Glagol peti bi lahko tu deši-

frirali s pomočjo kriminalističnega slovarčka. No, prej bi šlo za politično kot za kriminalno policijo, ilegalci recimo pojejo, kadar izdajajo soude-ležence. Soudeležence v čem? V krimi-nalu, v politični zaroti. Ali pa, v našem primeru, psoglavce. Soudele-žence v igri usmiljenja in razmika-nja kolen. Če je torej *pela* Jasna, si moramo v vlogi preiskovalnega sod-nika zamisliti prav Julijana — ne si-cer tega tu-in-zdaj, pač pa tistega pred deset-petnajstimi leti, v času, ko se mu je lasišče na temenu začelo opazno redčiti.

Zdaj smo seveda spet brskali po zapisnikih, ki ne sodijo v prvotno za-količeno obdobje, in ki torej piscu te-ga romana ne bi smeli biti dostopni. Nič za to. Na stranpot nas je speljal seveda Julijan, ko je malce nepre-mišljeno označil Jasno kot povsem neproblematično in torej nezanimi-vo žensko. Kot žensko. Žensko brez psoglavcev: kar je bilo torej treba ovreči.

Vendar, če smo že zašli na to stranpot, pojdimo še nekaj korakov po njej.

Kaj je imela Jasna konkretnega peti? Eden izmed »psoglavcev v sen-ci« je bil očitno tisti »moški z levjo grivo«, — kot lahko zremo iz raznih namigov, posejanih v Julijanovih dnevnikih: malce ostareli ali vsaj starajoči se lepoteč z gostimi črnimi lasmi, ki so mu takrat že začeli mal-ce siveti. (»Zdaj« si jih torej lahko predstavljamo kot snežno bele — ali pa kot lepo črno pobarvane — ven-dar nič manj goste, saj vemo, da taki tipi ohranjajo gostoto grivo tja v pozno starost.)

Skoraj nihče v našem mestu ni ve-del, da ima ta prijazen don Juan no-žno protezo. Seveda podkolensko. Tudi Julijanu, ki ga je na videz po-znal, stvar sprva ni bila znana: zve-del jo je od Jasne, med njenim prv-im in drugim (ali morda desetim) prepevanjem. To je bila kost, ki jo je poslej kakšnih deset let glodalo nje-govo užaljeno samoljubje: Jasna se je lasatežu prepustila »iz usmiljen-jna«.

Ne gre torej za pravo krščansko usmiljenje, tisto krščanskost v Juli-janovih sočasnih zapiskih je porodi-la ironija. Prilastek krščanske je v tem primeru Julijanova domača iz-najdba. Upoštevati je treba tudi to: zapiski, o katerih zdaj govorimo, ni-so bili mišljeni kot snov za roman. Če so bili, si Julijan ne bi privoščil take nepreciznosti. Gre za bolj splošno, — vsečloveško, humanistično usmiljenost. Ki pa je bila mogoče sa-mo fasada in izgovor za popustlji-vost — Jasnino lastnost iz mladih let, ki je ni ohranila za poznejše ča-se.

Tako se izraža Julijan Podbevšek. Julijan Pixatelli si ne bi nikoli privo-ščil tako nepreciznosti. Gre za po-vsem nekrščansko, splošno, člove-čansko usmiljenost. Usmiljenost, ki je mogoča le fasada, za katero se skriva Jasnina nekdanja popustlji-vost, lastnost, ki sicer ni preživela njenih mladih let. V obdobju Julija-novega romana je v takó izraziti obliki — ali celo v dosti manj izraziti — ni mogoče opaziti.

Nadaljevanje sledi

Četudi se je malo prej spominjala raznih sumničenj, zdaj Filipu ni skrivala, da ga je iskala zaradi pomoči.

Saj to je tisto. Kaj zdaj?

— Si me zato iskala ... Jaz pa sem mislil, da te ni več, da si tudi ti med aretiranimi ali pa že med partizani. Tudi sam sem že hotel od-riniti.

Martina si je obrisala solze.

— Oba sva v nevarnosti. Saj je čudno, da naju že niso iskali, kaj misliš, ko bi se res umaknila v hosto?

Filip je slutil, da ga je to vprašala bolj zaradi lepšega, da ima v glavi že kak drug načrt. Kajti njen glas ni bil kdove kako trden in pre-pričljiv. Čutil je, da ga v resnici vprašuje za nasvet in da bo zdaj nare-dila tako, kakor ji bo rekel. Ni se motil, ko je sodil, da ji je prav Aleš dajal tisto trdnost, ki jo je dotlej kazala. On pa je še kar molčal in se delal kot bi naporno premišljeval. In ko ni ničesar rekel, je ponovila:

— Vse kaže, da so večino naših že pobrali. Kaj praviš na to?

Zdaj se je Filip zdrznil, jo pogledal, v resnici pa ugibal, kako naj jo pridobi za tisto, zaradi česar je prišel. Počasi je rekel:

— Vedno sem vedel, kaj delam in kako. To me je najbrž rešilo, da sem še prost. Čudim pa se, kako da so prijeli Goloba?

Martina je zdaj pozabila na različne Aleševe opomine in vprašala:

— Aleš, zanj se bojim. Kaj, če ga ustrelje. Pa še sama sem v nevar-nosti. Kako mu pomagati, kako ga rešiti?

— Pomagati? Rešiti? Se je čudil Filip. Kako misliš to?

— Ne čudi se, preveč rada ga imam. Dokler je bil tu blizu, v goz-dovih, je bilo vse nekaj drugega. Zdaj, ko je ujet in vem, kaj ga čaka, ga res ne smem pustiti na cedilu.

Filip je poslušal in kimal.

— Da, da. Nekaj bi bilo treba storiti!

— A kaj? Misliš, da mu ne bi škodovala, če bi pobegnila k partiza-nom, kot jih je že več?

Filip je komaj zadržal nasmeh, kajti to je bila že voda na njegov mlin. Kaj voda, reka. Kje je zdaj njena zavest, njena zagrizenost? Prvi korak je že storila. Toda ne naprej, in niti vedela ne bo, kakšno orodje bo v vlogi, ki si jo zdaj izbira sama. Pa tudi ne, kakšen je pri tem nje-gov delež!

Moral se je zadrževati, da se ne bi izdal. Nagrada za Aleša je bila tako rekoč že v žepu, zdaj bo z Wernerjevo pomočjo ugodil svoji in nje-

IVAN JAN

MRTVI NE LAŽEJO

54

povest

govji želji v zvezi z Martino. Kako to, da se ni pomislila, zakaj je še na prostosti? In to naj bodo ljudje, ki bi radi zrušili naciste? Smešno! Na-zadnje bo postal lastnik domačije, s katere so ga pred leti tako rekoč nagnali in ga ogoljufali. Ko bo to za njim, bo uredil tudi z Golobom! Ro-za pa ne bo imela nepomembne vloge.

Zakaj ne bi zgrabil priložnosti, ki sem jo pripravljaj tako dolgo in se po navadi ponudi le enkrat v življenju, si je dopovedoval. Pa še to redko. Vojska nam dostikrat marsikaj ponuja. Znebil se bom tekme-cev, sovražnikov in vseh, ki so mi na poti. Sinovi bodo zrasli in potem bom razdelil posestva. Prvi sin bo doma, kot je navada, drugi bo mor-da zagospodaril na Golobovem, tretji bo ostal z menoj v novi hiši.

— Če ga imaš rada, ni nič čudnega, je rekel. — Zato je prav, da mu hočeš pomagati. Toda kako? Si o tem že kaj razmišljala? Po mojem si storila prav, da nisi kar takoj pobegnila k partizanom. Če si kdaj sto-rila kaj pametnega, je to doslej najpametnejše. Saj je vendar jasno, da bi s tem Alešu le škodovala. Tudi jaz bi delal tako kot ti. Aleš te bo zdaj potreboval bolj kakor poprej, ko si je lahko pomagal sam. Poseb-no ker gestapo veliko ve. Ni si težko zamišljati, kaj bodo počeli z njim.

Martina je bratovo razporedanje poslušala z neprikrito hvaležnost-jo.

— Prišel si kot naročen. A časa res ni dosti. Kako mu pomagati, kako ga rešiti vsaj smrti? Zdaj je še mogoče. Mislim, ugibam, pa ne pridem nikamor!

Sprva jo je celo pograbilo, da bi poiskala partizane in jih pregovo-rila, da bi napadli zapore, kamor so vtaknili Aleša. A kaj, saj je že sli-šala govoriti tovariše, da se tisti utrjeni in debeli zidovi ne bi niti za-majali, pa če bi se jih lotila močna vojska, ne pa peščica partizanov. Dosegli bi ravno nasprotno. Padle bi številne žrtve, Aleša pa bi ustrelili že prej. Morda bi ga celo odpeljali drugam. Sicer pa ni bilo verjetno, da bi za kaj takega mogla nagovoriti partizane. Nemci so imeli močno utrjene postojanke. Zakaj potem žrtvovati maloštevilne fante? Toda — saj bi jih skušali veliko rešiti!

Vendar pa tega še vedno ni zavrgla. Partizanom je tudi brez Aleša pripisovala veliko moč, vsaj hotela je to od njih. O tem se je hotela po-svetovati s Filipom, ki je vojskovanje bolje poznal. Filip je že od vsega začetka slutil, da Martina o nečem premišluje, zato jo je priganjal:

— Kaj imaš za bregom? Povej, o čem premišluješ?

Martina zdaj ni čakala:

— Ali tudi ti misliš, da je v graščini? Morda celo kaj več?

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

● Izvršni svet občinske skupščine Radovljica je na 142. seji 11. februarja sprejel osnutek odloka o potrditvi zaključnega računa občine Radovljica za leto 1985 ter potrdil ostale zaključne račune proračuna za leto 1985. Sprejel je tudi predlog odloka proračuna za leto 1986. Obravnaval je še predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o komunalnih taksah in osnutek odloka o davkih občanov. Poleg tega je sprejel tudi osnutek odloka o poprečni gradbeni ceni stanovanj in poprečnih stroških komunalnega urejanja na območju občine Radovljica. Spregovorili pa so tudi o predvideni reorganizaciji DO Veriga Lesce in nekaterih finančnih zadevah. O vseh osnutkih in predlogih odlokov bo končno odločala občinska skupščina.

● Predsednik OK ZKS Radovljica Stanko Slivnik je sklical za 25. februar ob 14. uri v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici programsko-volilno sejo občinske organizacije ZKS Radovljica. Delegati in drugi udeleženci bodo obravnavali poročilo o delu OK ZKS in njegovih teles. V preteklem mandatu. Izvolili bodo člane komiteja, predsedstva, statutarne in nadzorne komisije ter tovariškega razsodišča. Sprejeli bodo tudi programsko usmeritev za delo komunistov občine Radovljica v naslednjem mandatu. Celotno gradivo je bilo že v javni razpravi po vseh osnovnih organizacijah ZKS.

● V pripravi na programsko-volilno sejo občinske organizacije ZKS Radovljica, ki so potekale od junija do decembra, so komunisti radovljiške občine evidentirali 53 možnih kandidatov za člane občinskega komiteja, 14 kandidatov za sekretarja komiteja in 4 kandidate za izvršnega sekretarja komiteja. Za delovna telesa OK ZKS so evidentirali 54 kandidatov, za delegate kongresa ZKS in ZKJ pa skupaj 30 kandidatov in za člane delegacije ZKS v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine 14 kandidatov.

● V vseh 104 osnovnih organizacijah ZK v radovljiški občini so že ali pa še razpravljajo o osnutkih poročila o delu ZKS med 9. in 10. kongresom in resolucije 10. kongresa ZKS. Sočasno razpravljajo tudi o možnih kandidatih za delegate 10. kongresa, za katerega so predlagani: Ciril Ažman, Kristl Ogris, Jošt Rolc, Srečko Trdina in Bogo Odar. Za 13. kongres ZKJ pa je predlagani kandidat za delegata Branko Čop z Bleda.

● Na 2. seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica 18. februarja so bili udeleženci najprej seznanjeni z aktivnostmi med obema sejama. V nadaljevanju so obravnavali analizo predvidene reorganizacije v DO Veriga Lesce. Sprejeli so program in določili člane predsedstva pri akciji »Zaključni račun 1985« ter člane občinskega sveta ZSS za delo po posameznih osnovnih organizacijah sindikata. Sprejeli so tudi zaključni račun občinskega sveta ZSS Radovljica za leto 1985 in finančni načrt za leto 1986.

● Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na zadnji januarski seji sklenilo, da za lažje operativno in tekoče delo imenuje petčlanski izvršni odbor predsedstva OK SZDL. Člani tega

odбора so po funkciji sekretarji občinskih DPO. Izvršni odbor vodi sekretar OK SZDL Radovljica Bogo Odar, ki je odgovoren za svoje delo in bo poročal svojemu predsedstvu.

● Na 3. seji občinske konference ZSMS Radovljica 12. februarja so delegati iz vseh osnovnih organizacij ZSMS obravnavali in sprejeli več pripomb in predlogov k osnutku dokumentov za 12. kongres ZSMS. Več pripomb in dopolnil so izrekli tudi k osnutku statuta. Seznanjeni so bili s potekom javne razprave o osnutku kongresnih dokumentov v OO ZSMS. Potrdili so zaključni račun OK ZSMS Radovljica za leto 1985 in sprejeli finančni načrt in program aktivnosti ZSMS za praznovanja meseca mladosti, predvolilnih priprav in priprav za mladinsko prostovoljno delo. Potrdili so tudi program sodelovanja z mladino JLA na območju radovljiške občine.

● Koordinacijski odbor za usmerjeno izobraževanje pri predsedstvu OK SZDL Radovljica, pod predsedstvom Marije Koman, je na seji 11. februarja razpravljal o sistemu štipendiranja, s poudarkom na samoupravnem sporazumu o štipendiranju. Zaradi nesklepnosti, kar ni prvič, niso mogli sprejeti veljavnih sklepov in stališč.

● Z nesklepnostjo se morajo, žal, ubadati tudi na domača vseh sejah skupščin SIS družbenih dejavnosti. Prejšnji teden so morali ponovno sklicati skupščine kar treh SIS, ker na prve seje ni prišlo dovolj delegatov, zlasti iz zbora uporabnikov, kar je presenetljivo, če upoštevamo pomembnost točk dnevnega reda, med katerimi so planski dokumenti in razvojni programi ter njihovo financiranje, še posebno važne.

● Skupščina Gospodarske zbornice Slovenije je na seji konec januarja v Ljubljani soglasno izvolila za podpredsednika zbornice glavnega direktorja delovne organizacije Elan Begunje Dolfeta Vojska, ki je letos za uspešno vodenje svoje delovne organizacije prejel Kraigherjevo nagrado. Imenovanje Vojska je tudi priznanje Elanu.

● Ker prvotni predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse v občini Radovljica ni naletel na soglasnost vseh podpisnikov, je izvršni svet občinske skupščine Radovljica, ki je tudi sam imel veliko pripomb, predlagal, da se predlog družbenega dogovora najprej posreduje v razpravo Občinski turistični zvezi in poslovnemu odboru Turistične poslovne skupnosti Bled. Svoja stališča pa so v januarju že poslali izvršnemu svetu, ki je predlog dogovora ponovno proučil in sklenil, da bo tako predelanega predložil v obravnavo in potrditev občinski skupščini na zasedanjih zborov v marcu.

● Zaradi stalnih pritožb in številnih pripomb k poslovanju služb sekretariata za notranje zadeve pri občinski skupščini Radovljica, zlasti pa zaradi odnosov nekaterih delavcev tega organa do občanov, so delegati občinske skupščine že lani postavili delegatsko vprašanje: kdaj namerava pristojni organ te razmere urediti v prid občanov? V odgovoru sekretariata je med drugim rečeno, da so eden od vzrokov za nezadovoljivo poslovanje s strankami premajhni prostori, ki onemogočajo primerno organizacijo dela. Problem nameravajo rešiti s pridobitvijo novih prostorov in z nastavitvijo dodatne delovne moči za dela in naloge informatorja in posredovalca zahtevkov občanov. Predvidevajo tudi, da bodo lahko sprejemali stranke vsak dan v tednu, razen v soboto in nedeljo.

● Delavska univerza Radovljica je v sodelovanju z Zavodom za varstvo pri delu SRS razpisala tečaj za varno delo s plini za gostinsko dejavnost. Tečaj bo trajal 15 ur s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem ter z zaključnim preizkusom znanja.

● Na pobudo nekaterih delovnih organizacij je Delavska univerza Radovljica razpisala tudi tečaj za oskrbnike divgal, ki bo trajal 15 ur. Za oba tečaja bo potrebno plačati po devet tisočakov, pričela pa se bosta konec februarja, če bo dosti prijavitelcev.

● Tudi na zadnjih zborih krajanov v začetku februarja v krajevni skupnosti Radovljica so udeleženci spet opozorili, da se njihovi predlogi in pobude ne upoštevajo. Zaman so bile vse pobude za zagotavljanje reda na parkiriščih in preprečevanje parkiranja na pločnikih v Cankarjevem naselju ter zahteva po preopredeli vsakega prometa po starem delu mesta na Linhartovem trgu v Radovljici. Kljub temu, da je že tretje leto zgrajena obvoznica in da je bil sprejet sklep, da bo s to gradnjo prepovedan promet v starem delu mesta, je vse ostalo le pri besedah. Prav tako ničesar ni storjenega, da bi mesto Radovljica dobilo lastno razdeljevalnico gospodinjkega plina. Zdaj morajo namreč plin nabavljati v Lescah, kjer pa ga ni vedno dovolj za vse potrebe občanov.

● Turistično poslovna skupnost na Bledu, ki naj bi vključevala vse turistične, gostinske, trgovinske, obrtne in druge dejavnosti za območje celotne občine Radovljica, še vedno ni povsem upravičila svoje vloge. Še vedno je nekaj OZD in TOZD, ki se ukvarjajo s turizmom, pa ne najdejo poti v skupnost. Zdi se, da je preveč »blejska« in premalo »občinska«, so ocenili tudi na februarjski seji OK ZKS Radovljica. V skupnost se niso vključile nekatere pomembnejše trgovinske in proizvodne organizacije in celo nekatera gostinska podjetja.

● Na nedavni kandidacijski konferenci KK SZDL v KS Stara Fužina v Bohinju so krajanji soglasno sprejeli sklep, da se na območju vasi Stara Fužina in Studor v Bohinju v prihodnje prepove sleherni gradnja počitniških hišic. Sklenili so tudi, da bo KK SZDL skupaj s svetom KS sklicala javno tribuno v zvezi z varstvom narave in prostora. Na to srečanje bodo povabili predstavnike občinske skupščine, komiteja za varstvo okolja, uprave za družbene prihodke in Triglavskega narodnega parka.

● Matična knjižnica Antona Tomaža Linharta v Radovljici s svojimi 17 krajevnimi knjižnicami sodi po organizaciji knjižničnega omrežja in bogati dejavnosti med najuspešnejše v Sloveniji. Kljub temu pa se mora vseskozi ubadati predvsem s prostorskimi in denarnimi težavami. Lani so izposodili nad 104 tisoč knjig in našli nad 40.200 obiskovalcev. Medtem ko so še leta 1983 lahko nabavili 3570 knjig, so zaradi naglo povečanih cen predlani kupili 3450, lani pa le še 3172 knjig.

● Samoupravna stanovanjska skupnost občine Radovljica je 11. februarja objavila razpis za dodelitev posojil za gradnjo in prenovo stanovanj v zasebni lasti. Razpisa se lahko udeležijo delavci iz OZD, ki združujejo sredstva za vzajemnost pri tej skupnosti oz. pri Ljubljanski banki TBG PE Radovljica. Razpisna vrednost je 80 milijonov din. Prijave na razpis morajo vsi zainteresirani poslati do 26. februarja oziroma 15 dni po objavi razpisa.

O ŠTEVILU KANDIDATOV ODLOČAJO VOLILCI SAMI

Podobno kot v drugih slovenskih občinah so tudi v radovljiški do 10. februarja temeljne kandidacijske konference v glavnem končale delo in določile kandidatne liste za volitve 13. marca v delovnih organizacijah in skupnostih, 16. marca pa v krajevnih skupnostih. S tem se je sklenila druga faza priprav na volitve.

Kot je povedal predsednik občinske konference socialistične zveze Anton Toman, je za radovljiško občino značilno, da se na temeljnih kandidacijskih konferencah ni pojavil ožji predlog možnih kandidatov. Za nosilce vodilnih funkcij v občini je bilo namreč evidentiranih 229 možnih kandidatov, 23 za republiške funkcije, dva za družbenopolitični zbor skupščine SR Slovenije in eden za zvezni zbor. Pomembno je, da je bilo zlasti za zbor združenega dela v občini predlaganih 10 odstotkov več žena kot za volitve 1982.

Predsedstvo občinske konference socialistične zveze se je glede oženja kandidatnih list odločilo, da bodo merodajna mnenja in stališča te-

meljnih kandidacijskih konferenc. S tem bodo zagotovili pravico delovnih ljudi in občanov, da sami odločajo o izbiri delegatov, tako bodo izgubili občutek, da je vse naprej dogovorjeno.

Kljub temu menijo, da je v primerih, ko od več možnih kandidatov za nosilca neke funkcije v temeljnih okoljih dobi podporo določen kandidat, smiselno predlagati občinski kandidacijski konferenci, da nastopi z zaprto listo. Na temeljnih kandidacijskih konferencah so se volilci glede odprtih oziroma zaprtih kandidatnih list za delegacije družbenopolitične skupnosti in za samoupravne interesne skupnosti že odločali za obe možnosti.

M. K.

ODLOČNA STALIŠČA O VARSTVU NARAVE IN PROSTORA V BOHINJU

Že več let trajajoča upočasnenost razvoja Bohinja in zloraba prostora in narave ter nedopustno ravnanje z družbenim premoženjem v Bohinju so dosegli že takšne razsežnosti, da je o tem morala razpravljati že občinska skupščina. Vse je kazalo, da bo ostalo zgolj pri besedah, če ne bi v zadnjem letu poleg večkratnih delegatskih vprašanj na občinskih zbiorih o tem razpravljali tudi na programsko-volilnih sejah OK SZDL in drugih družbenopolitičnih organizacijah in njihovih organov. Izredno odločna stališča je bilo slišati tudi na zadnji skupni seji Sveta za varstvo okolja in koordinacijskega odbora za planiranje in stabilizacijo pri OK SZDL Radovljica.

Naj povzamemo le del vsebine teh stališč.

Družbeno premoženje (hotelsko turistični objekti), s katerim v Bohinju upravlja Alpetour, je neprimeren vzdrževan. Takšen odnos do družbene lastnine je neupravičljiv in nesprijemljiv. Izvršni svet občinske skupščine Radovljica je odgovoren za izdelavo razvoja projekcije v Bohinju, torej tudi za gospodarjenje in

razvoj na področju Bohinja, katerega nosilec je Alpetour. Izvršni svet mora biti tudi usklajevalec in pobudnik vseh nadaljnjih razvojnih aktivnosti, z upoštevanjem tudi drugih spremljajočih dejavnosti v Bohinju.

To naj bi bilo tudi eno od določil srednjeročnega plana in resolucije o družbenem planu občine.

Tudi občani krajevne skupnosti Stara Fužina, ki sodi med najbolj turistična območja Bohinja, so se na nedavni kandidacijski konferenci KK SZDL, poučeni o skrbi slovenske javnosti, zavzeli za učinkovite ukrepe, ki bodo zadeve pripeljali do uresničitve. Soglasno so sprejeli sklep, da se na območju vasi Stara Fužina in Studor prepove gradnja počitniških hišic (vikendov). Zato naj KK SZDL in svet KS čimprej skliče javno tribuno v Stari Fužini, na katero naj povabi predstavnik komiteja za varstvo okolja, uprave za družbene prihodke, predsednika skupščine občine ter predstavnika Triglavskega narodnega parka.

JR

PRIREDITVE OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

V radovljiški občini domala v vsaki krajevni skupnosti prirejajo ob slovenskem kulturnem prazniku proslave ali druge kulturne prireditve v organizaciji kulturnih društev in SZDL. V tem okviru so že 4. februarja na gostovanje v domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici povabili Prešernovo gledališče iz Kranja, ki je v nabito polni dvorani uprizorilo letošnjo in lanskoletno uspešnico komedijo Fadila Hadžića »Državni lovov«.

Prizadavne knjižničarske delavke v matični knjižnici A. T. Linharta v Radovljici so 5. februarja dopoldne povabile v pionirsko knjižnico cibernice in pionirje na poučni kviz o knjigah.

Osrednja gorenjska in radovljiška proslava Prešernovega dne je bila 6. februarja zvečer v dvorani Doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, na kateri so podelili letošnje Prešernove nagrade Gorenjske, ki so jih prejeli: Gledališče Tone Čufar Jesenice, Alenka Bole-Vrabcac za svoje prevajalsko delo, Sabira Hajdarevič za dosežke v sodobni komorni glasbi, Janez Hafner za umetniške dosežke na področju likovne ustvarjalnosti, Vinko Hlešč za likovne dosežke in Blejčanka Melita Vovk, slikarka in ilustratorka, za tridesetletno uspešno ustvarjanje. Proslavo v Bohinju je letos organizirala Kulturna skupnost Radovljica. Na njej je o pomenu kulture in dosežkih na tem področju spregovoril predsednik skupščine občine Radovljica Bernard Tonejč. V izbranem kulturnem programu so se predstavili pevci okteta LIP Bled, glasbeni pedagog in umetnik Klemen Ramovž na kljunasti flavti ter recitatorji Linhartovega odra KUD Radovljica.

Predprazničnega dne 7. februarja se je zvrstilo največ proslav in prireditev. Dopoldne so v avli skupščine občine Radovljica svečano odprli slikarsko razstavo slik članov likovne skupine KPD Veriga Lesce. Likovna prizadevanja slikarskih amaterjev iz Verige bodo na ogled do 28. februarja.

Zvečer so v galeriji Šivčeve hiše v Radovljici odprli kiparsko in slikarsko razstavo »Ribnica 85« šestnajstih avtorjev iz vse Slovenije. Ob otvoritvi je Prešernovo pesem Neiztrohnjeno srce recital dramski igralec domačin Miran Kenda. Razstava bo na ogled do 22. februarja. Sočasno so v Bohinjski Bistrici odprli spominsko foto razstavo ob 90-letnici rojstva znamenitega bohinjskega slikarja Valentina Hodnika iz

Stare Fužine, ki je umrl že leta 1935. Razstava je prav tako na ogled do 28. februarja. Pripravili so jo člani Alpalika v sodelovanju z LIP Bled, Ljubljansko banko — TB Gorenjske, turističnimi in kulturnimi delavci, GKZ Srednja vas, Filbo Bohinj in Špecerijo Bled.

PETI SMUČARSKI TEK PATRULJ »STANETA ŽAGARJA«

Organizacijski odbor smučarskih tekov patrolj »Staneta Žagarja« razpisuje peti smučarski tek patrolj v spomin na narodnega heroja Staneta Žagarja in soborce, ki bo v soboto, 22. februarja, ob 9. uri, na Srednji Dobravi pri Kropi.

Tekmovanje bodo izvedli KO ZZB NOV in športna društva lipniške doline, z namenom krepiti množični šport in obrambne sposobnosti, obujati spomine na NOB ter prenašati tradicije na mladi rod. Start in cilj bosta pri domu krajevne skupnosti na Srednji Dobravi.

Kategorije, po skupni starosti treh tekačev:

- A. moške patrolje do 45 let skupne starosti (šolska mladina), 8 km;
- B. ženske patrolje do 45 let skupne starosti (šolska mladina), 8 km;
- C. moške patrolje do 90 let skupne starosti, 15 km;
- D. moške patrolje od 91 do 150 let skupne starosti 15 km;
- E. moške patrolje nad 150 let skupne starosti, 15 km;
- F. ženske patrolje do 90 let skupne starosti, 8 km;
- G. ženske patrolje nad 90 let skupne starosti, 8 km;
- H. patrolje borcev NOB-TV 15, 15 km;
- I. patrolje v uniformah s terenskimi smučmi, 8 km.

Prijave do 21. februarja sprejema TVD Partizan Podnart, 64244 Podnart, telefon (064) 70-422 ali Mirko Faganel, Podnart 68. Štartnina je 600 dinarjev za patroljo oziroma 200 dinarjev za člana patrolj, za A, B in I kategorijo pa 50 odstotkov. Štartnino bo treba plačati pri prevzemu startnih števil.

Prve tri patrolje v vsaki kategoriji bodo prejele spominske medalje, vsi tekmovalci pa spominske značke in bilten. Organizator bo poskrbel za zdravstveno službo in prvo pomoč ter toplo okrepčilo — malico.

Organizator vabi na Srednjo Dobravo tudi tiste borce in ostale občane, ki ne bodo tekmovali.

Za organizacijski odbor:
Ciril Rozman

PREGOVORI, DOMISLICE IN REKI V ŠALJIVI PREOBLEKI

Joj, dete, kadar te objamem, čutim, kako se sonce luči iz maternice stvarstva!

Kadar bo vaš ljubi (potiho ali naglas) zavzdihnil nad vami: »Ah, uboga ženska!«, ste lahko prepričani, da je v mnogočem napravil križ čez vse ženske ...

Kadar generali zasajajo drevesca miru, je smrt tako blizu, da transcendira njihovo strategijo in taktiko.

Nikoli vznemirjena javnost z molkom vznemirja varuhe miru in reda.

JEZIK NAŠ VSAKDANJI

38

Kar sem napisal pred tremi leti, je še zdaj ugledalo beli dan v ŽELEZARJU. Naj bo. Bolje enkrat kot nikoli.

»Drmala se gora, rodio se miš!»

Tako približno govori skoraj polovica ljudi, kar jih živi na Jesenicah. Treba je samo pet minut čakati na avtobusni postaji. Korakajo v parih mimo tebe. Poslušaj:

»... a ja mu kažem: Nečeš ti mene jebati kao neku kurvu...«
»... a onda odjednom... Znaš, kako je to bilo fino! Jao, da ti kažem! Osećala sam se...« Pogovor se izgubi na pločniku. Nov par. »Madona, tkole na more ite več naprej! A mišlš, da te m v čas sam gledov?«

Odgovor:

»A što ti misliš? Da ti bude moja mala uvek na raspoloženju?«

Sta že mimo. Se bosta po poti že nekako jugoslovansko sporazumela. Potem pa v avtobusu sprevodnik:

»Dokle putuješ, bre?«

Nerodno mi je. Vljudno ga poprosim, naj bi na Slovenskem po slovensko povprašal, do kam bi se rad peljal. Prejebal mi je vse sorodstvo od matere do sestre. Nazadnje pa:

»Ja tu kasiram, jasno? Ti imaš da platiš, jasno?«

Nisem mu hotel plačati. Kaj menite, komu so sopotniki zamerili? Njemu? Meni? Uganite!

Kam smo prišli, prijatelji?

Spomnil sem se na Ukve. Vesté, kje so Ukve? Devet kilometrov s Trbiža v smeri proti Pontebi v Kanalski dolini. V Italiji. Zadnjič iz skupine otrok, ki prihajajo k pouku slovenščine v ukovsko osnovno šolo iz Ukev, iz Ovčje vasi, iz Naborjete in iz Žabnice, ni bilo nikogar. Tri je položila gripa v posteljo, trije so pa tekmovali na trbiški smučarski skalnici.

Šel sem se sprehoditi skozi vas. Ogovarjal sem ljudi, ki sem jih srečal. Po naše seveda. Po slovensko. Prijatelj, ukovskega župnika don Maria Gariupa, ni bilo doma. Pa sem šel naprej, do železniške postaje v Ukvah. Tako me je tiščalo scat, da bi se me še Bog usmili in mi pomolil med noge kakšno školkjo.

Možakar v železniški uniformi se je na daleč pogovarjal z žensko, ki je kridala sneg s tirov. Po slovensko. Prijazno je pozdravil:

»Bógdej!«

»Bógdej, bógdej, bógdej! Kje imate tu stranišče?«

»A vas scat tišči? Lejte, tle je! Kar hitro noter skočite!«

Odeščal sem se. Možakar me je zunaj pričakal in se razklepetal. Tako zagnano je govoril o slovenstvu, o Slovencih, o materinem jeziku, da me je bilo skorajda sram. Kako mi je naročal, naj otrokom, ki se prihajajo v ukovsko osnovno šolo k meni učiti, vcepim v srce in v dušo ljubezen do materinščine.

»V teje italijanski osnovni šoli nam bodo vse otroke pokončali! Pri-dejo iz šole domov, pa samo še italijansko brbljajo! Svojega sem oni dan namahal. Svoji stari materi, ki komaj kakšno italijansko besedo pozna, je po italijansko razlagal, kaj so se v šoli učili!«

Ukljanci so Slovenci. Hranijo, branijo svoj jezik. Otroke silijo, da se ga hodijo učiti v šolo. Zavedajo se vrednosti jezika. Z njim stojé, živé ali umrejo. Vse drugače kot pri nas...

Med starimi papirji se mi je privajal pod prste zaprašen listek. Mito Trefalt se je 23. decembra leta 1984 pogovarjal s kamniškim županom in radgonsko županjo. Prvi je svoj odgovor takole duhovito začel:

»Odnosi so dobri pod naveznicami...«

»Druga, radgonska županja Stupičeva, pa je »želela dve stvari izpostaviti.« V imenu slovenskih županov in županji, ki v rodni Sloveniji izpostavljajo stvari pod naveznicami, se opravičujem našim koroškim Slovincem v Kanalski dolini, ki znajo še zmerom v narekovajih poudariti, kaj jih kje žuli. Začuda navezniki in izpostavljanja sploh ne poznajo. So pač navadni Slovenci, ki jih sodobni slovenski politični žargon še ni okužil.

Za konec bi se rad bralcem ŽELEZARJA oddolžil za tisto, kar sem v zadnjem JEZIKU NAŠEM VSAKDANJEM obljubil. Za lep, nepokvarjen govor, kakršnega je ponošenim gumijastim copatam napisal najbolj brani slovenski pesnik Janez Menart. Preberita ga! Ne bo vam žal!

Janez Menart

NAGROBNI GOVOR PONOŠENIM GUMIJASTIM COPATAM

Vse mine. In tako je kruti čas zdaj tudi vam skončal življenjski krog.

Odhajate. A dvoje bosih nog nikdar, nikoli ne pozabi vas: ko vas zagrebem z luknjicami vniz, da si tako spočijete podplate, vam na vaš grob dam slavnostni napis:

TU SPOD LEŽE POETOVE COPATE. BILE SO ZVESTE SPREMLJEVALKE NOG. NAJ VEČNI MIR IN POKOJ DA JIM BOG!

Napis bo pravil: Bil je mlád poet, (no, če ni bil, vsaj mislil je, da je). Rad bi na limance ujel dekle, a kmalu bil je v njene mreže ujet. In njena večna senca je postal in, kot poeti sploh, vés tih in bléd zaljubljené sonete šepetal, doklér je ni izmučil slap besed in se je le (da reši se nadlog) usmilita njegovih trudnih nóg.

In koder z njo je hodil, so ves čas copate spremljale ga vse zavzete. In ko je on poljubljál njen obraz, so one gnetle pasje pekatete. In za vés prah in smrad in mnogo rano dobivale le eno so plačilo: lahko so ji pogledale pod krilo, kar njemu mnogo dni bilo ni dano. No, slednjič jih po vrhu vseh nadlog še za to prednost je prikrajšal Bog.

Poslej so z drobnimi sandali stale pod posteljo na straži vse noči in pridno so svoj »ljubim« vzdihovale in delale, kar dela se v temi. Iz ogledala luna je strmela v užaljenem devištvu mrzko nanje in vtikala svoj krivi nos jim v sanje in od zavisti bolj in bolj bledela in dobledela in prešla svoj lok — in ponje je prišlo spet dvoje nog.

Šli in prešli so dnevi in krilate nádeje so sprevrle se v bridkost. Prešli. Kdo vedel bi, zakaj? Skrivnost vedo le ona, on in te copate. Pokopal je copate. Tu težko najti. Odsli je ona. Cestam konca ni bilo. In on? Ga stare sanje še plaše? Daj Bog, da že v objemu drugem spi! Zakaj nemirno taval bivokrog? Naj spi! In noč zanj malo zdaljšaja Bog!

Odhajate. A ta napis ostane in. In v njem ta zgodba, vé in kraj in čas. In moje náde, z vami pokopane. In še moj zbežani spomin na vas. O vem, še kadar bom povabil svate in ob nevesti šel na magistrat, da spravi me ženitbeni pečat pod kuratelo ženi-ne copate, se spomnim vas. In stisnil me bo jok češ: Konec je — usmili se me Bog!

POSLANICA

Dekle, ti davni cilj srca in nog, ta beli list je vse, kar zmorem zate, a dvakrat dá, kdor iz ljubezni dá. Ko se bo že dopolnil najin krog, morda se kak zamelec nasmehlja in nehoté toplo pomisli nate, ko bral bo ta veselí, davni jok: TU SPOD LEŽE POETOVE COPATE. BREZ NJIH JE PESNIK BREZ SRCA, BREZ NOG. NAJ VEČNI MIR IN POKOJ DA MU BOG!

Pa bi se grdo motili, ko bi mislili, da je Menart vedno tako veder in nasmajan, tako trpko dobre volje. Ko pa bi vsi slovenski delegati v zvezni in republiški skupščini, v vseh sto ti-soč in enem sisu, vsi župani in županje stresali takšnele menartovske govore iz sebe, bi pa Slovincu pred brati v zamejstvu ne bilo treba zar-deti.

Janez Svolfšak

NEKAJ VESELIH RAVNO PRAV

— Pusti me Miha, svojo nedolžnost bom branila do zadnjega!
— Ravno prav, danes smo enaintridesetega.

NEPREPRIČLJIVO

— Kje ste bili sinoči med deseto in dvanaesti uro? vpraša zasliševalec osumljenca.
— Sončel sem se na vrto.
— Ta alibi močno peša; niti malo niste porjavili!

UREDNIKI

— Uredniki so pa res tiči: v vsakem članku morajo kaj spremeniti. Če drugega ne, »zmerom« spremenijo v vedno, »vedno« pa v »zmerom«.
— In to delajo vedno?
— Zmerom!

Z OTVORITVE RAZSTAVE

Podelitev priznanj — Nika Hafner (foto I. Kučina)

Otvoritev razstave članov kluba DOLIK (foto I. Kučina)

VZTRAJNO IN NEPREKINJENO DELO JE RODILO BOGATE SADOVE

V do zadnjega kottička zasedenem razstavnem salonu DOLIK so v petek, 14. februarja, odprli skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. S to razstavo dolikovci obeležujejo 40-letnico svojega neprekinjenega delovanja in 40-letnico likovno razstavne dejavnosti na Jesenicah. Prazničnemu vzdušju je svoj delež s kakovostno izvedbo štirih pesmi, pod vodstvom zborovodja Toneta Cimpermana, dodal ženski pevski zbor Milko Škoberner, razstavo pa je v imenu pokrovitelja Železarnice Jesenice odprl predsednik poslovnega odbora tega kolektiva Boris Bregant.

»Ljudski likovni talenti, ki so se morda v vsej Jugoslaviji prvi organizirali v društvo DOLIK in ki poleg svojega težkega fizičnega in drugega dela s toliko dobre volje razvijajo likovno umetnost, zaslužijo vso pozornost našega kulturnega sveta in vso ljubezen delovnega ljudstva.« To je med drugim v obsežnem prispevku v kulturni rubriki takratnega Slovenskega poročevalca ob rojstvu jeseniškega DOLIKA zapisal slovenski akademski slikar Dore Klemenčič.

V daljši reportaži, objavljeni v Politiki, pa je avtor reportaže navdušeno pozdravljaval podvig DOLIKA in poudaril njegov pomen pri likovno-estetski vzgoji delovnega človeka in občana. DOLIK je postavljaj za zgled, ki je vreden posnemanja v vseh delavskih in industrijskih središčih nove Jugoslavije.

Po štiridesetih letih delovanja lahko ugotovimo, da je DOLIK te napovedi tudi resnično upravičil. In ne samo to, pri svojem likovnem ustvarjanju si je vseskozi prizadeval, da preseže tako imenovano poprečje in doseže kar največji kvaliteten vzpon. Seveda so bila tudi posamezna obdobja poprečnosti, ki pa so zaradi neprekinjenosti še vedno boljša kot mrtvilo ali nedejavnost.

Tako je svoj govor ob otvoritvi razstave začel predsednik DPD Svoboda Tone Čufar Joža Varl in v nadaljevanju opisal štiridesetletno pot DOLIKA, o čemer smo več zapisali v naši zadnji številki.

JUBILEJ DOLIKA PRAZNIK JESENIC

Jubilej DOLIKA je v imenu pokrovitelja razstave Železarnice Jesenice pozdravil predsednik poslovnega odbora Boris Bregant z naslednjimi besedami:

»Še vsi zaneseni od ponosa in umetniških užitkov ob praznovanju slovenskega kulturnega praznika na železarskih Jesenicah ponovno praznujemo. Veselimo se življenjskega in delovnega jubileja današnjega slavljenca, likovnega kluba DOLIK. Spoštovanja vredno obletnico, 40 let uspešnega delovanja, proslavljamo skupaj s člani in prijatelji kluba, ki si je nadel ime DOLIK — dolinski likovniki. Kakor bi pričakoval, da bo veliko zakladnico del, ki jih je v letih svojega obstoja ustvarilo 112 članov, krasili predvsem motivi gora in sploh krajine gorenjskega kota. Ali pa je že ob rojstvu čutil, da se bo iz ozke jeseniške doline neustavljivo lotil trajnega obeleževanja lepote širše domovine v številnih slikarskih kolonijah.

Pravzaprav pa danes le malo ljudi pozna njegovo pravo rojstno ime, saj

se nam je vsem zarezal v zavest le s svojim umetniškim imenom DOLIK. Če vprašam na Jesenicah in v okolici osnovnošolca, upokojenca, domačina ali prišleka, delavca ali uradnika, umetniško dušo ali v jeklo zagledanega železarja, kaj je DOLIK, bo vsak na svoj način, v bistvu pa povsem enako odgovoril. To so naši umetniki — slikarji in kiparji, to so naši someščani in sodelavci, ki poleg svojega vsakodnevnega dela ustvarjajo še nekaj več. Ustvarjajo nekaj, kar nam je všeč, bodisi da je bilo razstavljeno na eni od skoraj 400 razstavah ali pa krasí naše domove, delovne in javne prostore. Dolgo je že od tega, ko so se umetniška dela dolikovcev uveljavila kot del zadovoljevanja kulturnih potreb jeseniškega občana.

O svoji 40-letni življenjski poti bi nam današnji slavljenec lahko pripovedoval marsikaj zanimivega. Saj je še v ustanovnem letu 15 članov predvsem ustvarjal. Pa tudi nova znanja in spoznanja so si ob sodelovanju priznanih in uveljavljenih likovnih ustvarjalcev in pedagogov začeli nabirati takoj po nastanku. Lahko bi rekli, da v prvih letih povojnega zagona ni bilo časa za vrtec in malo šolo. Kar takoj so hoteli preskočiti te stopnje in doseči čimvišji umetniški nivo. Niso se zapirali v svoje umetniške kroge in samoljubno občudovali svojih stvaritev. Takoj so se začeli predstavljati javnosti. Niso se bali dobronamerne kritike in upravičeno so računali, da bo kritiki vse bolj spreminjali tudi v občudovalec in spremljevalce njihovega dela in uspehov.

Že v rani mladosti je DOLIK postal tudi učitelj. Organiziral je številna predavanja za mladino in odrasle. Pri tem je uporabil znanje in zakladnice umetnosti na Slovenskem, posegal pa je tudi v svet.

Vztrajno in neprekinjeno delo je rodilo sadove, med katerimi so najzlahtnejši trajno zabeleženi. Člani kluba so si z marljivim delom pri ustvarjanju slikarskih in kiparskih del, s pripravljanjem razstav, predavanj in drugimi klubskimi aktivnostmi, s svojo prisotnostjo in neposrednostjo pridobili simpatije tistih, ki jim umetniška ustvarjalnost ni bila dana, ali pa jo v stalnem pehanju za boljši jutri še niso uspeli odkriti. Ta naklonjenost se odraža v pomoči pri pokrivanju materialnih potreb DOLIKA, predvsem pa v vse večji udeležbi na javnih manifestacijah, ki jih prireja.

Prav gotovo k temu pripomore tudi vzorno urejen prostor, v katerem danes odpiramo razstavo, ki so ga le-

ta 1983 uredili člani DOLIKA s pomočjo združenega dela in kulturnih organizacij.

Počaščen sem, da lahko v imenu pokrovitelja Železarnice Jesenice in njenih 6.300 delavcev odprem jubilejno razstavo. Vem, da vam ni bilo lahko iz velike zakladnice del zbirati tista, ki najbolj sodijo k visokemu jubileju. Prav gotovo bi si mesto na razstavnih panojih zaslužila dela vseh članov, pa je družina velika in prostor majhen. Zato naj veljajo čestitke ob tem dogodku vsem prisotnim delom in ustvarjalcem v enaki meri kot tistim, ki zaradi neizogibne selekcije ne morejo danes z nami deliti radosti in ponosa, kajti s svojo pripadnostjo DOLIKU so prav tako prispevali k današnjemu slavu.

Posebna čestitka naj velja prisotnim članom ustanoviteljem DOLIKA, njegovim dosedanjim vodjem pa zahvala za požrtvovalno delo.

Hvala vsem umetniškim vodjem in prijateljem slavljenca za pomoč in spodbudo. Slava vsem članom, ki so odložili čopič in delo šele ob zaključku svoje življenjske poti.

Slavljenec kliče se na mnoga plodna leta in odpiram razstavo.

Otvoritveni program je prijetno in z veliko napovedovalsko rutino povezovala Majda Rebernik.

PROGLASITEV ČASTNIH ČLANOV IN PRIZNANJA

Po otvoritvi razstave je predsednik poslovnega odbora Boris Bregant v imenu pokrovitelja Železarnice Jesenice za sedanje in nekdane član-e DOLIKA in goste priredil sprejem v Kosovi graščini. Po njegovih pozdravnih besedah so na sprejemu proglasili šest častnih članov DOLIKA in podelili nekaj priznanj.

Za častne člane DOLIKA so proglasili vseh pet ustanovnih še aktivnih članov: Franceta KREUZERJA, Niko HAFNER, Tineta MARKEŽA, Toneta TOMAZINA in Janka KO-ROŠCA. Kot šestega pa so proglasili za častnega člana Joža Varla, ki že 30 let predseduje jeseniški Svobodi, pri delu DOLIKA pa je bil prisoten že prej.

Dolikovci so se z umetniškimi slikami Pavla Lužnika, Zdravka Kotnika, Franceta Kreuzerja in Janka Korošca zahvalili za pomoč in podporo pri njihovem delu: predsedniku poslovnega odbora Železarnice Jesenice Borisu Bregantu, Glasbeni šoli Jesenice, Postaji milice Jesenice in poklicni glasilski in reševalni enoti Železarnice Jesenice.

Dopisujte

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

sežek moči (in radosti) lahko pripiše-
mo tudi avtorju in njegovemu junaku.
Vztrajala sta v življenju, kakr-

šno pač je; v opisovanju življenja,
kakršno se kaže brez olepšav.

M. H.

ODLOMEK IZ KNJIGE

Fanny me preganja, je rekel ogle-
dalu.

Trapasto, kako reagiram. Že tisoč-
krat se je spomnil nanjo v črni oble-
ki in lakastih čevljevih tisti zadnji
nesrečni dan. Bila je tako mamljiva
— zakaj pa ne, če se poigravaš z iz-
gubo? — kakor da je nazadnje po-
stala lepa ženska, definirana tako,
kakor vse do zadnjega trenutka ni
mogla biti. Kako še drugače bi jo de-
finiral? Kot cipo? Ali pa kot žensko,
ki je naredila hudo napako in ji je
zdaj žal? Drugače je promiskuiteta
samoljubje; pomanjkanje identitete,
mogoče zaradi neljubega očeta.
Jaz bi bil dober zanj. Nima smisla,
da to premišljuje, je pomislil Du-
bin: nikamor me ne bo pripeljal.
Nikamor je še bolj poudarjalo, da ni-
ma.

Stal je pri oknu v kopalnici in gle-
dal z meglicami preprežene hribe v
daljavi. Vermontski hribi, ki so se
povezovali z drugimi gorskimi hrbti
v New Yorku, so stali v razbitem pol-
krogu in ustvarjali majhne doline, v
eni od njih je Center Campobello.
Lawrence se ni menil za hribe, ki so
se mu "vsiljevali" skozi okno. Dubin
pa se je rad zagledal vanje v daljavo;
nič simboličnega ni videl v njih.
Najbližji vrh je bil proti severu, gr-
bast hrib, osemsto petdeset metrov
visok, poleti pokrit s smrekami po
položnem levem boku.

Ni imel imena, ki bi ga našel na
zemljevidu, in mu je rekel Hrib brez
imena. Prvega novembra snega
je zapadlo za dva centimetra. Zveče
ne je že skopnel. Hrib brez imena je
na glavi nosil grbasto belo kapo.
Gozdnati newyorški hribi so bili po-
smeteni s snegom — gozdovi v zim-
skem perilu. Moral si je reči, naj ne-
ha gledati. Kakšen bedak sem bil, da
sem šel s tisto cipico v Benetke, ko
mi je ravno dobro šlo.

Dva dni je stroj odmeval po son-
čni delovni sobi, ko je pretipkaval
uvodno poglavje. Zdaj spet potujem.
Hkrati je čutil divje misli, drobne
Fannyne ogenjčke, ki se mu jih je
posrečilo zadušiti: prebolel jih je. Ko
je natipkal na novo trindvajset
strani, je pregledal zapiske in napi-
sal nov dober odstavek; ko pa ga je
čez dvajset minut spet prebral, se
mu je zarezal skozi zlomljene zobe.
Lawrence je bil tog fant, hodil je na
hoduljah. Njegova falična mati je
bila grobo odstranjena. Kdo je zdaj
problem, on ali jaz? Kako delam ali
kako se mi izmika? Počutil se je kot
kipar, ki dela s strnjeno glino.

Zakaj slabe slutnje? Že dolga leta
se mu ni zdelo, da bi ga imela usoda
v oblasti, zdaj pa tukajle pred njim
pleše trebušni ples. Neumna punca,
nič ji ni bilo mar zanj, naredila je
butca iz njega, ga osramotila, kakor
ga še nikoli noben ni. In med tem
časom — prej in potem — je bilo

vse, kar je rekel Kitty, da je res, laž:
»Si me v Italiji kaj pogrešal, Willi-
am?« vpraša pri zajtrku. »Ja in ne,«
rečem in ona se zasmije nečemu, če-
mur se ne smeje. Potem pomisli in
reče: »Včasih imam občutek, da ti je
bilo kar dobro brez mene.« »Ja, a le
zakaj naj bi to hotel?« »Ne vem,«
pravi. Počutil se je za tri centimetre
manjšega. Podvomi o Dubinu, pod-
vomi o življenjepisцу. Pomanjšaj
človeka, pa pisanje trpi. Počutil se je
osiromašenega za nekaj, kar je imel,
preden je odšel s Fanny na lov za do-
godivščinami.

Potem je stekel dol pogret kavno
ročko in je še malo prisluhnil novi-
cam na radiu: Nixon na tiskovni
konferenci. V zadregi ga je ugasnil.

Spomnil se je Emersonove opazke:
»Danes je zares pomembno samo to,
da ne lažemo.« Emerson lažniвец?
Vsi lažejo. Zakaj me to tako žre?
Umazan posel, da si motiš vedenje s
pisanjem biografije.

Natočil si je kavo in telefoniral
Kitty v knjižnico. »A ne delaš?« ga je
vprašala.

Razumel je zaskrbljeno vprašanje.
Če ti mož ali otroci spricajo službo,
se ti čoln zamaje.

»Vedela si za odgovor, še preden si
vprašala.«
»Nikoli me dopoldne ne pokličeš,« je
razložila.

»Na svidenje pri kosilu, kavo
imam že mrzlo,« je rekel Dubin. »Ne
pozabi na časopis.«

»Saj ga skoraj nikoli ne pozabim.«
Odložila je slušalko. Poklicala ga je
nazaj. »Nisem hotela biti grda. Če je
kaj narobe, mi povej, za božjo voljo.
Te je kakšno pismo razburilo?«

»Ne. Saj veš, kako je na začetku
debele knjige.«

»Začel si že zdavnaj.«

»Ta začetek je dolg.«
Drugi dan se je zbudil slabe volje.
Ko se je brl, je pomislil, da bi pokli-
cal Maud, pa je bila v Kaliforniji
ura šele štiri.

Želel si je, da bi Kitty ostajala do-
ma; pogovarjala bi se. Kaj bi ji je po-
vedal? Ne da je imel dekle, ampak da
je ona imela njega. Zakaj bi jo sploh
razburjal s pripovedovanjem, ko pa ni
imel nič od tega? Kaj bi to komu
od naju koristilo, če bi se v njenih
očeh pokazal kot izjemen butec?

Pri zajtrku je omenil, da bi mogo-
če potreboval avto. »Roger te lahko
pripelje domov.«

»Lahko pokličem taksi.« Oči je
imela utrujene: Spila je kavo in
vprašala: »Imaš še zmeraj težave?«

»Na vse računam, samo nikogar
pravzaprav še ni zraven.«

Mislil ji je po pravici povedati
glede Fanny — da bi se pomiril. Ne,
je pomislil, če mi bo pisanje dobro
šlo, bom imel spet mirno vest.

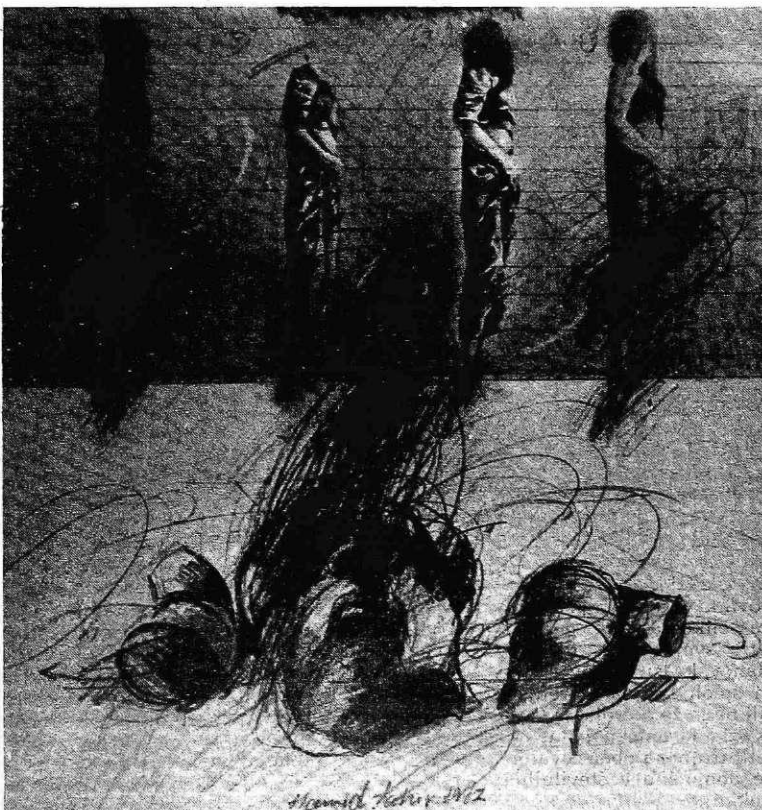
»Mogoče preveč hitiš?« je vpraša-
la.

Vse ljubitelje petja in ljudskih plesov

VABIMO

na koncert pesmi in plesov, ki bo v petek, 21. februarja, ob 19. uri, v
kulturnem domu na Dovjem.

UO KUD »Jaka Rabič«
Dovje-Mojstrana

Hamid Tahir: kompozicija I

OTVORITEV RAZSTAVNEGA PROSTORA VIKTORJA GREGORAČA NA JAVORNIKU

V ponedeljek, 24. februarja, bodo ob 19. uri v prostorih Delavskega doma Julke in Albina Fibernika na Javorniku odprli razstavní prostor, ki so ga poimenovali po Viktorju Gregoraču, slikarju in pesniku z Javornika, ki je bil leta 1942 ustreljen v Dragi pri Begunjah.

Hkrati bodo odprli tudi slikarsko razstavo DEMETRIJA CEJA — tržaškega Slovenca.

Otvoritev razstavnega prostora in slikarske razstave je združena s kulturnim programom. Sodelovali bodo recitatorji in moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave.

Delavsko prosvetno društvo Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela vabi vse ljubitelje kulturno-prosvetne dejavnosti, da se otvoritve razstavnega prostora in slikarske razstave udeležijo v polnem številu.

Foto-kino klub »Radovljica« in osnovna šola »A. T. Linhart«, Radovljica prireja v počastitev dneva ustanovitve OF slovenskega naroda in mednarodnega praznika dela

X. RAZSTAVO PIONIRSKÉ FOTOGRAFIJE GORENJSKE

Pravilnik razstave:

— Pravico do sodelovanja imajo vsi učenci osnovnih šol in člani klubov Gorenjske, mlajši od 15 let.

— Tema je svoboda.

— Format fotografij naj bo 18 x 24 cm ali večji.

— Vsak avtor lahko predloži do šest fotografij.

— Sprejete bodo samo fotografije, ki še niso bile razstavljene na pionirskih razstavah Gorenjske.

— Vsaka fotografija mora na hrbtni strani vsebovati naslednje podatke: naslov fotografije, ime in priimek avtorja, starost avtorja in naslov šole ali kluba.

— S sprejetimi fotografijami bomo ravnali skrbno, ne odgovarjamo pa za poškodbe pri transportu.

— Priznanja za najboljša dela bodo podeljena v skladu s pravilnikom FSJ. Najboljši krožek bo prejel prehodno plaketo.

— Fotografije bo ocenila tričlanska žirija. Odločitev žirije je dokončna.

— Vsak avtor bo dobil katalog razstave.

— Koledar razstave: — sprejem fotografij do 7. aprila,

— otvoritev razstave v OŠ A. T. Linhart Radovljica bo 24. aprila,

— vračanje fotografij do 30. maja

Fotografije pošljite na naslov: Foto-kino klub »Radovljica« Kopališka 10, 64240 Radovljica, p. p. 54.

K sodelovanju vabi IO kluba

SREČALI SMO SE S KONOBLJEM-SLOVENKOM

Zamisel, da prihajajo med nas borci NOB, je stara že več let. Člani zgodovinskega krožka smo si zadali precej nalag, predvsem pa bi radi, da bi se dogodki naše revolucionarne preteklosti ohranili in živeli tudi z mlado generacijo.

Veliko je že napisanega, a v vseh teh letih sem spoznal, da je zapis zgodovinski, za mnoge so to nanizani datumi, imena. Če pa o nekem dogodku, borbi, akciji pripoveduje človek, ki je sodeloval pred desetletji v njih, zgodovina oživi in prav nič ni težko, zapomniti si.

Tovariši Slovenko nam je tokrat predstavil leto 1941, sam začetek 2. svetovne vojne pri nas. Takole je pripovedoval:

Ob samem začetku so k nam vko-
rakali Italijani. Njihovo okupacijo so
naši ljudje komaj čutili. Ohranili
smo slovenske šole, govor, napise. A
že čez deset dni pridejo Nemci in
prevzamejo oblast. V hipu se je vse
spremenilo — ukinili so slovenski
govor, odstranili slovenske napise,
slovenske šole so se umaknile nem-
skim. Nemci so vanje postavili nem-
ške učitelje. Že pred prihodom Nem-
cev so na tem ozemlju živeli in delo-
vali nemščurji. Bili so čudovita opora
nemškemu okupatorju, saj so zbirali
podatke o ljudeh. Tako so Nemci hi-
tro vedeli, katere družine so zanje,
katere so proti njim. Kmalu so za-
vedne slovenske družine začeli izse-
ljevati kar po seznamu.

KP pa ni oklevala. Organizirano
so začeli zbirati zavedne ljudi in jih
pripravljati na oborožen odpor. Po-
magali so prvim partizanskim skupi-
nam, ki jih je bilo še zelo malo.

V okolici Jesenic so delovale tri
skupine: na Mirci, pod Stolom in na
Obranci. Te skupine so nenehno pri-
pravljale manjše akcije, kar je Nem-
ce jezilo.

Že 28. junija 1941 pa so se združile
v 1. jeseniško četo. Imenovala se je
Cankarjeva četa; komandant je bil
Jeseničan Polde Stražisar, njen po-
litkomisar pa F. Potočnik. Nedolgo
za tem so že šli v prvo večjo akcijo
— uničiti oba mostova pri Žirovnici.

Akcija je v celoti uspela, promet je
bil za nekaj dni prekinjen.

Druga večja akcija Cankarjeve če-
te je bila 1. avgusta. Nemci so četo
napadli. Na srečo ni bila v celoti v
bitki. Ko je drugi del čete slišal stre-
le, so prihiteli borcem na pomoč in
Nemce napadli v hrbet, jih zmedli in
premagali. To je bil že drugi uspeh
mlade partizanske čete. Po tem
uspehu se je število borcev večalo.

Že 5. avgusta 1941 so ustanovili Can-
karjev bataljon, ki sta ga sestavljali
dve četi — Cankarjeva in Jelovska.
V samem mestu so imeli veliko pri-
stašev, ki so jim na vse načine po-
mogli.

Nemci so pritisk povečali. Začeli
so zapirati naše ljudi; na Jesenicah
so naredili zapore v Kosovi graščini
in pri Kovaču. Najhujše nasprotnike
pa so pošiljali v zloglasne begunjske
zapore. Zapornike so v Begunjah
odrezali od sveta. Niso vedeli za do-

godke zunaj zidov, niso slutili, koli-
ko časa bodo v ječah. A kljub vsemu
so se znašli. Sorodniki so jim prina-
šali obvestila v oblacihih, kruhu in
podobno. Da bi zapornikom preveč
ne upadla morala, so se bodrili na
vse mogoče načine — peli so domače
partizanske pesmi. Težko je bilo, saj
niso vedeli, če za naslednji hip ne bo-
do na vrsti za mučno zasliševanje ali
streljanje. Za vsak partizanski na-
pad so tedaj streljali talce, za vsako
ogroženo izdajalcev prav tako, tudi
po pet.

Dogajalo pa se je tudi, da so razne
novice v zapore prinašali pazniki, a
to je bila nevarna redkost. Decem-
bra 1941 se je začela močna ofenziva
v Bosni. Glavni štab je izdal ukaz, da
po vsej domovini čete začno s sabo-
tažnimi akcijami. Na našem področ-
ju so organizirali sabotaže na Bledu,
v Gorjah in na Javorniku. 16. decem-
bra so napadli cestni most in nem-
ško postojanko. Napad je bil drzen, a
akcija je dobro uspela. Te akcije pa
so dosegle, da so Nemci vsaj za ne-
kak časa prenehali preseljevati ljudi.
Na tem terenu je delovala tudi Tri-
glavska četa. Komandata sta bila
Miha Potočnik in Tone Čufar. V tej
četi je bil tudi Slovenko.

Ena od pomembnih bitk v tem ča-
su je tudi Dražgoška. Tudi ta je potr-
dila, da se naši ljudje ne predajajo
tako, kot so fašisti prvi hip mislili.

Nemci so ubrali spet novo grdobi-
jo. Aretacije so se vrstile, zaporji so
se polnili. Pravila v zaporih so po-
strožili, zaporniki so bili odrezani od
sveta. Edina vez s svetom so bili no-
vi nesrečniki, ki so prihajali v že pre-
napolnjene celice. Novice pa so za-
pornikom vlivale novih moči, saj so
vedeli, da niso pozabljeni. Vedeli so,
da so partizanske čete uspešne, da je
upor slovenski in jugoslovanski, da
trpljenje in žrtve niso zaman.

V tem času se pojavi tudi sloven-
ski časopis z naslovom Slovenski po-
ročevalec. Skrivaj so ga širili med
ljudmi. Ljudje so ga prebirali, če-
prav je bilo nevarno, da bi jih Nemci
dobili s časopisom. Pri komer so te-
daj našli časopis, so ga takoj ustrelili,
družino pa izselili v taborišče. Ti-
skarna je bila na Javorniku, a stal-
nega mesta zaradi varnosti ni imela.

Pri vseh akcijah so na nek način
pomagali tudi mladinci in pionirji.
Trčili so letake, po stenah pisali pa-
role ... bili so zelo pogumni. Taki so
bili prvi koraki upora proti okupa-
torju pri nas.

Tovariši Konobel je zaključil pripo-
ved, mi pa smo obsedeli. Še doma
sem razmišljal o tem in onem. Koli-
kor bolj spoznavam zgodovino, bolj
si želim, da bi bili svetovni politiki
dovolj pametni, da bodo ohranili mir
in sveta ne bodo pahnili v novo gro-
je.

Boštjan Ilenič, 8. b
OŠ Tone Čufar Jesenice

TEKMOVANJE ZA POKAL »KRES«

V nedeljo, 16. februarja, je bilo na rekreacijskem centru KRES veliko tekmovanje za pokal KRES. Na tekmovanju je nastopilo veliko tekmovalcev, od najmlajših cicibanov do članov. Razdeljeni so bili v štirinajst kategorij, in sicer:

CICIBANKE, LETNIK 81, 82, 83: 1. Jana Brojan, 2. Meta Svetina, 3. Tea Logar, 4. Špela Jelenc, 5. Petra Omejec.

CICIBANI, LETNIK 81, 82, 83: 1. Primož Tavcar, 2. Robert Pajsar, 3. Gašper Sodja, 4. Aleš Kranc, 5. Aleš Fartek.

CICIBANKE, LETNIK 78, 79, 80: 1. Saška Jekler, 2. Andreja Gašperin, 3. Tina Babič, 4. Barbara Kocjan, 5. Katarina Plasin.

CICIBANI, LETNIK 78, 79, 80: 1. Miha Šiligoj, 2. Primož Vidic, 3. Aleš Mali, 4. Klemen Krevsel, 5. Aleš Babič.

UCENKE OD 1. DO 4. RAZREDA: 1. Erika Brojan, 2. Smilja Dolgan, 3. Mateja Tomazin, 4. Tanja Veber, 5. Katarina Kocjan.

UCENCI OD 1. DO 4. RAZREDA: 1. Gorazd Bregant, 2. Tine Stojan, 3. Primož Smolej, 4. Luka Kovač, 5. Boštjan Sodja.

UCENKE OD 5. DO 8. RAZREDA: 1. Romina Bregant, 2. Petra Panjar, 3. Urška Noč, 4. Mojca Mekina, 5. Mojca Smolej.

UCENCI OD 5. DO 8. RAZREDA: 1. Gregor Mertelj, 2. Aljoša Komljenovič, 3. Gaber Košir, 4. Grega Langus, 5. Gregor Rožič.

MLADINKE DO 27 LET: 1. Mojca Rožič, 2. Pika Perk, 3. Nevenka Klinar, 4. Aleksandra Klinar, 5. Mojca Perhaj.

CLANICE: 1. Milica Šega, 2. Olga Pervanja, 3. Majda Babič, 4. Marija Panjar.

CLANI NAD 55 LET: 1. Štefan Mlačnik. CLANI NAD 45 LET: 1. Joža Noč, Vojko Kučina, 3. Peter Zupančič, 4. Dominik Soklič, 5. Rudi Noč.

CLANI OD 35 DO 45 LET: 1. Štefan Stojan, 2. Slavko Panjar, 3. Lovro Markež, 4. Tomaž Keršmanec, 5. Janez Petermel.

CLANI DO 35 LET: 1. Tomaž Pogačnik, 2. Janez Kovač, 3. Janez Babič, 4. Miro Mišič, 5. Dušan Klinar.

MLADINCI DO 27 LET: 1. Matjaž Prestrel, 2. Tomaž Koblar, 3. Matej Ferk, 4. Vilko Dolenšek, 5. Matjaž Smolej.

Najboljši čas za pokal »KRES« je dosegel Matjaž Prestrel.

Najboljši čas med mladinci je dosegel Tadej Pušavc.

I. D.

SMUČARSKI SKOKI DRŽAVNO PRVENSTVO V PLANICI

Prejšnjo soboto in nedeljo so v Planici opravili letošnje državno člansko prvenstvo. V soboto je na mali, devetdesetmetrski skakalnici po pričakovanju zmagal Primož Ulaga pred Tepežem. Nad pričakovanjem dobro sta se uvrstila člana Zirovnice-Jesenice. Lotrič je bil sedmi, Peljhan pa, ki mu je bila to po operaciji miniskusa prva tekma, je bil šesti. Naslednji dan sta na veliki, stodvajsetmetrski skakalnici Ulaga in Tepež zamenjala mesti, tretji je bil Dolar, Peljhan je bil tokrat še boljši, četrti, Lotrič pa še šesti.

PIONIRJI S TREMI KOLAJNAMI

Sočasno s planiškiimi tekmami sta bili v Logatcu dve pionirski prvenstvi. Na sobotnem republiškem prvenstvu se je dvojna zmaga Zirovnice-Jesenice žal izmuznila, vseeno pa je velik uspeh drugo mesto Petka in tretje Gašperina. V skoraj nemogočih vremenskih razmerah so ostali trije Zirovnčanji skakali slabše. Naslov prvaka je osvojil Kropar, ID Triglav Kranj. Isti tekmovalci so se v nedeljo pomerili še na ekipnem državnem prvenstvu. Zmagala je ekipa ID Triglav pred Alpino iz Zirov. Zirovnica v postavi Petek, Gašperin, Legat in Modrijan. S samo dvema dobrima skakalcema ni mogla osvojiti več kot bronasto medaljo. Po treh tekmah za pokal Cocke vodi Gašperin s 60, drugi pa je Petek s 50 točkami.

NAJMLAJŠI V SEBENJAH

Smučarski klub Tržič je pripravil prvenstvo Gorenjske za vse pionirje do enajst let starosti. Prejšnjo nedeljo se je v Sebenjah zbralo 37 mladih skakalcev iz petih klubov, zmagal pa je Zupančič iz Zirov. Pionirja SK Bled sta bila solidna, saj je bil Franc Urban peti in Vidic trinajsti. Slabše sta se odrezala najboljša Zirovnčana, saj sta oba padla. Zupan je bil 22. in Kocalj 28. Uspešno so prestali preizkušnjo prve tekme štirje zirovnški začelniki: Mandelj, Pogorevc, Hladnik in Babič.

Dan prej je bilo v isti starostni kategoriji v Ljubnem tekmovanje za pokal Cocke. Najboljši Blejčan je bil Franc na trinajstem, najboljši Zirovnčan pa Zupan na sedemnajstem mestu.

A.

KOŠARKARJI ŽELEZARJA ZMAGOVALCI TRETJEGA TURNIRJA

Konec lanskega leta se je ponovno osnovala rekreacijska ekipa košarkarjev, ki bo barve Železarne Jesenice zastopala v gorenjski ligi. Tako kot pred leti se ekipa imenuje KK ŽELEZAR. Sindikat Železarne je z razumevanjem sprejel ustanovitve kluba in tudi omogočil, da je klub že začel tekmovali, obenem pa tudi nabavil nove drese. Podobne rekreacijske ekipe imajo vse večje gorenjske delovne organizacije (Veriga, Elan, Plamen itd.), ki tekmujejo v gorenjski ligi. Letošnja gorenjska liga se bo začela maja, do takrat pa nekatere ekipe tekmujejo na zimskih turnirjih. Štiri gorenjske ekipe (Plamen iz Kropke, Veriga iz Lesc, Asparagus iz Radovljice in Železar iz Jesenice) so se domeniile za štiri mesečne turnirje v Kropi, Lescu, Radovljici in na Jesenicah.

V nedeljo, 9. februarja, je bil v osnovni šoli Prežihov Voranc že tretji turnir, na katerem so nastopile ekipe Železarja, Verige in Asparagusa. Na prvih dveh (v Kropi in Lescu) sta bila zmagovalca Veriga in Plamen. Tokrat je ekipa Železarja prvič res zaigrala z najmočnejšimi igralci in prepričljivo zmagala pred Verigo in Asparagusom. V prvi tekmi je Veriga premagala Asparagus, nato pa še ekipa Železarja z 49:41 in za prvo mesto Verigo, z rezultatom 69:49. Za ekipo Železarja so nastopili Roman Berginc, Polde Bizalji, Gaber Grile, Tone Konobelj, Pavel Pirih, Fahrudin Rizvanovi, Dušan Šmid in Igor Varl. Na turnirju sta odlično sodila Čebulj in Tkalec, za zapisničarsko mi-zo pa je bil Vezosi.

Naslednji turnir bo v nedeljo, 9. marca, ob 9. uri dopoldne, v dvorani TVD Partizan v Radovljici.

TK

JUDO

JESENIČANKAM PRVO IN TRETJE MESTO

V soboto, 8. februarja, je bilo v telovadnici TVD Partizan Jesenice letošnje republiško prvenstvo v judu za članice. Na prvenstvu je nastopilo štirideset judoistk iz devetih slovenskih klubov.

Jesenjske judoistke so imele na prvenstvu štiri zastopnice. Tanja Makuc in Suzana Razboršek, v kategoriji do 48 kg in do 52 kg, kot začelnici in novinki na takih nastopih nista posegli v boj za vidnejše uvrstitve, se pa kalita za borbe v mladinski konkurenci, kjer bosta nastopali vsaj še štiri leta. Irena Wolf v kategoriji do 61 kg ni imela sreče. Že v prvem kolu je natečala na svojo večno nasprotnico in kasnejšo zmagovalko Laznikovo iz Slovenj Gradca in izgubila. V naslednjih nastopih Wolfova ni imela problemov in je na koncu osvojila tretje mesto. Erika Mauser v kategoriji nad 72 kg ni imela problemov. Prepričljivo je zmagala in osvojila naslov republiške prvakinja.

Wolfova in Mauserjeva sta si s tretjim oziroma prvim mestom priborili nastop na državnem prvenstvu, ki bo naslednji konec tedna v Nišu.

Jesenjski judoisti so dobro pripravili republiško prvenstvo za članice. Ob koncu se zahvaljujejo za praktične nagrade, ki sta jih podarila DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in Cvetličarna Zvonček, Jesenice.

-tok

RAZPIS 14. ZIMSKIH ŠPORTNIH IGER OS ZSS JESENICE ZA LETO 1986 V VELESLOMU IN TEKIH

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Jesenice, Svet za šport in rekreacijo, organizira 14. zimske športne igre v VELESLOMU in TEKIH.

14. zimske športne igre v veleslalomu in tekih bodo v

NEDELJO, 2. MARCA, V MOJSTRANI

Organizator tekmovanja je Športno društvo Mojstrana, vodja tekmovanja pa Matevž Podrekar. Osnovne organizacije ZS in sindikalne konference OOOZS občine Jesenice lahko prijavijo svoje člane v naslednje tekmovalne razrede:

VELESLOM

— Člani:

I. razred — do 25 let; II. razred — od 25 do 35 let; III. razred — od 35 do 45 let; IV. razred — nad 45 let.

— Članice:

I. razred — do 25 let; II. razred — od 25 do 35 let; III. razred — od 35 do 45 let; IV. razred — nad 45 let.

TEKI

— Člani:

I. razred — do 25 let 4 km; II. razred — 25 do 35 let 2 km; III. razred — od 35 do 45 let 2 km; IV. razred — nad 45 let 2 km.

— Članice:

I. razred do 25 let; II. razred — od 25 do 35 let; III. razred — od 35 do 45 let; IV. razred — nad 45 let (vse tečeje 2 km).

Rezultate tekmovanja bodo ocenjevali posamezno v okviru tekmovalnih razredov ter ekipno. Za ekipno uvrstitev se šteje čas:

VELESLOM:

1 tekmovalc I. razreda, do 25 let, in 1 tekmovalc II. razr., od 25 do 35 let, na daljši progi, 1 tekmovalc III. razreda ali IV. razreda na krajši progi.

1 tekmovalka II. razreda od 25 do 35 let in III. ali IV. razreda na krajši progi.

TEKI:

1 tekmovalc I. razr., do 25 let, 4 km; 1 tekmovalc II. razr., od 25 do 35 let, 2 km in 1 tekmovalc III. ali IV. razr., 2 km.

1 tekmovalka I. ali II. razr., 2 km; 1 tekmovalka III. ali IV. razr., 2 km.

Če bo izpad ekip velik, si organizator pridržuje pravico spremeniti pogoje za ekipno tekmovanje.

Starejši tekmovalci oz. tekmovalka zaradi sestave ekipe lahko nastopi v mlajši skupini, nikakor pa ne v starejši.

Če vodstvo tekmovanja ugotovi, da tekmovalci oz. tekmovalka ne tekmuje v ustreznem razredu, glede na pogoje v razpisu, ga diskvalificira.

Za pravilno uvrstitev tekmovalcev v tekmovalne razrede je odgovoren vodja tekmovalne ekipe. Zato mora vsaka ekipa prijaviti vodjo ekipe.

TEKMOVALCI TEKMUJEJO NA LASTNO ODGOVORNOST! Prireditelj ne prevzame nobene odgovornosti za morebitne poškodbe, še posebej ne za tiste s trajnimi posledicami.

Organizator tekmovanja si pridržuje pravico, da spremeni čas in kraj tekmovanja, če bodo to zahtevale okoliščine. O tem bodo vse ekipe pravočasno obveščene preko javnih sredstev obveščanja.

Tekmovanje bo organizirano v skladu s pravili Smučarske zveze Jugoslavije.

Osnovne organizacije ZS in sindikalne konference OOOZS naj pismene prijave pošljejo na OBČINSKI SVET ZSS JESENICE, NAJPOZNEJE DO 24. FEBRUARJA.

OPOZARJAMO, DA NAKNADNIH PRIJAV NE BOMO UPOŠTEVALI! ZREBANJE ŠTARTNIH ŠTEVILK BO V SREDU, 26. FEBRUARJA, OB 10. URI, v učilnici Gasilskega doma Železarne Jesenice, Cesta železarjev 35.

Stroške prevoza in uporabe žičnice krijejo tekmovalci sami oz. njihove osnovne organizacije ZS.

Trening na progah ni dovoljen, vendar bodo proge pripravljene in si jih bo vsak tekmovalc lahko ogledal. Kršitev tega določila pomeni tudi diskvalifikacijo tekmovalca oz. tekmovalke.

PRIČETEK tekmovanja na obeh progah bo ob 10. uri. Vrstni red štarta in oznaka proge bo na štartni listi, ki jih bodo vodje ekip prejeli skupaj s štartnimi številkami ob 8. uri do 9.30 na dan tekmovanja, ob vnožju smučarske vlečnice v Mojstrani.

Ob prevzemu štartnih števil položi vodja ekipe kavgijo v višini 1.000 dinarjev, kar bo povrnjeno po končanem tekmovanju, ko bo vodja ekipe oddal vse štartne številke. Vsaka izgubljena štartna številka bo zaračunana OOOZS po 500 dinarjev.

START za teke pa bo ob 12.30 na tekaški progi v smeri Zgornje Radovne. RAZGLASITEV REZULTATOV IN PODELITEV PRIZNANJ bo ob lepem vremenu pri drsališču od 14.30 do 15. ure, če bo vreme slabo, pa v avli hotela Triglav v Mojstrani.

Vodje ekip imajo pravico pritožiti se vodstvu tekmovanja v primeru nepravilnosti, vendar najpozneje 15 minut po končanem tekmovanju v posameznem razredu.

TEKMOVALNA PANOGA

Udeleženci 14. zimskih športnih iger občinskega sveta ZSS Jesenice so se dolžni podrežati navodilom in redu, ki so ga predpisali vodstvo tekmovanja in delavci smučarske vlečnice v Mojstrani.

TEH NAŠIH ŠESTDESET LET...

»Komisija za kulturo pri IO sindikata Železarne se je s prevzemom pokroviteljstva zavedala pomena dela naših fotoamaterjev ter njihove razstavne dejavnosti. Zato naj bo pokroviteljstvo priznanje in spodbuda pri nadaljnjem delu. Nenazadnje gre za približevanje dobre fotografije čim širšemu krogu delovnih ljudi železarskih Jesenic.«

(Miro Skube, uvodni govor ob 6. medklubski razstavi Človek in jeklo, Jesenice 1982)

»Z veseljem in zadovoljstvom pozdravljam otvoritev 3. republiške foto razstave Mladina fotografira-66 na Jesenicah, ki jo je izvedla foto skupina na jeseniški gimnaziji. Ta prireditelj, ki je svojevrstna po vsebini in obsegu, je za prebivalce našega mesta toliko bolj zanimiva, ker na njej razstavljajo svoja najboljša dela mladi fotoamaterji iz raznih krajev naše ožje domovine. Tako se mladina odteguje ceneni vplivom, ker razvijajo, kopirajo in povečujejo v šolskih foto laboratorijih. S tem vzgajamo mladince za fotografijo, ki ni brez vsebine, brez ideje, zgolj formalistična — temveč fotografijo, ki zajema snov z vseh področij človekovega ustvarjanja.«

(dr. Ivo Frelih, predsednik FKZ Slovenije ob otvoritvi republiške razstave MLADINA FOTOGRAFIJA-66 na jeseniški gimnaziji ob dnevu republike 1966)

»Če se danes, ob 40-letnici obstoja foto kluba ozremo nazaj ter analiziramo opravljeno delo, s ponosom ugotovimo, da smo za razvoj fotografije na Jesenicah napravili veliko. Za uspehe, ki jih je klub dosegal iz leta v leto, pa imata nedvomno zasluge tudi oba jubilarita, ki sta od prvega dne sodelovala v klubu. To sta France Torkar in Matevž Mikelj. Mlajši fotoamaterji, ki sedaj nadaljujemo njihovo pot, smo jima zelo hvaležni.«

(Uvodni govor ob 40-letnici na 10. gorenjski foto razstavi, Jesenice 1965)

»S foto razstavo Človek in jeklo želimo prikazati delovnega človeka — železarja in proizvod njegovega dela tako, kot ga doživljajo fotoamaterji in ga vidijo skozi objektivne svojih kamer. Z njo želimo delovnemu človeku prikazati, kako fotoamaterji dojemamo njegovo delo in kako s preprosto fotografsko tehniko prikažemo proizvod njegovih žuljev in litre prelitega znoja. Ker je razstava medklubska, skušamo navezati stike s fotoamaterji zlasti ostalih jugoslovanskih železarskih centrov. Tovrstna razstava je letos že četrta po vrsti, zato želimo, da postane tradicija in last železarskih Jesenic in našega foto kluba, tako kot sta železar in jeklo last Jesenic.«

(Otvoritveni govor na razstavi Človek in jeklo, Jesenice 1977)

»Kadar neka organizacija praznuje tako visok jubilej, kot ga letos praznuje naš foto klub, ne moremo mimo dejstva, da ne bi priznali zasluge entuziastom in zaslužnim fotoamaterjem, kot so bili pokojni France Torkar, Slavko Smolej, Tone Urban, Matevž Mikelj, Vladimir Stojan, Anton Blažej, Zdravko Kragl in Lojze Tratnik. To so bili entuziasti, ki so ves prosti čas svojega življenja posvetili lepi fotografiji in dostojno predstavljali Jesenice doma in na tujem. Klub je današnjo prenovalo in stopnjo kvalitete rasti dosegel z nadaljevanjem tradicije naslednjih zvestih članov: Jaka Čop, Franci Kolman, Franci Črv, Milan Polak, Janez Žnidar, Izidor Trojar, Franci Sluga, Adi Fink, Slavko Tarman, Tone Kocjančič, Tine Rant, Lojze Mulič, Andrej Malenšek in Tone Vondčina.

(Govor na slavnostni seji v jubilejnem letu — tov. Žnidar, Jesenice 1985)

»Srečati se in izmenjati mnenja o novih poteh fotografije, ponovno odkrivanje in potrjevanje vzornega prijateljstva med fotoamaterji, ki živijo ob vznožju Karavank in združujejo jezike, značaje in kulture iz potrebe po odkrivanju istega človekovega hotenja — po srečanju in prispevanju k utrjevanju dobrih sosedskih odnosov in miru v svetu. To je že osma razstava obeh foto klubov in ena izmed postaj na poti, ki se je začela v Beljaku pred sedmimi leti. Jeseniški kulturni delavci smo ponosni na to pobudo in na že tradicionalno sodelovanje, kar je prav gotovo ena od posebnosti našega obmejnega mesta. Pozdrav naj velja obenem kot vabilo za nadaljnje in še večje uspehe te zglede sosedske kulturne manifestacije.«

(Slavko Tarman, otvoritveni nagovor na 8. Interclub foto razstavi, Jesenice 1984)

MEJNIKOV JE VEČ, ŽIVLJENJE SAMO JIH PONUJA, VSI SO ŽLAHTNI IN OBVEZUJOČI

Foto klub si prizadeva, da se tudi mladi seznanjajo s fotografijo. Že več let nazaj imamo v letnem delovnem načrtu zapisano, da organiziramo občinsko pionirsko foto razstavo. Razstave vključujemo v praznovanje na šoli. Najboljši so tudi nagajeni. Poleg diplom prejmejo tudi knjižne in praktične nagrade. Te nagrade prispevajo skoraj vedno Občinska zveza prijateljev mladine ter trgovski podjetji Merkur in Tobak z Jesenic. Nagrajene fotografije konkurirajo naprej na regijskih, republiških in zveznih srečanjih. Običajno uspejo pri učencih, ki so vzljubili fotografijo že v osnovni šoli. Omeniti velja, da so bili mladi že več let nazaj prav uspešni in prizadevni. Razstavljali so na mladinskih, članskih in samostojnih razstavah. Nekateri so si že pridobili naziv tretje in druge stopnje. Mladi so vedno dobrodošli na klubskih debatnih večerih, na projekcijah diapozitivov, na strokovnih predavanjih in na klubskih izletih.

Razveseljivo je, da se zadnja leta mladi radi vključujejo v odbor kluba. Njihova naloga je, da šestdesetletno tradicijo premaknejo še daleč naprej. To nas navdaja s ponosom in samozaupanjem. Ustvarjalnost je zrcalo in glasnik življenske moči nekega organizma. Če je tako, potem nimamo razlogov za skrb.

Izid pod črto šestdesetletnega računa je zadovoljiv. Tudi v teh nelahkih časih nadaljujemo kulturno poslanstvo z ustvarjalnim zanosom.

Slavko Tarman, klubski kronist

ZAHVALE

Ob tragični smrti našega nepozabnega sina, brata, vnuka, bratranca in nečaka

GORAZDA LEBARJA z Bleda

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, Gorazdovim sošolcem II. b letnika kovinske stroke z Jesenic, njegovim nekdanjim sošolcem z Bleda, učencem 8. b razreda z Bleda in delovnemu kolektivu OŠ Bled, kolektivu LIP Bled, predstavnikom Verige Lesce in predvsem pevcem iz Gorij za zapete žalostinke ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali toliko cvetja in se v tako velikem številu poslovali od našega Gorazda na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mami, ati, brat Marko in sestra Romana

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

JOŽETA RAVNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom Broda, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem in vsem, ki ste darovali cvetje, sočustvovali z nami, nam pisno in ustno izrazili sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Se posebno zahvalo smo dolžni osebi in zdravnikom zdravstvenega doma Bohinjska Bistrica, zdravnikom UKC — oddelek za intenzivno nego v Ljubljani, govorniku za poslovilne besede in pevcem za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Ob smrti naše drage hčerke in sestre

ZORICE MOMČILOVIČ učenke PTT-ja

se žalujoci za izrečena sožalja, obisk in denarno pomoč še enkrat zahvaljujejo nekdanjim sošolcem in sošolkam ter tovarišici razredničarki, sodelavcem TOZD PTT Jesenice, osnovni organizaciji sindikata, vodstvu in sodelavcem HV Bela, stanovanjem s Ceste C. Tavčarja 1/a in 1/b, dr. Grubešiču za pomoč in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih.

Vsem še enkrat hvala.

Ati Vlasto in mami Svetlana, brat Dejan in ostalo sorodstvo

Ob boleči nenadni izgubi moža, sina, brata, strica in svaka

ŽARKA VUKOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Hvala za lepe poslovilne besede ob odprtem grobu tovarišema Rupniku in Tarmanu.

Iskreno se zahvaljujemo sodelavcem Gradisa, sostanovalcem, Railiču, Bilbiju, Dušenoviču in Mitrovu in skupini delavk splošnega sektorja Železarne za denarno pomoč v prvih in za nas najtežjih trenutkih.

Posebna zahvala velja znancem z Jesenic za njihovo denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti v domači kraj.

Žalujoci: žena, oče, brata in ostalo sorodstvo

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi žene, mame in stare mame

HELENE JEVSČEK

se vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in nam pomagali v teh težkih trenutkih, iskreno zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo Rihardu Sedmineku, sosedu Kreuzer, pevcem za zapete žalostinke, Bolnici Jesenice za hitro intervencijo na domu ter župniku za obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Mož Štefan, hči Branka z družino ter ostalo sorodstvo

Ob izgubi drage mame in stare mame

MARTE TOMAZIN

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem za izrečeno sožalje. Posebna hvala dr. Jožu Jensterlu za dolgotrajno zdravljenje na domu. Vsem prav lepa hvala.

Žalujoci: hčerka in sinova z družinami

Z ženo se zahvaljujeva premikarjem četrte izmene TOZD Transport-promet za denarno pomoč.

Enes in Sejifa Čatić

Zahvaljujem se vsem, ki so kakorkoli pomagali moji ženi Jolandi ob avtomobilski nesreči.

Blaz Petač

Sodelavcem sektorja novogradenj se zahvaljujem za denarno pomoč.

Andrej Demšar

Odboru društva upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za obisk in darilo ter jim želim še veliko delovnih uspehov.

Franc Turk

Ob mojem rojstnem dnevu se Društvu invalidov Jesenice najlepše zahvaljujem za čestitko in jim želim še veliko skupnega razumevanja.

Marija Kostić

Vsem sodelavcem in vodstvu TOZD Profilarna se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega očeta.

Rozalija Sirc

Vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Valjarna debele pločevine se ob smrti moje drage mame zahvaljujem za denarno pomoč.

Gabriela Komel

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Valjarna bluming-štekla se najlepše zahvaljujem za darilo, ki mi bo lep spomin na dolgoletno delo z njimi.

Želim jim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Marija Lakner

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem rojstnem dnevu in jim želim mnogo uspeha pri nadaljnjem delu.

Peter Gogala

Društvu invalidov Jesenice se najlepše zahvaljujem za čestitko ob življenjskem jubileju.

Loti Čimžar

PREDVAJANJE DIAPOZITIVOV

V četrtek, 20. februarja bo v sejni sobi Planinskega društva Javornik-Koroška Bela 6. večer diapozitivov v tej sezoni, pod naslovom Visokogorsko turno smučanje. Diapozitive s komentarjem bo predvajal Jože Uršelj.

Vabljeni!

OBVESTILO STRELSKE DRUŽINE TRIGLAV JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Strelska družina Javornik-Koroška Bela obvešča svoje člane, da bo redna letna konferenca 28. februarja ob 17. uri, v domu Albina in Julke Pibernik (Turist) Javornik v lovski sobi. Posebnih vabil ne bo, zato prosimo vse člane, da se konference zagotovo udeležijo. Pobirala se bo tudi članarina, zato prinesite s seboj izkaznice. Članarina za pionirje je 100 dinarjev, mladince 200 dinarjev in člane 300 dinarjev, vpis v strelsko družino pa 500 dinarjev.

Upravni odbor SD

OBVESTILO RUDISA

V najem vzamemo sobe za potrebe montažnih podjetij za naše delavce pri »Jeklarni 2«. Ponudbe nam pošljite na naslov: RUDIS — gradbišče Jeklarna 2, Tehnični biro Jesenice, B. Kidriča 41, 64270 Jesenice, ali pa nas pokličite po telefonu štev. 83-262.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 22. februarja, bo sta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini: **ŠPECERIJA Bled, Titova 22, in ROŽCA, samopostrežna trgovina na Javorniku, O. Novaka 8.**

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu februarju je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

KLJUČI!

Naša bralka je v soboto, 15. februarja, na avtobusni postaji pred Železarno našla ključe. Lastnik naj se oglasi na uredništvu Železarja!

RAZSTAVNI SALON DOLIK

V razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah je v dneh od 15. do 26. februarja na ogled skupinska razstava slik članov likovnega kluba DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. S to razstavo slikarji obeležujejo 40-letnico delovanja likovnega kluba DOLIK in 40-letnico likovno razstavne dejavnosti na Jesenicah.

Razstavo si lahko ogledate vsak dan, razen ob sobotah popoldan in nedeljah, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za pozornost in lepe želje ob mojem življenjskem jubileju. Društvu še v naprej želim veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Franc Podlipnik

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

21. februarja, amer. barv. zgod. film DESET ZAPOVEDI II. del ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera amer. barv. krim. filma SMRTONOSNI LASER.

22. februarja, amer. barv. akcijski film TEKSASKI RANGER Mc QUADE ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera amer. barv. filma RAZSODBA.

23. februarja, amer. barv. akcijski film TEKSASKI RANGER Mc QUADE ob 15., 17. in 19. uri.

24. februarja, amer. barv. film RAZSODBA ob 17. in 19. uri.

25. februarja, amer. barv. krim. film SMRTONOSNI LASER ob 17. in 19. uri.

26. februarja, amer. barv. krim. film SMRTONOSNI LASER ob 17. in 19. uri.

27. februarja, franc. barv. film NEDELJA NA DEŽELI ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ

21. februarja, angl. barv. erot. komedija FANNY HILL ob 18. in 20. uri. Film ni primeren za otroke!

22. februarja, avstral. barv. akcijski film CESTNI BOJEVNIK ob 18. in 20. uri.

23. februarja, avstral. barv. akcijski film CESTNI BOJEVNIK ob 18. uri, ob 18. in 20. uri angl. barv. shriljivka BOLNICA BRITANIJA.

24. februarja, hongkonški barv. karate film BRUCE LEE — SUPER ZVEZDA ob 18. in 20. uri.

25. februarja, hongkonški barv. karate film BRUCE LEE — SUPER ZVEZDA ob 18. in 20. uri.

26. februarja, ZAPRTO!

27. februarja, franc. barv. akcijski film ŽIVI OGENJ ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

23. februarja, amer. barv. komedija PREBUJANJE POMLADI ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

21. februarja, amer. barv. akcijski film TEKSASKI RANGER Mc QUADE ob 17. uri.

22. februarja, ZAPRTO!

25. februarja, amer. barv. film RAZSODBA ob 20. uri.

V petek, 21. februarja bodo jesenjski gledališki gostovali v Tržiču s predstavo B. Brechta MALOMEŠČANSKA SVATBA.

V soboto, 22. februarja ob 19.30 pa bo predstava MALOMEŠČANSKA SVATBA v gledališču »Tone Čufar« na Jesenicah ZADNJIČ. Rezervacije po tel. 81-260.

VAŠA NAŠA MATINEJA

V nedeljo, 23. februarja v gledališču Tone Čufar, ob 10. uri, v Žirovnici v dvorani na Breznici ob 14.30, na Bledu v Kazini hotela Park ob 17. uri:

PANTOMIMIK ANDRES VALDES

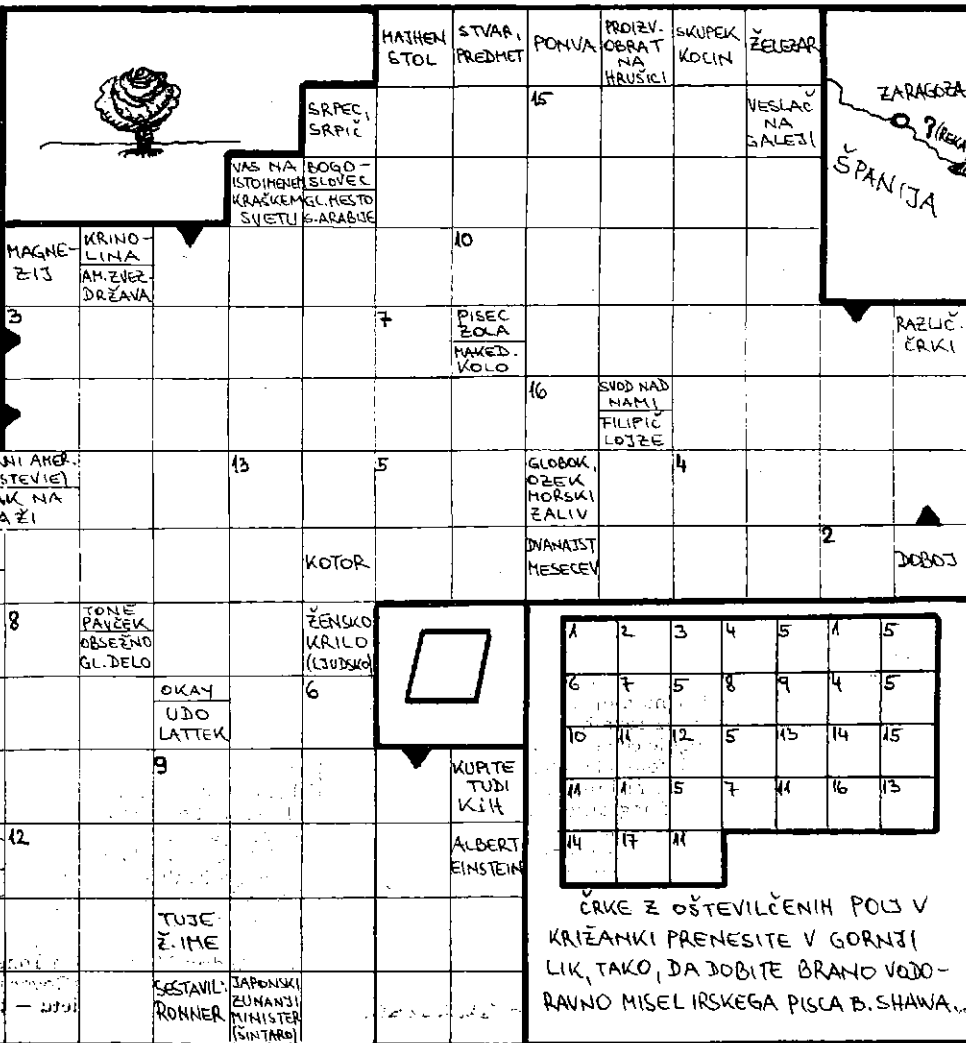
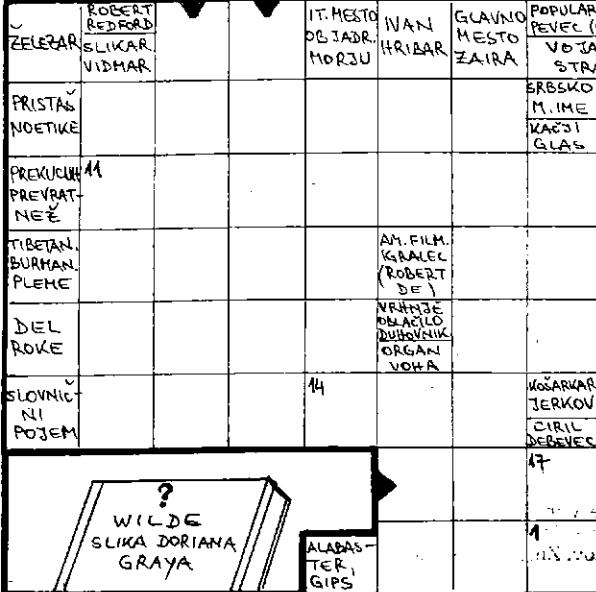
Andres Valdes se je rodil na Kubi, v Havani. Prvič je nastopil pred številnimi gledalci v četrtem letu starosti v cirkusu kot plesalec. Po končani igralski akademiji je postal plesalec — igralec, in leta 1954 je odpotoval v Meksiko. Tu se je začel ukvarjati s pantomimo. Kmalu se je odpravil v Evropo, v Pariz, kjer se je šolal pri dveh največjih pantomimikih — pri Etienneu Decrouzu in pri Marcelu Marceau. Od leta 1964 živi Andres Valdes v Ljubljani.

Pantomima je umetnost govorenja z rokami, največ pa z obrazom. Pantomima je grška beseda in pomeni »posnemati prav vse«. V antičnih časih so mimiki uživali prav tak ugled in spoštovanje, kot so ga bili deležni kiparji, pesniki in filozofi...

VOLILNA KONFERENCA ZJB NOV JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Krajevna organizacija ZJB NOV Javornik-Koroška Bela obvešča vse članice in člane, da bo volilna konferenca 28. februarja ob 16. uri, v prostorih Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela.

Vljudno vas vabimo, da se je udeležite v čim večjem številu.

HOKEJ NA LEDU

ZAPRAVLJENA PRILOŽNOST

Ko nastajajo te vrstice, še ne vemo za rezultat tretjega dvoboja velikega finala v beograjskem Pionirju, ki pa je lahko že odločilen. Če so beograjski »črno-beli« tudi tretji premagali Jesenice, so po tridesetih letih znova postali prvaki, če pa ne, ostajata še dve možnosti.

Zato se bomo držali v glavnem dveh prvih dvobojev velikega finala, ki so ju 21-kratni prvaki izgubili (v Beogradu z 2:4, na Jesenicah s 3:6). Takoj pa se moramo spomniti priložnosti, ki so jih jeseniški hokejisti zapravili v letošnjem državnem prvenstvu: najprej poraza proti Crveni zvezdi v Beogradu, potem senzacionalen neuspeh na Jesenicah, zopet proti Crveni zvezdi, nato 2:2 v zadnjem dvoboju drugega dela proti Partizanu, potem vodstvo 1:0 in 2:1 v prvem dvoboju velikega finala v Beogradu in nato še prednosti domačega igrišča v drugem superfinalnem dvoboju v Podmežakli.

Ko sedaj sestevamo in odštevamo in se gremo »generalna po bitki«, je povsem jasno. Morda je bil najboljši usoden in brez-potreben poraz Jeseničanov proti Crveni zvezdi na Jesenicah z 1:5. Že takrat smo zapisali nekaj podobnega. Spomnimo se: če 21-kratni prvaki ne bodo osvojili prvega mesta v drugem delu prvenstva, bo poraz proti Crveni zvezdi eden izmed osnovnih vzrokov.

Seveda pa, če naši hokejisti ne bodo osvojili letošnjega naslova, jim za prva dva dvoboja v velikem finalu ne moremo veliko zameriti.

V beograjskem derbiju so vodili z 1:0 in 2:1, v prvih dveh tretjinah so imeli precej lepih priložnosti za povzemanje izida. Upam si celo trditi, da če bi v Beogradu povedli s 3:1, bi skoraj zagotovo zmagali. Toda v zadnji tretjini, ko je prišlo do izenačenja, so Beograjčani zaigrali kot pre-rojeni, ob tem pa so imeli tudi nekaj sreče in izredna priložnost je Jeseničanom splavala po vodi. Po 1:0 pa so se Beograjčani zavedali, da morajo v drugem dvoboju v glavnem čakati. Če bi v Podmežakli doživeli poraz, ne bi veliko izgubili, če bi zmagali, pa bi dobili ogromno. Čakali in dočakali so prav to.

V jeseniškem taboru so bili vsekakor pod psihološkim pritiskom. Nasprotnik je vodil z 1:0, kar je pomenilo, da je bila potrebna neizprosna zmaga. Na drugi strani je bilo jasno, da Jeseničani težko igrajo odločilne tekme pred domačim občinstvom. Začeli so dobro, igrali hitro, borili so se, kot je treba, imeli so več priložnosti, vendar so doživeli poraz. Ob

tem se spomnimo ocene trenerja Romana Smoleja po porazu na Jesenicah:

»Zmagalo je srečnejše moštvo, kajti mi smo napadali, Partizan pa je dosegal zadetke. Gostje so igrali pametno, izkoristili so vse ponujene priložnosti, mi pa smo jih ogromno zapravili. Kljub porazu igralcem ničesar ne zamerim. Veliko so napadali, borili so se, kot je treba, ob tem ne smemo pozabiti na izključitev Pristova. Po tem smo ostali le s tremi branilci.«

Veliko, celo preveč je bilo zapravljenih priložnosti za Jeseničane v letošnjem državnem prvenstvu. Seveda je tudi res, da jim je v zadnjih dvobojih tudi sreča obrnila hrbet. Ne smemo pozabiti tudi na odločilnega tekmeča Jeseničanov, na hokejista Partizana, moštvo, ki ga sestavlja prekaljeni borci, celo dva nekdanja reprezentanta Českoslovaške, najboljši domači vratar Domine Lomovšek, Kavec, ki je več let igral v Italiji, pa reprezentant Vidmar in Blaž Lomovšek, Kanadčan Matechuk... Zelo izkušeno moštvo, ki ve, kaj hoče. Morda je ena izmed največjih prednosti Partizana prav v tem, da zna kontrolirati sebe in nasprotnika. Modrost in preudarna igra, zabeljena z veliko izkušnostjo, so bile prednosti »črno-belih« v letošnjem prvenstvu. Prav to pa je manjkalo Jesenicam. Ob tem bodo pri HK Jesenice morali napraviti več strokovnih analiz, zakaj in kako v prihodnje.

Jesenice so namreč kakovostno izkušeno moštvo, ki zna dobro zaigrati. Spomnimo se le zadnjih treh gostovanj v drugem delu. Vse tri tekme na tujih igriščih, proti Crveni zvezdi, Partizanu in Kompas Olimpiji, so Jeseničani odločili sebi v prid, pa tudi prve superfinalne tekme v Beogradu. Hkrati pa je bilo v prvem in delno tudi v drugem delu državnega prvenstva preveč spodrsjav, celo neresnosti in to v prvenstvu, ko bi neodgovornost najmanj pričakovali. Ne glede na to, ali Jeseničani bodo oziroma ne bodo prvaki, bo potrebno v HK Jesenice poiskati vzroke za stanje, ki ga je treba premagati. Minili so namreč časi, ko sta se Jeseničani in Olimpija pripravljali na medsebojne dvoboje, vmes pa se je lahko marsikaj dogajalo. Državno prvenstvo je postalo veliko bolj kakovostno, zahtevno in izenačeno. Pravila igre se torej spreminjajo, predvsem pa k večjemu spoštovanju in upoštevanju osnovnih sportnih načel: na prvem mestu je organizacija, nato pa strokovnost in resnost.

D.

1. SKL — ženske

KK METKA : KK JESENICE 65:74 (27:39)

Celje, dvorana STS, gledalcev 50, sodnika Zoran (SAP Smarje) in Šesko (Mb). Jesenice: Rozman 2 (1:0), Deretič 13 (8:7), Šmitran 3 (1:1), Felc 24 (12:8), Bartelj, Lah 4, Stražisar 16, Krznarič 7 (2:1), Azman, Ulčar 1 (2:1), Smolej 4.

Ekipa jeseniških košarkaric se je iz Celja vrnila s pomembno zmago, ki pa je bila dosežena dosti težje, kot kaže rezultat. V prvem polčasu sta si bili ekipi vse do sedemnajste minute enakovredni. Sicer je res, da so gostiteljice vodile le po prvem košu z 2:0, rezultat pa je bil večkrat izenačen. Po 17. minuti pri rezultatu 26:26 pa je peterka Jesenic zaigrala tako, kot bi morala igrati na vseh tekmah. Zelo gibljivo obrambo so onemogočile gostiteljicam napad, z dobrim skokom pa so hitro prehajale v napad in ob dobrem sodelovanju vseh petih igralrk zlahka dosegale koše. S takšno igro so v zadnjih štirih minutah dosegle 13 točk, Celjanke pa le enega.

Do šeste minute drugega polčasa je vse kazalo, da jeseniška ekipa ne bo imela težav do konca tekme, saj so vodile z 49:35. Vendar se domača ekipa ni predala. Igralka Metke so od 6. do 11. minute izkoristile slabo igro gostij ter zmanjšale razliko na 49:45. V teh minutah je prišla do izraza slaba fizična pripravljenost jeseniške ekipe, ki jo je trener lahko v zadnjih desetih minutah tekme nadoknadil z mošnjo izbora enajstih igralrk za igro. Peterka, ki je odlično odigrala zadnje minute prvega dela tekme, je tudi v kriznih minutah drugega polčasa znala umiriti igro gostiteljic. Nato pa jim ni bilo težko zopet povečati razliko, ki je zagotovila mirnejši konec tekme.

Jeseniske košarkarice igrajo naslednjo tekmo doma. V soboto, 22. februarja bodo igrale z drugouvrščeno ekipo KK Novo mesto. Tekma bo ob 17.30 v dvorani CSUI.

T.

ODBOJKA

NOVA GORICA II : JESENICE 2 : 3

V nedeljo, 16. februarja, so odbojkarice Jesenic odigrale prvo tekmo v spomladanskem delu prvenstva. Gostovale so pri ekipi OK Nova Gorica II. Tekma je bila v telovadnici OŠ IX. korpusa v Novi Gorici. Zaradi neresnosti se tekme nista udeležili dve mlajši igralrki, zato je bila odbojkarška ekipa Jesenic malotevna. Povzročili pa sta tudi obilo težav trenerji, ki je imel na voljo malo igralrk in s tem tudi manjše možnosti za taktične menjave.

Igra je bila v vseh setih zelo napeta, saj se do zadnje točke ni vedelo, kdo bo zmagal.

V začetku prvega seta so jeseniške odbojkarice povedle z rezultatom 15:9. Nato so naredile nekaj manjših napak. Na ta način so domačinke pridobile nekaj točk in tako znižale vodstvo Jesenic. Pri rezultatu 9:5 za Jesenice je trener Jesenic dobil rumeni karton zaradi ogroževanja sodnikov odločitvi. Odbojkarška ekipa Jesenic je prvi set zaključila z rezultatom 15:9.

V drugem setu je na jeseniški strani oslabil sprejem servisa. To so dobro izkoristile igralrke Nove Gorice, in si z močnim servisom priborile zmago. Končni rezultat je bil 15:13 v korist OK Nove Gorica II.

V tretjem setu so odbojkarice Jesenic zopet povedle. Pokazale so dobro igro na mreži, ni pa manjkalo dobrih servisov. Uspešno zaključene akcije na jeseniški strani so zmedle še neizkušeno mlado ekipo Nove Gorice. Odbojkarice OK Jesenice so dobile tretji set z rezultatom 15:11.

Četrty set je jeseniškim odbojkaricam prinesel nesrečo. Jeseničanke so se neuspešno upirale močnim servisom domačih igralrk. Poškodovana se je tudi ena izmed igralrk. Zamenjala jo je še neizkušena mlajša igralrka, ki se je prvič udeležila tekme prve ekipe OK Jesenic. OK Nova Gorica II je v tem setu premagala gostujočo ekipo z rezultatom 15:8.

Igra v petem setu je bila napeta in razburljiva. Zmagovalec ni bil znan do zadnje točke. Obe ekipi sta bili izredno borbeni v napetem boju pa so z znanjem, izkušnostjo ter z več srečo odbojkarice OK Jesenic premagale domačo ekipo z rezultatom 16:14.

Pohvalo pa zasluži mlajša igralrka Crnič, ki je na tekmi pokazala odlično igro na mreži.

Tekmo sta sodila Ledazja in Jeranič.

Jesenice so zastopale: Majda Globčnik, Milena Pogačar, Nevenka Sever, Sabina Crnič, Veronika Klinar in Monika Komar, ter Saša Habjan.

Naslednjo tekmo bodo odbojkarice OK Jesenic odigrale doma z ekipo OK Partizan Belt iz Črnomlja. Tekma bo v soboto, 22. februarja, ob 17. uri, v telovadnici OŠ Prežihov Voranc.

KOMMO

Vrstni red v kegljanju na asfaltu posamezno:

1. Gregorič, 2. Lužnik, 3. Krupič in Frelih, 5. Oslaj, 6. Zagorec, 7. Grabnar, 8. Milnarič, 9. Fajfar, 10. Čati, 11. Pogačar, 12. Vovk, 13. Lasnik, 14. Novak in Junež, 16. Kos, 17. Makše, 18. Prešeren, 19. Čufar, 20. Trobič, 21. Žener.

Pri izvedbi tekmovalnega kegljanja na ledu se zahvaljujemo za pomoč Jožu Klinarju.

Obveščamo vse delavce TOZD Hladna valjarne Jesenice, da bo v nedeljo, 23. februarja, ob 10. uri tekma v veslesalom na Brsnini pri Podkorenju.

IOOOS HV Jesenice

REZULTATI PRVENSTVA ŽELEZARNE V SANKANJU

V nedeljo, 16. februarja je bilo v Savskih jamah prvenstvo Železarne v sankanju.

REZULTATI ŽENSKKE — do 35 let:

1. Irena Smolej — Jeklarna, 1.32.32; 2. Sonja Palovšnik — Žičarna, 1.34.54; 3. Bojana Lavtizar — Jeklarna, 1.34.66; 4. Mojca Smolej — ETN, 1.40.38; 5. Darinka Lahajnar — Jeklarna, 1.42.81; 6. Tanja Aubar — Livarna, 7. Metka Noč — Žičarna, 8. Radmila Noč — Rem. del., 9. Tina Bernard — ETN, 10. Džina Čatak — Strojne del., 11. Saša Koller — Kom. finance, 12. Slavica Stanič — Plavž, 13. Nada Karba — ETN, 14. Maja Ložar — Elektrode, 15. Olga Oven — Vzdrževanje, 16. Sonja Černe — Kom. finance, 17. Mojca Rogan — Strojne del., 18. Sonja Podobnik — Kom. finance, 19. Alenka Zvab — Strojne del., 20. Pika Ferk — Kom. finance, 21. Lilijana Konda — ETN, 22. Slavka Blagojevič — Livarna, 23. Stojka Vangelova — Vratni podboji, 24. Andreja Bajt — Elektrode

ŽENSKKE — nad 35 let:

1. Andreja Mahnič — ETN, 1.31.83; 2. Francka Marinkovski — ETN, 1.34.14; 3. Dragica Pust — ETN, 1.41.57; 4. Dragica Mitrovič — Vratni podboji, 1.50.03; 5. Milana Vister — Jeklarna, 1.53.07; 6. Vera Aubar — Livarna, 7. Ana Čerin — Elektrode, 8. Lilijana Markež — KSI.

MOŠKI — do 35 let:

1. Marko Resman — Jeklarna, 1.27.84; 2. Janez Branc — Rem. del., 1.30.38; 3. Bojan Kokošinek — Strojne del., 1.31.42; 4. Alojz Noč — Jeklarna, 1.31.68; 5. Marjan Kramar — HI. valj. Bela, 1.33.17; 6. Joža Smolej — HI. valj. Bela, 7. Branko Lendero — Vratni podboji, 8. Branko Klinar — Strojne del., 9. Saša Čučuk — Strojne del., 10. Emir Botanič — Strojne del., 11. Ivan Vilman — Žičarna, 12. Roman Kolman — ETN, 13. Bogdan Sredanović — ETN, 14. Janez Razinger — Rem. del., 15. Božo Černe — ETN, 16. Stane Urbas — Strojne del., 17. Branko Haus — Strojne del., 18. Miloš Kernc — Transport, 19. Leopold Bizalj — Strojne del., 20. Bojan Horvat — Strojne del., 21. Remzi Skenderović — Rem. del., 22. Drago Girandon — Livarna, 23. Bogdan Razinger — Jeklarna, 24. Mitja Resman — Transport, 25. Jože Pretnar — HI. valj. Bela, 26. Janko Legat — KSI, 27. Andrej Štefelin — Žičarna, 28. Branko Bakič — Transport, 29. Drago Bohinc — Rem. del., 30. Igor Logar — ETN, 31. Dušan Štefe — Rem. del., 32. Dušan Klinar — Rem. del., 33. Vincenc Razinger — HI. valj. Jesenice, 34. Dušan Hribljan — Strojne del., 35. Zvonko Novak — Elektrode, 36. Daniel Frelih — Valj. bl. štel, 37. Janez Noč — Energetika, 38. Šaban Hodžić — Livarna, 39. Stanko Klinar — Rem. del., 40. Bogdan Lahajnar — Rem. del., 41. Branko Dicl — Valj. bl. štel, 42. Branko Golja — HI. valj. Jesenice, 43. Roman Berginc — Elektrode, 44. Miha Klinar — Elektrode, 45. Andrej Berce — Strojne del., 46. Alojz Sasek — Energetika, 47. Milan Sulc — Valj. debele ploč., 48. Andrej Zalokar — Livarna, 49. Bogdan Bizjak — Elektrode, 50. Branko Gasperšič — HI. valj. Bela, 51. Ivan Langus — Vzdrževanje, 52. Zvone Struna — Rem. del., 53. Vojko Bernard — HI. valj. Bela, 54. Beno Oven — Vzdrževanje, 55. Milovan Radonjič — Energetika, 56. Franc Podlogar — Elektrode, 57. Tone Urbas — Valj. bl. štel, 58. Emil Kežar — Strojne del., 59. Bojan Slevc — Livarna, 60. Marjan Vidic — Plavž, 61.

Mirsad Musić — Livarna, 62. Marko Demšar — Elektrode.

MOŠKI — od 35—45 let:

1. Peter Kikelj — ETN, 1.12.77, 2. Martin Zvab — Jeklarna, 1.17.33; 3. Zvone Kalan — ETN, 1.29.88; 4. Karlo Girandon — Livarna, 1.30.48; 5. Vladimir Klinar — KSI, 1.31.28; 6. Janko Brus — Rem. del., 7. Franci Smolej — HI. valj. Bela, 8. Jože Kobentar — KSI, 9. Janez Koren — Družb. prehrana, 10. Vinko Mavrič — Jeklarna, 11. Rado Tolar — Jeklarna, 12. Banko Branko — HI. valj. Bela, 13. Andrej Kutin — Jeklarna, 14. Pavel Zvan — Energetika, 15. Ivan Herman — Žičarna, 16. Pavel Noč — HI. valj. Jesenice, 17. Anton Potočnik — Jeklarna, 18. Milan Robič — ETN, 19. Hamdija Alagić — Žičarna, 20. Anton Hribar — Žičarna, 21. Marjan Pristov — Valj. bl. štel, 22. Pavel Zupančič — Vzdrževanje, 23. Ednem Karahodžić — Livarna, 24. Alojz Tavčar — Elektrode, 25. Miloš Nikolič — Energetika, 26. Franc Čerin — Žičarna, 27. Marjan Mahnič — KSI, 28. Jože Zelenik — Plavž, 29. Ivan Sušteršič — Vzdrževanje, 30. Srečko Šmid — HI. valj. Bela, 31. Mirko Jekovec — Valj. bl. štel, 32. Miloš Gašperin — Vzdrževanje, 33. Miloš Zvab — Valj. bl. štel, 34. Alojz Černe — Valj. debele ploč., 35. Marinko Gogič — Valj. bl. štel.

MOŠKI — nad 45 let:

1. Dominik Soklić — Jeklarna, 1.28.32; 2. Drago Dokl — Jeklarna, 1.28.47; 3. Vlado Repe — Strojne del., 1.39.32; 4. Franc Šolar — HI. valj. Jesenice, 1.37.47; 5. Peter Zupančič — Valj. bl. štel, 1.39.14; 6. Branko Resman — Valj. debele ploč., 7. Polde Čimzar — Rem. del., 8. Anton Aubar — Livarna, 9. Štefan Kerec — Jeklarna, 10. Anton Noč — Valj. debele ploč., 11. Bogomir Tušar — ETN, 12. Oto Pestotnik — KSI, 13. Peter Peternel — Žičarna, 14. Rihard Prajbič — Valj. bl. štel, 15. Rudi Noč — Valj. debele ploč., 16. Joža Sturm — Žičarna, 17. Marjan Jekovec — Valj. bl. štel, 18. Franc Šolar — Rem. del., 19. Ivan Špolar — Valj. debele ploč., 20. Sabit Delić — Valj. bl. štel, 21. Anton Šmid — Energetika, 22. Vinko Bertonec — Elektrode, 23. Luka Pristov — Vzdrževanje, 24. Milan Lavtizar — Livarna, 25. Zlatko Lipovšek — Strojne del., 26. Franci Grah — Strojne del., 27. Janko Fajfar — Energetika, 28. Franci Pogačnik — Vzdrževanje, 29. Mato Petrovič — Plavž

EKIPNI VRSTNI RED:

Moški:

1. Jeklarna — 5.45.17, 2. ETN — 6.08.25, 3. Remontne del. — 6.29.28, 4. Hladna valj. Bela — 6.31.97, 5. Strojne delavnice — 6.38.42, 6. Livarna, 7. Žičarna, 8. HI. valj. Jesenice, 9. Valj. bl. štel, 10. Energetika, 11. Elektrode, 12. Vzdrževanje, 13. KSI (nepop. ekipa), 14. Valj. debele pločevine (nepop. ekipa), 15. Plavž (nepop. ekipa), 16. Transport (nepop. ekipa), 17. Vratni podboji (nepop. ekipa), 18. Družb. prehrana (nepop. ekipa)

Ženske:

1. ETN — 3.12.21, 2. Jeklarna — 3.25.39, 3. Livarna — 3.41.08, 4. Vratni podboji — 4.07.36, 5. Elektrode — 4.07.87, 6. Žičarna (nepop. ekipa), 7. Rem. delavnice (nepop. ekipa), 8. Strojne del. (nepop. ekipa), 9. Kom. finance (nepop. ekipa), 10. Plavž (nepop. ekipa), 11. Vzdrževanje (nepop. ekipa), 12. KSI (nepop. ekipa).

(S)

USPELA NAMIZNOTENIŠKA PRIREDITEV NA JESENICAH

Dvorana Centra srednjega usmerjenega izobraževanja je bila prizorišče 39. prvenstva Slovenije v namiznem tenisu za člane in članice posamezno in v dvojicah. Organizator prireditve je bil prizadeveni NTK Jesenice, kateremu je bila po 24 letih spet zaupana tako zahtevna prireditev. Letos so namreč tekmovalci prvič igrali po novem sistemu za uvrstitve od prvega do zadnjega mesta. Organizator je vložil v organizacijo prireditve ogromno truda, zato je tudi v celoti uspeh in je tekmovalce potekalo brezhibno. Ob koncu je delegat NTZS mag. Janez Feflak, ki je tudi predsednik NTZ Slovenije, izjavil, da je bila organizacija odlična in da si take organizacije želimo vedno in povsod. Na tekmovalcu je nastopilo 80 igralcev in igralrk, ki so si pravico nastopa pridobili na regijskih prvenstvih. V razredu članov je bilo tudi nekaj presenečenj. Spodrsnilo je obema glavnima favoritoma za prvo mesto, Urhu in Paviču. Slednji je pristal na 24. mestu, Urh pa se je le s težavo prebil do finala, kjer je moral priznati premoč odličnega mladega igralca z Raven Darka Jamška. Najuspešnejša članica je bila v odstotnosti Vesne Osteršek, ki nastopa v državni reprezentanci, njena sestra Andreja, ki je že šestič osvojila naslov republiške prvakinja. Zmagala je tudi v igrah ženskih dvojic s Pandevovo z Raven ter v mešanih dvojicah z Urhom.

Od jeseniških igralcev so si pravico nastopa pridobili tri igralrke in en igralec, kar je bil za mlade jeseniške igralrke že uspeh, kaj posebnega pa ni bilo pričakovati, saj so še pionirji. Kljub temu pa so

vsi igrali dobro in nudili izkušnim starejšim igralcem primeren odpor. Pohvaliti pa je treba Barbaro Markež, ki je v hudi članski konkurenci osvojila 14. mesto, in je najbolje uvrščena pionirka med članicami. Mojca Smolej je pristala na 28. mestu, Mojca Aupič na 32. mestu in Robert Ferbežar na 47. mestu.

(S)

29. prvenstvo SRS na Jesenicah. Uvrstitev moških posamezno: 1. Jamšek (Fužinar), 2. Urh (Polikem Olimpija), 3. Grašič (Polikem Olimpija) (foto F. Črv)

MEMORIAL LANGUS — BRUN

TOZD Strojne delavnice vsako leto organizira memorialno tekmovalje v spomin svojih sodelavcev, ki sta preminila v letih svojega največjega delovanja in zrelosti. Marjan Langus je deloval na sankarskem in smučarskem področju, Dušan Brun pa je bil poznan hokejist in nogometaš.

Letošnje tekmovalje v sankanju in smučanju je potekalo v Črnem vrhu in pri Savskih jamah po običajnem tekmovalnem pravilniku. Udeležilo se ga je 64 tekmovalcev. Podelili so osem kompletov medalj in pokalov za ekipo uvrstitev.

REZULTATI MEMORIALA LANGUS-BRUN:

VELESALOM — ŽENSKKE: 1. Irena Prešeren, 2. Alenka Zvab.

VELESALOM — MOŠKI NAD 45 LET: 1. Lado Repe; 2. Franci Svetina, 3. Zlatko Lipovšek.

— MOŠKI OD 35 DO 45 LET: 1. Drago Brebec, 2. Joža Jakelj, 3. Jernej Črv.

— MOŠKI OD 25 DO 35 LET: 1. Stane Urbas, 2. Etbin Ozebek, 3. Branko Klinar.

— MOŠKI DO 25 LET: 1. Franci Cerkovnik, 2. Janez Obrstar, 3. Niko Selakovič.

SANKANJE — ŽENSKKE: 1. Mojca Rogan, 2. Dina Čatak, 3. Alenka Zvab.

— MOŠKI NAD 35 LET: 1. Oto Markun, 2. Emil Robič, 3. Jože Šebjančič.

— MOŠKI DO 35 LET: 1. Bojan Kokošinek, 2. Joža Pogačnik, 3. Željko Gregori.

Ekipno je osvojila 1. mesto Orodjarna, 2. so bili ključavničarji strojev, 3. pa je bila nepopolna ekipa Delavnice konstrukcij.

J. Jekler

TEKMOVANJE SODELAVCEV HLADNE VALJARNE JESENICE

Sindikalna organizacija v HV Jesenice je 13. in 17. februarja za svoje delavce organizirala tekmovalje v kegljanju na ledu med oddelki in kegljanje na asfaltu posamezno.

Vrstni red v kegljanju na ledu ekipno: 1. Lužilnica, 2. Adjutaža, 3. Hladna valjarna, 4. Skladišče vložka, 5. Odpreda.